

సమావేశము - IX

వాల్యం - I

నెం. 6

వెల : రూ. 38-00

21 మార్చి, 2018

బుధవారం,

(శక సం. 1939,

ఫాల్గుణం - 30)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

1. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు	...	1
2. సభా కార్యక్రమము : వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి	...	16
3. జీరో అవర్	...	17
4. ప్రభుత్వ బిల్లు : తెలంగాణ పోలీసు (పోలీసు బలగం అధిపతి ఎంపిక మరియు నియామకముల) బిల్లు, 2018 (ప్రతిపాదించబడినది)	...	20
5. 2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) - గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలు	...	20
6. కోత తీర్మానముల ప్రతిపాదన (అనుబంధం-1)	...	20
7. 2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై- సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)	...	21
8. 2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) - గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలు (ఆమోదించబడినవి) (అనుబంధం-2)	...	50

తెలంగాణ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ ఎస్. మధుసూదనాచారి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీమతి ఎం. పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్ శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డా నాయక్ శ్రీమతి కొండ సురేఖ
కార్యదర్శి	:	డా.వి. నరసింహాచార్యులు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి. ఎన్. ప్రసన్న కుమారి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ బి. కమలాకర్ శ్రీమతి అలివేలు శ్రీ ఎం. కృపాకర్ రావు శ్రీమతి బి. ప్రమీల శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ చర్చలు
అధికార నివేదిక
(తొమ్మిదవ సమావేశము - ఆరవ రోజు)

బుధవారం, మార్చి 21, 2018

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)
(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

**నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప
సమాధానములు**

MR.SPEAKER:- Please resume your seats.
Now Question No.3192....

కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పనులు

ప్రశ్న నెం.41 (3192)

శ్రీమతి గొంగిడిసునీత (ఆలేర్), నర్సశ్రీ కల్వకుంట్ల విద్వాసాగర్
రావు (కోరట్ల), రసమయి బాలకిషన్ (మానకొండూర్):-
గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది
సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) ప్రస్తుతం కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పనులు ఏ దశలో వున్నాయి;

ఆ) ప్యాకేజీ వారీగా పనుల పురోగతి వివరాలేమిటి;

ఇ) పంప్ హౌజుల నిర్మాణాన్ని ఎప్పటిలోగా పూర్తి
చేయడమవుతుంది;

ఈ) ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద సాగునీటిని విడుదల చేయాలని
ప్రతిపాదించిన ఆయకట్టు విస్తీర్ణం ఎంత, జిల్లా వారీగా ఆ
వివరాలేమిటి;

ఉ) ప్రతిపాదిక మొత్తం ఆయకట్టు సాగునీటిని ఎప్పటిలోగా
సమకూర్చడమవుతుంది?

సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి.హరీష్ రావు):- అ)
మేడిగడ్డ బ్యారేజీ నుండి శ్రీ పాద ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు వరకు మరియు
మిడ్-మానేరు రిజర్వాయర్ వరకు, తదుపరి కొమరవెల్లి
మల్లన్నసాగర్ కు, కొండ పోచమ్మసాగర్ వరకు పనులు పురోగతిలో
వున్నాయి. మిగిలిన పనులు కూడా మంచి పురోగతిలో వున్నాయి.

ఆ) పనుల పురోగతి యొక్క ప్యాకేజీ వారీ వివరాలను
(అనుబంధం-1) సభాసమక్షంలో వుంచడమయింది.

ఇ) ప్యాకేజీల క్రింద పంప్ హౌజుల నిర్మాణం, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు
లిఫ్ట్ల స్థితిని విడిగా సభాసమక్షంలో ఉంచడమైంది (అనుబంధం-II)

ఈ)

మొత్తం కొత్త ఆయకట్టు - 18,25,700 ఎకరాలు

మొత్తం స్థిరీకరించిన ఆయకట్టు - 18,82,970 ఎకరాలు

మొత్తం ఆయకట్టు: - 37,08,670 ఎకరాలు

జిల్లా వారీ ఆయకట్టు వివరాలను విడిగా సభాసమక్షంలో
వుంచడమైంది - (అనుబంధం-III)

ఉ) మొత్తం ఆయకట్టుకు దశల వారీగా 2021-22 వరకు
సాగునీటిని అందించడమవుతుంది.

శ్రీ కె.విద్యాసాగర్ రావు:- సభకు నమస్కారం, భారత
దేశంలోనే మొట్టమొదటి సారిగా నిర్మించిన ప్రాజెక్టు కాళేశ్వరం
ప్రాజెక్టు. ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మించిన ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి
గారికి దక్కుతుంది. అధికారులకు, గౌరవ మంత్రి గారికినా కృతజ్ఞతలు
తెలియజేస్తున్నాను. ఎవరూ ఊహించని విధంగా SRSP ప్రాజెక్టు
ఎండిపోయి, ఆయకట్టులో రైతులకు సాగునీరు అందకపోవడం వల్ల
ఆత్మహత్య చేసుకునే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు
సదరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టారు. SRSP ప్రాజెక్టు కట్టినప్పటి
పాత డిజైన్ ప్రకారం చివరి గ్రామాలకు నీళ్లు అందేవి కావు. ఆయకట్టు
పెరిగింది కాబట్టి దాన్ని రీడిజైన్ చేసి చివరి గ్రామాలకు నీళ్లు
అందిస్తారా? ప్రతి నియోజకవర్గానికి లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని
చెప్పారు. నా నియోజకవర్గంలో మొత్తం ఆయకట్టుకు నీళ్లు
అందిస్తారా అని తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని
కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత:- అధ్యక్షా, ఇచ్చిన జవాబును పరిశీలించాము. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు క్రింద మేడిగడ్డ బ్యారేజీ నుండి శ్రీపాద ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టు వరకు, తరువాత మిడ్మనేరు వరకు, ఆ తరువాత కొమరవల్లి మల్లన్న సాగర్, కొండ పోచమ్మ ప్రాజెక్టుకు నీరు అందుతుందని క్లియర్ గా ఇవ్వడం జరిగింది. యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాకు నీరు అందించి సస్యశ్యామలం చేయాలంటే మాకు గంధమల్ల రిజర్వాయర్, బస్వాపూర్ రిజర్వాయర్ నుండి ఇవ్వాలి అవసరం ఉంటుంది. వాటి వివరాలను తెలియజేయాల్సిందిగా తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ గంధమల్ల, బస్వాపూర్ రిజర్వాయర్ కొరకు సేకరించాల్సిన భూమి ఎంత, ఆ రిజర్వాయర్లకు ఎంత కెంపిటీ ఉన్నదో స్పష్టంగా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

గంధమల్ల రిజర్వాయర్ను ప్యాకేజీ-15 కింద ఇస్తామని అంటున్నారు. అందులో ఒక బ్రాంచ్ కెనాల్ ను గతంలో అడిగాము. ఆ బ్రాంచ్ కెనాల్ చేస్తున్నారా, దానికి సంబంధించిన సమాచారం వనకు వచ్చిందా? వాటి వివరాలను తెలియజేస్తారని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- గౌరవ శాసన సభ్యులు శ్రీ కె.విద్యాసాగర్ రావు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఏ రకంగా నీళ్లు ఇస్తారని అడిగారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన మేరకు ప్రతి నియోజకవర్గంలో "on and average" అంటే కొన్ని నియోజకవర్గాల్లో లక్ష ఎకరాలు, కొన్ని లక్షా డెబ్బై వేల ఎకరాలు ఉన్న నియోజకవర్గాలున్నాయి. కొన్ని చోట్ల Urbanisation, అటవీ భూముల వల్ల 50,000, 60,000 లేదా 70,000 ఎకరాలు వచ్చే నియోజకవర్గాలు కూడా ఉన్నాయి. యావరేజీగా ప్రతి నియోజకవర్గానికి లక్ష ఎకరాలకు రావాలి. రాష్ట్రంలోని అన్ని కరువుపీడిత ప్రాంతాలకు, అన్ని నియోజకవర్గాలకు సాగు నీరు అందించాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశ్యం. మంత్రి గారు వారి నియోజకవర్గం మెట్ పల్లి గురించి specific గా అడిగారు. అక్కడ మూడు రకాలుగా నీళ్లు వస్తాయి. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులో భాగంగా పాక్యేజీ-21 క్రింద వారి నియోజకవర్గానికి నీరు అందిస్తాము.

SRSP ద్వారా సభ్యులు కె.విద్యాసాగర్ రావు గారి నియోజకవర్గానికి కొంత ఆయకట్టు ఉన్నది. సబర్బిటి బ్యారేజీని మోడ్రనైజేషన్ చేస్తున్నాము. సదరు ప్రాజెక్టు అరవై ఏళ్ల కల. సబర్బిటి ప్రాజెక్టు ద్వారా కూడా గంగనాల ప్రాజెక్టు వారి నియోజకవర్గం మెట్ పల్లిలో ఉంటుంది. సబర్బిటి ప్రాజెక్టు పూర్తైతే గంగనాల కింద వారి నియోజకవర్గానికి కొంత ఆయకట్టు వచ్చే అవకాశం ఉంది.

మరొక అద్భుతమైన పథకం "Flood Flow" కెనాల్. రివర్స్ పంపింగ్ ద్వారా SRSP ప్రాజెక్టుకు ఏ నీరు తీసుకువెళ్లుతున్నామో దాని ద్వారా మెట్ పల్లికి ఎక్కువ ప్రయోజనం చేకూరే అవకాశం ఉంది

కాకతీయ కెనాల్, వరద కాలువ రెండింటి మధ్య ఉన్న భూభాగం ఏ విధమైన నీటి లభ్యత లేక కరవుపీడిత ప్రాంతంగా, త్రాగు నీరు లేని ప్రాంతంగా ఉన్నది. అక్కడ ఉన్న భూమి కూడా లక్ష ఎకరాల వరకు ఉంటుందని అంచనా వేశాము. ఏ ప్రాజెక్టు క్రిందకి రాని భూమి కాబట్టి చిన్న చిన్న లిఫ్ట్లు, వరద కాలువ మీద ఏర్పాటు చేసి సాగు నీరు ఇచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది.

కె.విద్యాసాగర్ రావు గారికి డీఎయిల్డ్ గా చెప్పాలంటే ఇది కృత్తన్ అవర్ కనుక ఈ మూడు ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన చీఫ్ ఇంజనీర్ లతో మీటింగ్ పెట్టి నియోజకవర్గానికి చెందిన పూర్తి వివరాలు ఈ శాసన సభ కార్యక్రమాలు ముగిసేలోపే వారికి అందజేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత గారు గంధమల్ల, బస్వాపూర్ రిజర్వాయర్ క్రింద ఎంత ఆయకట్టు ఇస్తారని అడిగారు. గంధమల్ల కింద 3,788 ఎకరాలు, బస్వాపూర్ కింద 3,977 ఎకరాల భూసేకరణ ఉంది. 480 ఎకరాల వరకు భూమిని సేకరించడం జరిగింది. రిజర్వాయర్లు పూర్తయ్యే లోపు ఉన్నటువంటి కాలువ ద్వారా చెరువులు నింపటానికి ప్రధాన కాలువ డిస్ట్రిబ్యూటరీ ద్వారా ఆయకట్టుకు నీరిచ్చే అవకాశం ఉంది.

2018 సంవత్సరం లోనే బ్రాంచ్ కెనాల్ పూర్తి చేసి దానికి 8000 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు, దాదాపు 20 నుంచి 25 చెరువులు నింపడానికి అవకాశం ఉంది, కనుక తప్పకుండా అందిస్తాము. గంధమల్ల, బస్వాపూర్ వైపు 75 కి.మీ మెయిన్ కెనాల్ ఉంది, తప్పకుండా అందిస్తాము. బస్వాపూర్ వైపు 75 కి.మీ. మెయిన్ కెనాల్ ఉన్నది. దానిలో ఇప్పటికే 73 కి.మీ. కాలువ పని పూర్తయింది. మిగతా రెండు మూడు కి.మీ పనులకు ఈ మధ్యనే భూసేకరణ చిక్కులు పరిష్కారమయ్యాయి. ఆ పనులు కూడా వేగవంతంగా జరుగుతున్నాయి.

10.10 శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు (పాలకుర్తి) :- అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తున్నందుకు చాలా సంతోషం. వరంగల్ జిల్లాలో మీరు కూడా భాగస్వాములు. రాత్రివగలు క్లుప్తపడి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తున్నారు. మంత్రి హరీష్ రావు గారు శ్రద్ధతో ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తున్నారు. మహారాష్ట్రలో అక్రమ ప్రాజెక్టులు కడుతుంటే కేంద్రం పట్టించుకోలేదు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా పట్టించుకోలేదు. ఎస్ఆర్ఎస్పికి నీళ్లు రావు, వరంగల్ జిల్లాలో తాగడానికి నీళ్లు రావని డిస్టెండ్ చేసుకున్న సందర్భంలో ఈ ప్రాజెక్టును చేపట్టినందుకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఎప్పటివరకూ నీళ్లు వస్తాయో చెబుతున్నారు. ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజీ 1, ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజీ 2 లకు సంబంధించి ఎక్కడా రిజర్వాయర్స్ లేవు. అందుకు ఏమైనా

ప్రపోజర్స్ ఉన్నాయా? ఈ ప్రాజెక్ట్ ద్వారా పాలకుర్తి, వరంగల్ నియోజకవర్గాలకు ఎంత మేర నీళ్లు పారతాయో మంత్రి గారు ప్రత్యేకమైన మీటింగ్ పెట్టి చెప్పినా ఫరవా లేదు. పేవర్ల ద్వారా కొన్ని వార్తలు చూస్తున్నాము. అసెంబ్లీ సాక్షిగా, మినిస్టర్ గారు వరంగల్ జిల్లా ప్రజలకు చెబితే చాలా సంతోషం. ఎప్పటివరకూ నీళ్లు వస్తాయో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు (ఉప్పల్):- అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు అనేది ప్రతిష్టాత్మకమైన ప్రాజెక్టు. ప్రాణహిత చేపొళ్ల ప్రాజెక్టు రీడిజైనింగ్ లో అంతర్భాగాంగా మన ప్రభుత్వం తీసుకున్నటు వంటి ప్రాజెక్టు ఇది. ఈ ప్రాజెక్టుకు అతి తక్కువ సమయంలో అన్ని రకాల అనుమతులు వచ్చాయి. కేంద్రానికి తెలంగాణ అభివృద్ధి పట్ల చిత్తశుద్ధి ఉండడం వల్ల పర్యావరణ అనుమతి, ఫారెస్ట్ క్లీయరెన్స్, హైడ్రాలజికల్ క్లీయరెన్స్ త్వరితగతిన కేంద్రం ఇచ్చిందని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు రీడిజైనింగ్ కి సంబంధించి వయబిలిటీ, ఫీజిబిలిటీ, కాస్ట్ బెనిఫిట్ యెయో వంటివాటిపై అనేక అనుమానాలు, అనేక సందర్భాలలో అనేక మంది లేవనెత్తిన విషయాలను ఈ సభలో చర్చించాము. దీని విషయంలో చాలా మంది రకరకాల అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. ఎక్స్ పర్ట్ అప్రెజిలేట్ కమిటీ, మొత్తం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన విషయంలో టెక్స్ట్ ఎకనమిక్ ఫీజిబిలిటీ రిపోర్ట్ ఆధారంగా సీడబ్ల్యుసి క్లీయరెన్స్ తీసుకోవాలని చెప్పారు. నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, అసాధ్యమైన ప్రాజెక్టును, సుసాధ్యం చేయగలిగాము. కేంద్రం, రాష్ట్రం కలసి ముందుకు వెళ్లడం వల్ల ఆ విధంగా జరిగింది. జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ఈ ప్రాజెక్టుకి గుర్తింపు తీసుకురావాలన్న విషయానికి సంబంధించి నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, ఈ టెక్స్ట్ ఎకనమిక్ ఫీజిబిలిటీ రిపోర్ట్ ను మన ఇంజనీర్లు బలవంతంగా కేంద్ర జలవనరుల శాఖ వద్ద, సీడబ్ల్యుసి వద్ద నివేదించినట్లయితే, ఆధారాలు బలంగా చూపించినట్లయితే దీనికి జాతీయ ప్రాజెక్టు హోదా వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి దానిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలని నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత:- అధ్యక్షా, ఇంకా రెండు క్లారిఫికేషన్స్ ఉన్నాయి. కొండ పోచమ్మ ప్రాజెక్టు ద్వారా మాత్రమే నా నియోజకవర్గంలో బొమ్మలరామారాం మండలానికి అదే విధంగా పార్ట్ ఆఫ్ తుర్కపల్లి మండలానికి సాగునీరు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి దాని విషయంలో క్లారిఫై చెయ్యాలి. 25 సంవత్సరాలు దుర్భిక్షంలో మేము ఉన్నాము. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి గారి చలువ వల్ల, హరీష్ రావు గారి అకుంతిత దీక్ష వల్ల మా ప్రాంతానికి నీళ్లు వస్తాయన్న ఆశతో ఉన్నాము. ఈ రెండు విషయాలను క్లారిఫై చెయ్యాలి. గంధమల్లలో టెస్ట్ అండ్ రైల్ కౌల్డ్ అనేవి చాలా ముఖ్యం. టెస్ట్ అండ్ రైల్ కౌల్డ్ ద్వారా నా నియోజకవర్గంలో మూడు మండలాలకు నీళ్లు

వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఎస్ డీ ఆర్ కంప్లీట్ అయ్యాయా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కొప్పుల ఈశ్వర్ (ధర్మపురి):- అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పైన చర్చ జరుగుతున్న సందర్భంలో రెండు, మూడు స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్స్ ని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడగదలచుకున్నాను. ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును చేపట్టారు. గోదావరి నదీజలాలలో, ఒక్క చుక్క కూడా వేస్ట్ చేయకుండా తెలంగాణ ప్రాంతానికి మళ్లించాలని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును చేపట్టారు. ఆ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఎంతమేరకు నీటి వినియోగం జరుగుతుంది? అదే విధంగా గోదావరి నుండి ఎత్తిపోసిన నీళ్లును నిలువ చేయడానికి జలాశయాలను ఎంత కెపాసిటీతో ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా కొత్తగా ఎంత ఆయకట్టుకు నీళ్లు ఇవ్వబోతున్నారు? టెయిలెండ్ గా ఉన్నటువంటి ఆయకట్టును ఎంత మేరకు స్థిరీకరిస్తున్నారు? దేశంలోనే గొప్ప ప్రాజెక్టుగా దీనిని గుర్తించారు. తెలంగాణలో ఉన్న సగ భాగం రైతులకు నీళ్లు అందించే ప్రాజెక్టు కాబట్టి దీనిని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించే ప్రయత్నం ఏ మేరకు జరుగుతుందో తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.ఓదేలు (చెన్నూరు):- అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ అటు మంథని నియోజకవర్గం, ఇటు చెన్నూరు నియోజకవర్గంలోని కోటపల్లి, చెన్నూరు, భీమారం, జైపూరు మండలాల గుండా ఎల్లంపల్లికి పోతుంది. అన్నారం, సుందిళ్ల ప్రాజెక్టుల తరువాత కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఉంది. మా నియోజకవర్గంలో వెయ్యి ఎకరాల సాగు భూమి ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా మా నియోజకవర్గంలో ఎన్ని ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తారో చెప్పాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, దయాకర్ రావు గారు మాట్లాడుతూ వరంగల్ జిల్లాకు ఏ విధంగా మేలు జరుగుతుందని అడిగారు. నిజానికి, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు యొక్క తొలి ఫలితం వరంగల్ జిల్లాకే దక్కుతుంది. వరంగల్ మరియు పాత నల్గొండ జిల్లాలోని తుంగతుర్తి, సూర్యాపేట, కోదాడ నియోజకవర్గాలకు ఎక్కువ మేలు జరుగుతుంది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ద్వారా మొట్టమొదటగా మిడ్ మానేరుకు నీళ్లు వస్తాయి. మిడ్ మానేరు నుండి లోయర్ మానేరు డ్యామ్ కు వస్తాయి. లోయర్ మానేరు డ్యామ్ ద్వారా మీ నియోజకవర్గమైన భూపాల్ పల్లికి నీళ్లు వస్తాయి. హుజూరాబాద్, పరకాల, భూపాల్ పల్లి, మహబూబాబాద్, డోర్నకల్ వరకూ కూడా వస్తాయి. బిలో ఎల్ ఎం డీ, ఎస్ ఆర్ ఎస్ సి ఆయకట్టు అయిదు లక్షల నలభై వేల ఎకరాలు ఉంది అధ్యక్షా. ఆ అయిదు లక్షల నలభై వేల ఎకరాలకు వంద శాతం నీళ్లు ఇచ్చుకునే అవకాశం ఉంది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎస్ ఆర్ ఎస్ సి ప్రాజెక్టును మేము కట్టాము. తొమ్మిది

లక్షల ఎనభై ఆరు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని కొంతమంది చెప్పారు. ఎప్పుడూ ఆరు లక్షల ఎకరాలకు మించి పారలేదు. మీ నియోజకవర్గంలో దాదాపు ఎనభై వేల ఎకరాలకు నీళ్లు రావాలి, ఒక్క ఎకరానికి కూడా నీళ్లు రాలేదు. చివరికి కాలువల ఆనవాళ్లు కూడా లేకుండా పోయాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్ రావు గారు ఎస్ఆర్ఎస్పి మోడ్రనైజేషన్ పేరుతో వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చారు. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు వచ్చే లోపు ఈ కాలువలన్నీ పూర్తి చేయాలని వెయ్యి కోట్ల రూపాయలిచ్చారు. మీ నియోజకవర్గంలో, పరకాల, మహబూబాబాద్, డోర్నకల్లో పనులు జరుగుతున్నాయి. ఆధునికీకరణ ఒకవైపు జరుగుతోంది. ఇంకోవైపు కాళేశ్వరం పనులు ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. దయాకర్ రావు గారు అడిగినట్లు బిల్ ఎల్ఎండి, అయిదు లక్షల నలభై వేల ఎకరాలు, అదే విధంగా ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజ్. 2 కింద మూడు లక్షల తొంభై వేల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. ఇందులో వరంగల్, పాతనల్గొండ జిల్లాలు కూడా కవర్ అవుతాయి. ఈ ఆయకట్టుకు పూర్తి స్థాయిలో నీరు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. బిల్ ఎల్ఎండి, స్టేజ్ 1, స్టేజ్ 2 ఆయకట్టులకు నీళ్లు ఇస్తాము. ఆ రకంగా వారి నియోజకవర్గమైన పాలకుర్తికి నీళ్లు వస్తాయి. పాలకుర్తి నియోజకవర్గానికి ఎస్ఆర్ఎస్పి, దేవాదుల కింద నీళ్లు వస్తాయి. రిజర్వాయర్లు కడితే బాగుండును అని అన్నారు. ఇంతకు ముందు ఎల్ఎండి మాత్రమే ఉండేది. ఇప్పుడు ఎల్ఎండి పైన దాదాపు ముప్పై టీఎంసీల నీళ్లు, మిడ్మానేరు ప్రాజెక్టుకు వస్తాయి. మిడ్మానేరుకు ఆయకట్టు లేదు. అది ఆన్లైన్ రిజర్వాయర్గా మాత్రమే పనిచేస్తుంది. రేపు వరంగల్ జిల్లాలో ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజ్.1, స్టేజ్.2 ఆయకట్టుకు నీళ్లు ఇవ్వడానికి ఆన్లైన్ రిజర్వాయర్గా ఉపయోగపడుతుంది.

10.20 అయినప్పటికీ ఇంకా కొన్ని రిజర్వాయర్లను ఏర్పాటుచేస్తే ఉ. బాగుంటుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లా దానికి సంబంధించి సర్వేలు కూడా జరుగుతున్నాయి. భవిష్యత్తులో ఎక్కడెక్కడ ఫీజిబిలిటీ వస్తే అక్కడ మరిన్ని రిజర్వాయర్లు ఏర్పాటు చేస్తామని దయాకర్ రావు గారికి తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు ప్రభాకర్ గారు మాట్లాడుతూ కేంద్రం సహకరించినందునే అన్ని అనుమతులు వచ్చాయని అన్నారు, ధన్యవాదాలు. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో అనుమతులు రాకపోవడానికి, టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వంలో అనుమతులు రావడానికి గల కారణాలను కూడా ప్రభాకర్ గారి దృష్టికి, సభ దృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి తెలపనుకుంటున్నాను. గతంలో కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే ఉన్నది, అప్పటి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్లో కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నది. 2007లో ప్రాణహిత-చేవెళ్ల ప్రాజెక్టుకు రూపకల్పన చేసి 2007 నుంచి 2014వరకు అంటే 8 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ

ఎందుకు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు ఒక్క అనుమతి కూడా సాధించలేకపోయింది? ప్రధానమైన అనుమతి నీటి లభ్యత, అంతర్జాతీయ అనుమతి వంటి అనుమతులను కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎందుకు సాధించలేకపోయింది? ఇప్పుడు ఆ అనుమతులను మేం ఎలా సాధించగలిగామనేది కూడా గమనించాలి. కేంద్రంలో భారతీయ జనతా పార్టీ అధికారంలో ఉన్నందునే అనుమతులు త్వరగా వచ్చాయని ప్రభాకర్ గారు చెబుతున్నారు. ఆ విధంగా చెప్పడానికి ఎవరైనా ప్రయత్నం చేస్తారు, అందులో తప్పు లేదు. కానీ ఆ విషయంలో వాస్తవాన్ని కూడా గమనించాలి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్ రావు గారు వాస్తవాలను అర్థం చేసుకొని రీ - ఇంజనీరింగ్ చేయడం వల్లనే ఇప్పుడు కేంద్రం నుంచి మనకు అనుమతు లోచ్చాయి. రీ - ఇంజనీరింగ్ చేయకపోతే అనుమతు లోచ్చే ప్రశ్నే లేదు. ఇది నేను చెబుతున్న మాట కాదు. సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ నీటి లభ్యత గురించి మనకు లేఖలో రాసిందేమిటంటే మీరు ప్రతిపాదించిన తమ్మిడిహట్టి ప్రాజెక్టు దగ్గర నీటి లభ్యత తక్కువ ఉన్నది, మీరు అనుకున్నంత నీళ్లు అక్కడ దొరకవు కాబట్టి ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలని చెప్పింది. అక్కడ నీళ్లు అనుకున్నంత లేనందున తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడింది కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువ నీళ్లు కావాలనే ఆలోచనతో, తెలంగాణ సోయితో ఆలోచించి రీ - ఇంజనీరింగ్ చేయడం వల్ల ఇప్పుడు మనం మేడిగడ్డ బ్యారేజీని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుగా మార్చుకోవడం వల్లనే సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ అనుమతించింది. ఒక ఉత్తరమేమో అక్కడ నీళ్లు లేవు చూసుకోమని సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ ఇచ్చిన ఉత్తరం. రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసి ప్రతిపాదనలు ఇచ్చిన తరువాత తేది.30.10.2017నాడు మేడిగడ్డ బ్యారేజీ దగ్గర 280 టీఎంసీల నీటి లభ్యత ఉన్నందున బ్రహ్మాండంగా ప్రాజెక్టు నిర్మించుకోవచ్చునని అదే సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ క్లియర్ చేసి ఇచ్చింది. తేది.12.2.2008నాడు రాసిన లేఖ సారాంశమేమిటంటే మీరు 16 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందివ్వాలని అనుకుంటున్నారు, మీ ఆన్లైన్ రిజర్వాయర్ల సామర్థ్యం చాలా తక్కువగా ఉంది. ఇంత తక్కువ సామర్థ్యంతో మీరు 11 టీఎంసీలు మాత్రమే పెట్టారు, దానితో 16 లక్షల ఎకరాలు పారదు, రిజర్వాయర్ల సామర్థ్యం పెంచుకోమని అప్పటి ప్రభుత్వానికి లేఖ రాయగా వాళ్లు పట్టించుకోనందునే అనుమతులు రాలేదు. ఇప్పుడు ఆన్లైన్ రిజర్వాయర్ల సామర్థ్యాన్ని 147 టీఎంసీలకు పెంచుకున్నాం గనుక మీరు అనుకున్నట్లుగా 18 లక్షల 24వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించడానికి సాధ్యమవుతుంది. అదే విధంగా స్టేబిలైజేషన్ సాధ్యమవుతుందని ఇప్పుడు కేంద్రం అనుమతులు ఇచ్చింది. కేంద్రం తప్పనిసరిగా సహకరించింది. సహకరించలేదని నేను చెప్పడం లేదు. కానీ అవసరమైన విధంగా ప్రాజెక్టును రీ-డిజైన్ చేయడం వల్ల, ఆ

ప్రాజెక్టును సరిగ్గా రూపకల్పన చేయడం వల్ల అనుమతులొచ్చిన విషయాన్ని, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క చిత్తశుద్ధి, పట్టుదల, సంకల్పాన్ని కూడా ప్రభాకర్ గారు మరియు గౌరవ సభ్యులు గుర్తించాలని కోరుతున్నాను.

అప్పటి మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి వృద్ధీరాజ్ చౌహాన్ గారు మన రాష్ట్రానికి ఏమని లేఖ రాశారంటే "It is also requested that the Government of Andhra Pradesh should not proceed with unilaterally decided layouts and control levels as it may lead to unfruitful expenditure." మా అనుమతి లేకుండా మీ ఇష్టమొచ్చినట్లు ప్రాజెక్టు కడుతున్నారు, మీరు పెట్టే ఖర్చంతా వృథా అవుతుందని అప్పటి మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు మన ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారికి లేఖ రాశారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వారితో మాట్లాడి, ఒప్పించి, మెప్పించి రెండు రాష్ట్రాల మధ్య ఒప్పందం చేసుకున్నాం కాబట్టే మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్ రావు గారు వ్యూహాత్మకంగా వ్యవహరించి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వ సహకారం తీసుకొని చేయడం వల్లనే ఇంటర్ స్టేట్ అగ్రిమెంట్ అయింది. ఇంటర్ స్టేట్ అగ్రిమెంట్ కావడం వల్లనే సిడబ్ల్యూసీ అనుమతి వచ్చిందనే విషయాన్ని ప్రభాకర్ గారు గమనించాలి. చిట్టచివరగా ఒకే ఒక్క క్లియరెన్స్ మిగిలి ఉన్నది. దానికి సంబంధించి కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున కావలసిన వివరాలన్నీంటిని సబ్మిట్ చేశాము. ఫైనాన్సియల్ క్లియరెన్స్ రావాల్సి ఉన్నది. దీనికి కూడా అతి త్వరలోనే ఆమోదం వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

మా సోదరీమణి సునీత గారు గంధమల్ల ఆయకట్టు వివరాలు అడిగారు. గంధమల్లలో అదనంగా 8వేల ఆయకట్టు గ్రావిటీ కెనాల్ ద్వారా ఇచ్చే అవకాశమున్నది. దానికి సంబంధించిన భూసేకరణ, SDR పూర్తయి జిల్లా కలెక్టర్ గారికి కొద్ది రోజుల్లోనే మా ఇంజనీర్లు ప్రతిపాదనలు అందిస్తారు. భూసేకరణ కొంచెం వేగవంతంగా పూర్తి చేస్తే ఇదే సంవత్సరం వారి నియోజకవర్గంలో 8వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందిస్తాము. అదే విధంగా కొండ పోచమ్మ సాగర్ నుంచి కూడా సాగునీరు వస్తుందా అని అడిగారు. కొండ పోచమ్మ నుంచి కూడా వారి నియోజకవర్గానికి 18వేల ఎకరాలకు భువనగిరి జిల్లాకు ఇచ్చే అవకాశమున్నది. ఎందుకంటే గంధమల్ల, బసవాపూర్ కింద కవర్ కాని ఎత్తయిన ప్రాంతం. ఎమ్.తుర్కనల్లి మండలాలకు సంబంధించి ఈ 18వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు కూడా సాగునీరు అందిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు కొప్పుల ఈశ్వర్ గారు మాట్లాడుతూ ఆయకట్టు వివరాలు మరియు దీని ద్వారా ఎంత నీటి వినియోగం జరుగుతున్నది? ఆయకట్టు వివరాలను నేను ముందుగానే చెప్పడం

జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు కింద 18 లక్షల 25వేల 700 ఎకరాలు కొత్త ఆయకట్టు, 18 లక్షల 82వేల 970 ఎకరాలకు సైబిల్ టెజిస్ట్రేషన్, మొత్తం కలిపితే 37 లక్షల 8వేల 670 ఎకరాలు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు కింద సాగునీరు అందించే అవకాశమున్నది. జలాశయాలకు సంబంధించి 147 టిఎంసీలకు రూపకల్పన చేసుకొని జలాశయాలను నిర్మాణం చేసుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే నీటి లభ్యత ఉన్నప్పుడు ఈ జలాశయాలన్నీంటిని నింపి పెట్టుకున్నట్లైతే రైతులకు రెండు పంటలకు సాగునీరు అందించే అవకాశముంటుంది. మంచి నీటి కోసం, పరిశ్రమల నీటి కోసం కూడా దీంట్లో ప్రావైడ్ చేసుకున్నాము.

అదే విధంగా వారు జాతీయ ప్రాజెక్టు గురించి అడిగారు. మన దురదృష్టవేమిటంటే అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రాష్ట్ర విభజన జరిగేటప్పుడు పోలవరం ప్రాజెక్టునే జాతీయ ప్రాజెక్టుగా పెట్టారు. అదే బైపార్టీషన్ బిల్లులో మన కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును కూడా జాతీయ ప్రాజెక్టుగా పెట్టి ఉంటే వంద శాతం మనకు జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తింపు వచ్చేది. కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆ విధంగా పెట్టనందువల్ల ఇప్పుడు ఇబ్బందిగా మారింది. జాతీయ ప్రాజెక్టు గుర్తింపు కోసం బిల్లులో పెట్టి ఉంటే పోలవరం ప్రాజెక్టుకు వచ్చినట్లుగా మన కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు కూడా కేంద్రం నుంచి నిధులు వచ్చేవి. ఈ విషయమై మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్ రావు గారు ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోడి గారిని కోరారు. నేను కూడా అప్పటి మంత్రి ఉమా భారతి గారిని, ప్రస్తుత మంత్రి నితీష్ గడ్కరీ గారిని కూడా కలిసి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించాలని పలుమార్లు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులు లోక్ సభలో కూడా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించాలని అడుగుతున్నారు. మన రాష్ట్రం తరపున మన ప్రయత్నం పూర్తిస్థాయిలో జరుగుతున్నది. మా మిత్రులు ప్రభాకర్ రెడ్డి గారు, కిషన్ రెడ్డి గారు, లక్ష్మణ్ గారు కూడా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించడానికి వారి సహకారం కూడా తీసుకుంటాము.

MR.SPEAKER:-Now, Question No.3425
Dy.Chief Minister and Minister for Revenue.

10.30

ఉ.

పహాడీ షరీఫ్ మరియు మౌలా అలీ
దర్గాలవద్ద ర్యాంపుల నిర్మాణం

ప్రశ్న నెం. 42 (3425)

సర్వ శ్రీ అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీ (చాంద్రాయణగుట్ట), అహ్మద్ బిన్ అబ్దుల్లా బలాల (వలక్ పేట్), వసుంతాజ్ అహ్మద్ ఖాన్ (యాకుత్ పుర), సయ్యద్ అహ్మద్ పాషా ఖాద్రి (చార్మినార్), కౌసర్ మొయినుద్దీన్ (కార్వాన్), జాఫర్ హుస్సేన్ (నాంపల్లి), మహ్మదుద్ మొజాం ఖాన్ (బహదూర్ పుర):- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) హైదరాబాద్‌లోని పహాడీ పర్సన్ దర్గా మరియు మౌలా
అలీ పుణ్యక్షేత్రం వద్ద ర్యాలపులను నిర్మించడం కోసం హామీ ఇచ్చిన
విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయినచో, ఆ వివరాల్లోమిటి;

ఇ) సదరు పనులను ఎప్పటిలోగా చేపట్టి, యాత్రికులకు వినియోగంలోకి తీసుకురావడమువుతుంది?

ڈیٹی چیف منسٹر، ریونیو (جناب محمد محمود علی)

:Deputy Chief Minister, Revenue (Janab Mohammed Mahmood Ali)

Yes Sir. (a)

(b) دو گاندھت حضرت اباعترف الدین صاحب یمازی شریف ضلع رگڑی سے جرنے والی موجود قومی شاہراہ پر سی سی ریپ روڈ، میونسپل ٹرک، یمازی پر چار پہیوں کی گاڑیوں کے پارکنگ لٹ کی تعمیر کے لئے G.O.Rt.No.264, Minorities Welfare, dated 11.11.2017 کے ذریعہ 9,60,00,000 روپے منظور کئے گئے تعمیراتی کام بہت جلد شروع کیا جائے گا۔

(c) موافقی درجہ پر جنٹریوں کے درمیان میں اترنے کے لئے GHMC کی جانب سے Phase-I کا کام مکمل کر لیا گیا۔ Phase-II کے لئے 25 کروڑ روپے منظور کیے گئے۔ بہت جلد وہ کام شروع کیا جائے گا۔

جناب سید احمد پاشا قادری (Janab Syed Ahmed Pasha Quadri) انجینئر صاحب اور گاندھت جیٹا شرف الدین صاحب قبلہ اور گوندوالی کے تعمیراتی کاموں کے سلسلہ میں قائمہ مقتدا کبر الدین ایسی صاحب نے توجہ دلائی۔ کئی عرصہ سے یہ مسئلہ چلا رہا ہے۔ گوندوالی پر Phase-I کا کام مکمل ہوا۔ ریپ کی تکمیل ہو کر کئی عرصہ ہوا اب Phase-II کے کام کے لئے 25 کروڑ روپے کا تخمینہ تیار کیا گیا ہے۔ میں دس دس بی بی ایم صاحب سے جانا چاہتا ہوں کہ 25 کروڑ روپے حکومت سے منظور ہوئے ہیں یا نہیں؟ اگر ہوئے ہیں تو کام فوری شروع کرنا چاہئے۔ بلا شرف الدین صاحب کی پیمائی کے لئے 9,60,00,000 روپے کا estimate ہے۔ جواب میں کہا گیا ہے کہ وہ منظور ہو چکے ہیں۔ وہاں کے کام کا بھی فوری آٹا ہونا ہے۔ حد ضرورت ہے کیونکہ عمرین اور دھورین کو درگاہ ملک جانے کے لئے مشکلات درپیش ہیں۔ اس کے ایک عرصہ سے یہ کوشش تھی کہ پیمائی شریف پر ریپ تعمیر کیا جائے تاکہ گاڑیوں کے ذریعہ زائرین مقام ہمدوح کا گزیرات کر سکیں۔ اس کی سہولت کے لئے ہم حکومت کا شکر ہے اور کرتے ہیں کہ اس نے مجلس کے اس مطالبہ کو منظوری دی، لیکن گزارش یہ ہے کہ کام کی جلد تکمیل ہونا کہ تاخیر سے تعمیراتی رقمیں مزید اضافہ کی نوبت پیش آنے نہ پائے کیونکہ مسائل میں ایسا ہوا ہے۔ اس کے ساتھ ساتھ ہم میں آخر میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ دونوں مقامات کے کاموں کو برقی رفتاری سے شروع کر کے پائے تکمیل کو پہنچانے تاکہ ہزاروں کی تعداد میں آنے والے زائرین کو زیارت کے لئے مناسب سہولت مل سکے۔

جناب محترم مسن (Janab Jaffar Hussain): محترم اہمکار صاحب! جیسا کہ ہمارے اہم کار شاہ قادی صاحب نے کہا کہ بابا شرف الدین صاحب کی درگاہ بوزوالی پیمار کے کماؤں کا یہ جو پراجیکٹ ہے، بے شک ہمارے فلور لیڈر اکبر الدین بھٹو صاحب نے خاص دلچسپی لیے ہوئے ہیں پراجیکٹ مکمل کرنے کے لئے اہتماماً مسٹر صاحب نے جواب دیا ہے کہ Phase-I کا کام ہوا۔ 2012 میں GHMC کی طرف سے دو کروڑ روپے منظور ہوئے تھے دو کروڑ روپے کا کام ہوا ہے پیمار پر ہوا ہے۔ اس کے بعد جیسے ہی چٹکانہ بنا، آپ نے تجویز کروڑ روپے منظور کیے۔ آپ کب release کریں گے اور کب کام شروع کریں گے اور کب مکمل کریں گے، اس کے لئے وقت کا تعین کریں۔ درگاہ پیمار پراجیکٹ شرف ہے۔ درگاہ پر جانے ریمپ بنانے کے لئے حکومت کی جانب سے 9,60,00,000 روپے کا تخمینہ منظور کیا گیا۔ اس میں سے 145 لاکھ روپے کی منظوری کے بعد کام شروع کیا گیا لیکن آج تک مکمل نہیں ہوا۔ درگاہ تک جانے کے لئے ایک چھٹی کیناں (escalator) خریدیں۔ جس طریقہ سے حکومت متاثرہ کوترقی دے رہی ہے، اسی طریقہ سے وہ مسلمانوں کے نمائندہ گاہوں اور درگاہوں کو بھی ترقی دے۔ میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, వకొలాటికి సంబంధించిన దగ్గా నా నియోజకవర్గానికి ఆనుకుని ఉంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం కులమతాలకతీతంగా వేలాది మంది భిక్షులు దగ్గా ఉర్సు, ఉత్సవాలకు హాజరౌతారు. హిల్టాప్ లో ఉన్న దగ్గాకు ర్యాంపుల నిర్మాణానికి మనం నిధులు మంజూరు చేశాము. అదే ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి పెద్ద ఆర్ట్స్ ప్రస్తుతం శిథిలావస్థలో ఉన్నందున దానిని కాపాడాలని అక్కడి ప్రజలందరూ కోరుతున్నారు. ఆ ఆర్ట్స్ ప్రభుత్వం హెరిటేజ్ ప్రెజర్వ్ గా గుర్తించింది. రహదారిలోని వాహనాల నిరంతరాయ కాలుష్యం వల్ల ఆర్ట్స్ లైఫ్ దెబ్బతినే అవకాశం కనబడుతోంది. కావున, ప్రభుత్వం ఆ ఆర్ట్స్ పరిరక్షణకై చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా దగ్గా ప్రాంతంలో రహదారి మరమ్మత్తుల, విస్తరణకై యుద్ధప్రాతిపదికన పనులను చేపట్టినట్లైతే అక్కడ బ్రహ్మాండమైన రహదారి ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దగ్గాకు నరైన రహదారి సౌకర్యం ఉన్నట్లైతే ఎక్కువ మంది భిక్షులు దగ్గా ఉత్సవాల్లో పాల్గొనేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. కావున, దగ్గా విషయమే ప్రకటన చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

جناب محمد محمود علی (Janab Mohammed Mahmood Ali): معزز زارائین احمد یاشادہ قادری صاحبہ معزز حسین صاحبہ اور پیر بھاکر صاحبہ بتیل نے خاص طور سے دونوں درگاہوں کی ترقی کے بارے میں بات کی۔ پیر یازاری شریف نے بابا شرف الدین صاحب کی جو درگاہ ہے، واقعہً تاس کی چار سو سے زیادہ عرصہ یہاں ہیں۔ ہمارے MIM کے عقلمند پیر احمد الدین اویسی صاحب نے کئی بار اس پر پتہ ڈالانی، حقیقت میں وہ بہت بڑا ڈیمانڈ ہے۔ بہت سے مسرورہ لوگوں کے لئے وہ پیر درگاہ تک چڑھنا بہت مشکل ہے۔ اس کے لئے grant-in-aid کے ذریعہ بہت جلد قیصر کا آواز کیا جائے گا۔ اس سلسلہ میں چیف انجینئر (نیکو کشن) (ایلیف) انفراسٹرکچر ڈیولپمنٹ کارپوریشن کی جانب سے ایک تیار کردہ estimate ہے جس کے لئے 9,60,00,000 روپے منظور کئے گئے۔ وہ ان کی اس نیکو کشنل اینڈ ویلفیئر انفراسٹرکچر ڈیولپمنٹ کارپوریشن کے ذریعہ یہ کام کیا جا رہا ہے۔ میں یقین دلاتا ہوں کہ بہت جلد اس کا کام شروع کیا جائے گا اور اس سال ان شاء اللہ تعالیٰ جبہ 2018 تک وہ کام مکمل ہو جائے گا۔ یہاں کی عوام کا بھی بہت بڑا ڈیمانڈ ہے اور یہ بہت ضروری بھی ہے۔ اس لئے خاص طور سے پیر یازاری شریف نے پارٹنر کے لئے کافی بڑی اور اچھی جگہ رکھی ہے۔ وہاں پر کم سے کم پچاس سو نوٹر کاربن پچاس ساٹھ اونواؤز اور تین سو سو نوٹر سائیکلس پارک کر سکتے ہیں۔ اس طرح بہت اچھے طریقے سے یہ بیان بنایا جا رہا ہے اور ضرورت جلد وہ کام شروع کیا جائے گا۔ میں نے ابھی ہمارے سیکریٹری صاحبہ سے بھی بات کی ہے۔ ان شاء اللہ اس process میں بھیجنے، ان میں مکمل کیا جائے گا اور اگر ماہ کے موسم میں کام بھی شروع کیا جائے گا۔ اوڑھوا جلی کے بارے میں ہمارے معزز حسین صاحب نے بھی کہا۔ Phase-I میں دو کروڑ روپے منظور کئے گئے تھے، وہ کام مکمل ہو چکا ہے، اب وہ Phase-II کے اندر چلچل کر درگاہ پر چونکھ چکیاں سے منظور شدہ ہیں، وہ بہت جلد منظور ہو جائیں گے۔ یہ 7.50 میٹر کشادہ ریسٹ تیار کیا جا رہا ہے۔ اس کا کام بھی بہت جلد شروع کیا جائے گا اور یہ بہت اچھے طریقے سے بن جائے گا۔ اب ہمارے پیر بھاکر صاحب نے کہا کہ وہاں پر ہاس میں جو heritage تھا، یہ تھیں۔ ان ہاس کو بھی اچھے طریقے سے repair کیا جائے گا اور وہاں لوگوں کے لئے اچھے سے اچھے انتظامات کئے جائیں گے۔ سنان کے بارے میں ہمارے پیر بھاکر صاحب نے بتایا کافی دن سے وہ مسئلہ ہے، اس کو بھی solve کیا جائے گا۔

నవజాత శిశు సంరక్షణ విధానం

ప్రశ్న నెం.43 (3359)

సర్వ శ్రీ ఎస్. రాజేందర్ రెడ్డి (నారాయణపేట్), చింతా ప్రభాకర్ (సంగారెడ్డి), అజయ్ కుమార్ పువ్వాడ (ఖమ్మం):- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న నవజాత శిశు సంరక్షణ వ్యవస్థ వివరాలేమిటి;

ఆ) రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం ఎన్ని ప్రత్యేక నవజాత శిశు సంరక్షణ యూనిట్లు పనిచేస్తున్నాయి;

ఇ) ఈ యూనిట్లను పెంచే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

ఈ) అయితే, సదరు ఉద్దేశ్యానికై గుర్తించిన ప్రదేశాలు ఏమిటి;

ఉ) ఎప్పటిలోగా వాటిని ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా.సి. లక్ష్మారెడ్డి):-

అ) & ఆ) నవజాత శిశు సంరక్షణ కోసం రాష్ట్రంలో ఈ క్రింది సదుపాయాలను కల్పించడమయింది.

- 1) 23 ప్రత్యేక నవజాత శిశు సంరక్షణ యూనిట్లు.
- 2) 57 నవజాత శిశు సుస్థిరత యూనిట్లు.
- 3) 562 నవజాత శిశు కేర్ కార్పర్స్.
- 4) 22 కంగారు మదర్ కేర్ యూనిట్లు.
- 5) లాక్టేషన్ మేనేజ్మెంటు యూనిట్లు (తల్లి పాల బ్యాంకు)

1. హైదరాబాదు, నీలోఫర్ ఆసుపత్రిలో సమగ్ర లాక్టేషన్ మేనేజ్మెంట్ కేంద్రం.

2. వరంగల్ మరియు నల్గొండలకు లాక్టేషన్ మేనేజ్మెంటు యూనిట్లను మంజూరు చేయగా పనులను ఇంకా ప్రారంభించాల్సి ఉంది.

ఇ) అవునండీ.

ఈ) & ఉ) రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం పని చేస్తున్న 23 ఎస్ఎన్సియులకి అదనంగా 2018-19 వ సంవత్సరంలో 12 కొత్త ఎస్ఎన్సియులను ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది.

1. ఎ.హెచ్. జహీరాబాదు.
2. ఎ.హెచ్. జగిత్యాల.
3. ఎం .సి.హెచ్. నిర్మల్.
4. ఎ.హెచ్. మంచిర్యాల.
5. ఎ.జి.ఎం. ఆసుపత్రి, వరంగల్.

6. ఎ.హెచ్. ఆసిఫాబాదు.

7. ఎ.హెచ్. గద్వాల.

8. ఎ.హెచ్. నూర్యాపేట.

9. ఎ.హెచ్. వనపర్తి.

10. ఎ.హెచ్.కొత్తగూడెం.

11. ఎ.హెచ్. జనగాం.

12. ఎ.హెచ్. మెదక్.

10.40 శ్రీ ఎస్. రాజేందర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రి డా.కె.సి.ఆర్.గారి నేతృత్వంలో, ఆరోగ్యశాఖా మాతృలు, ఎన్నో సమగ్ర ప్రజారోగ్య కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. లక్ష్మారెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో ఆరోగ్య వ్యవస్థ ఎంతగానో మెరుగుపడిందనడానికి సందేహం లేదు. వారు, ఆరోగ్య రంగానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి పెద్ద పీట వేస్తున్నారు. పెద్ద రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే, మన తెలంగాణ రాష్ట్రం మూడువ స్థానంలో ఉందని చెప్పడానికి మనం గర్వపడాలి. కె.సి.ఆర్.కిట్స్ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవాలు 33 శాతం నుండి 49 శాతం వరకు పెరిగాయి. ఐ.ఎమ్.ఆర్.రేటు తగ్గించాము. అది బాగానే ఉంది. కానీ, ప్రతి జిల్లా ఆసుపత్రిలో ఎస్.ఐ.సి.యు. ఉంటే బాగుంటుంది. ఎన్నో ఆసుపత్రుల్లో ఎస్.ఎన్.సి.యు.లు పెట్టారు. ఎస్.ఎన్.సి.యు ల్లో వెంటిలేటర్లు ఉండవు. కానీ, ఎస్.ఐ.సి.యు ల్లో వెంటిలేటర్లు ఉంటాయి.

ప్రతి ఏరియా ఆసుపత్రుల్లో ఎస్.ఎన్.సి.యు.పెడితే బాగుంటుంది. నారాయణపేటకు జిల్లా ఆసుపత్రిని మంజూరు చేస్తామని సభా సాక్షిగా మంత్రి గారు డిక్లర్ చేసినా కూడా ఎస్.ఎన్.సి.యు.ని ఇవ్వలేదు. ఎన్.బి.ఎ.సి. ఉంది. కానీ, ఎస్.ఎన్.సి.యు. లేదు. దయచేసి ఎస్.ఎన్.సి.యు. తక్షణమే కేటాయించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. కొత్తగా 36 పోస్టులు మంజూరు చేశారు. కానీ, ఇంకా అపాయింట్మెంట్లు కాలేదు. నారాయణపేట ఆసుపత్రిలో ఒక ఐ.సి.యు ఇచ్చినా, వివిధ కారణాల వలన ఇంకా మొదలు కాలేదు. భవనం సరిగా లేదని సంవత్సరం క్రితం మంజూరైన ఐ.సి.యు. మొదలు పెట్టలేదు. ఈ విషయాన్ని ఆరోగ్య మంత్రి గారు ఆలోచించి ఎస్.ఎన్.సి.యు. ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతంలో నెలకు దాదాపు 300 డెలివరీలు జరుగుతున్నాయి. తక్షణమే జిల్లా ఆసుపత్రి హోదా కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చింతా ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, ప్రజారోగ్యమే ధ్యేయంగా కార్పొరేట్ స్థాయిలో సర్కార్ దవాఖానాలు ఈరోజు సేవలందిస్తున్న దాంట్లో భాగంగా రాష్ట్రంలో ఉన్న న్యూ సిక్ బేబీ కేర్ యూనిట్లలో మా సంగారెడ్డి జిల్లా కేంద్ర బేబీ కేర్ యూనిట్ రాష్ట్రంలోనే గొప్ప సేవలను

అందిస్తోంది. మన ముఖ్యమంత్రి గారికి, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి లక్ష్మారెడ్డి గారికి, జిల్లా మంత్రి హరీష్ రావు గారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. చాలా సార్లు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిని సందర్శించి అక్కడ అందిస్తున్న సేవల విషయంలో గానీ, ఇంకా మెరుగైన సేవలందించే విషయంలో గానీ, ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మా సంగారెడ్డి జిల్లాలో ఎస్.ఎన్.సి.యు.కి సంబంధించి ఇన్ బార్న్, బెబ్ బార్న్ అనే రెండు వార్డులు ఉన్నాయి. జాండీన్ వచ్చిన వాళ్ళకు ఫోటోథెరఫీ చేయడానికి సంబంధించిన 10 యూనిట్లు ఉన్నాయి. రక్తంలో ఆక్సిజన్ తక్కువ ఉన్నా, పల్స్ రేటు ఏ రకంగా ఉన్నా, దీనికి సంబంధించి పరీక్షించే యూనిట్లు ఉన్నాయి. సంగారెడ్డిలో నడిపిస్తున్న ఎస్.ఎన్.సి.యు.కి సంబంధించి ప్రైవేటు ఆసుపత్రిలో పుట్టినటువంటి బిడ్డ ఆరోగ్యం బాగాలేకపోయినా, బిడ్డ బరువు తక్కువ ఉన్నా, జాండీన్ వచ్చినా, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి తీసుకుని వచ్చి ట్రీట్మెంట్ ఇప్పిస్తున్నారు. ఒకవేళ ప్రైవేటు ఆసుపత్రికి కనుక తీసుకుని వెళ్తే ఒక బేబీకి 10 నుండి 15వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. కానీ, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ఫ్రీ సర్వీసు అందిస్తున్న సందర్భంగా, ఎస్.ఎన్.సి.యు. యూనిట్లను పెంచే ఆలోచన ఏమైనా ఉంటే బాగుంటుందని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కె.సి.ఆర్.కిట్ ప్రతీక పెట్టిన తరువాత మాతా శిశు సంరక్షణ కేంద్రాల మీద ఒత్తిడి బాగా పెరిగింది. ఈరోజు ఎవరూ ఊహించని విధంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ప్రసవాల సంఖ్య గణనీయంగా పెరగడానికి ప్రధానమైన కారణం కె.సి.ఆర్. కిట్. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడు సోషియో ఎకనామిక్ రిపోర్ట్ ద్వారా ఫీమేల్ ఇన్సూర్ట్ మోర్టాలిటీ రేటు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో జాతీయ సగటు కంటే ఎక్కువ ఉందని బాధ వడిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఈరోజు మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా శాంపిల్ రిజిస్ట్రేషన్ సర్వే ద్వారా 2017 సంవత్సరాంతానికి మన మోర్టాలిటీ రేటును వెయ్యి మంది ఆడ శిశువులు పుడితే 30 మంది మరణిస్తారని అనడానికి ఒక ఉదాహరణ చెప్పారు. 2017 సంవత్సరాంతానికి ఆడ శిశువుల రేటు ఏ స్థాయిలో ఉందనేది మంత్రి గారు తెలియజేయాలని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఈ సెంటర్లన్నింటిని ప్రారంభించడం వలన తప్పకుండా ఇన్సూర్ట్ మోర్టాలిటీ రేటును తగ్గించగలుగుతాము. నవజాత శిశువులను పరిరక్షించుకోగలుగుతాము. మా ఖమ్మం హెడ్ క్వార్టర్స్లోని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో, జూన్ లో 150 వడకల మాతా శిశు సంరక్షణ కేంద్రాన్ని అద్భుతంగా ప్రారంభించుకున్నాము. ఈ కేంద్రాన్ని దాదాపు 20కోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభించాము.

50లక్షల రూపాయల రివార్డుతో “కాయకల్ప” అవార్డును రెండవ సారి కూడా దక్కించుకున్నాము. ఖమ్మం జిల్లాలోని మాతా శిశు సంక్షేమ ఆసుపత్రి బాగా పని చేస్తోంది. లాక్ష్మేష్ యూనిట్ ను ఖమ్మంలో ఏర్పాటు చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోకపోవడం అనేది మాకు కొంచె బాధాకరమైన విషయం.

10.50 | బ్రెస్ట్ మిల్క్ బ్యాంక్స్ ని నల్గొండ, వరంగల్ ప్రాంతాల్లో
ఉ. ఏర్పాటు చేయాలని ఆర్డర్స్ వచ్చినప్పటికీ, వాటి స్థాపన పూర్తి కాలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మాతాశిశు సంరక్షణ కేంద్రం నీలోఫర్ తరువాత ఖమ్మంలో వున్న కేంద్రాన్ని హైటెక్ మెటర్నల్ చైల్డ్ హాల్ సెంటర్ గా తయారు చేయాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఖమ్మంలోని డాక్టర్లు అద్భుతంగా పని చేస్తున్నందున, ప్రసవాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. మిగతా జిల్లాలో పోల్చుకుంటే, మా ఆసుపత్రి రేటింగ్ కూడా బాగున్నందున high dependency intensive care units for the new born children and infants ను, మరియు లాక్ష్మేష్ బ్యాంక్స్ ని దయచేసి ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

جناب محترم جسین (Janab Jaffar Hussain) ایک صاحب! ایک متعلقہ ہے۔

جناب محترم (MR. SPEAKER) یہ مسئلہ میرے لیے بہت اہم ہے، میں اس پر business بنائی ہے۔

جناب محترم جسین (Janab Jaffar Hussain) ایک صاحب! بہت بہت شکریہ۔ جہاں تک نوزائیدہ کے نظام نگہداشت کا سوال ہے، میں یہ جاننا چاہتا ہوں کہ آیا روزانہ سے نئی نئی امراض شامل مل میں سوار ہوتے ہیں؟ یہ سب امراض کے کمر کوڑی ہو انانڈ میں آپریشن کا انتظام ہے، کیونکہ مجھے روزانہ ایسی شکایتیں ملتی رہتی ہیں کہ بچوں کو نوزائیدہ میں کم از کم پانچ نوزائیدہ اس طرح کے مسائل سے دوچار ہوتے ہیں۔ ان حالات میں آپ کو یہ واضح کرنا ہوگا کہ کیا فوٹو یا اس میں اس کے مطابق معائنہ کا پتہ قائم کیا جائے گا۔ یہ بات بھی میرے علم میں آئی ہے کہ کس میں جراثیم نہیں پوری ہے اس کے لئے یہاں انفکشنز کرنے کی ضرورت ہے۔ میں نے کئی بچوں کے خلیں خلیں میں کی تجویز کی تھی، شعبہ انفکشن کے لئے پانچویں کی تجویز کی گئی تھی۔ اس کے علاوہ 150 وارمرس، 100 نوزائیدہ ایلی ای ای ڈی، 100 نئی جنمیل مائٹرس، 100 پلس اسٹریلر، 300 نئی نئی کرسیاں (بچہ) 20 نومبر کرسیاں 150 کافرنس ہال کی کرسیاں، 180 انفکشن کا ڈس، 200 میریاں ہوس، 100 انفکشن ہوس و غیرہ کی پچھلی تجویز پیش کروٹی گئی ہے۔ اگر آپ ان کو بھلا فرما کر تمہارے بیورو کی رپورٹ ہوگی۔

డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డ తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన మేరకు రాష్ట్రంలో మాతా శిశు సంరక్షణపై అధిక శ్రద్ధ చూపిస్తూ ఇప్పటికే అన్ని ప్రాంతాల్లో ఆసుపత్రిలు మెరుగైన సేవలు అందించడం మొదలుపెట్టినందు వల్ల 39గా వున్న ఐ.ఎమ్.ఆర్ రేటు, ఇప్పుడు వున్న లెక్కల ప్రకారం 30కి చేరుకున్నది. రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాల్లో, మాతాశిశు సంక్షేమ కార్యక్రమాలను బాగా చేస్తున్నాము. కేసీఆర్ కిట్ పథకం వల్ల ఇంకా మెరుగ్గా సేవలు అందించే బాధ్యత పెరిగింది, కనుక ఆ దిశగా అడుగులు వేస్తున్నాము.

జాఫర్ గారు అన్నట్లుగా, నీరోఫర్ ఆసుపత్రిలో బ్రెసరీ కేర్ సర్వీసులు అందిస్తున్నాము, ఆసుపత్రి వారు అడుగుతున్న కొన్ని పరికరాలని కూడా అందజేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో వున్న అన్ని జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో కూడా బ్రెసరీ కేర్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేసి మెరుగైన సేవలు అందించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

దేశంలో మన రాష్ట్రం ఎస్.ఎల్.సి.యు.లో రెండవ స్థానంలో వున్నందున, జాతీయ స్థాయి అవార్డును ఈ మధ్య కాలంలోనే ప్రధానం చేయడం జరిగింది. జన్మించిన 15 శాతం శిశువులకు ఎస్.ఎల్.సి. సేవలు అవసరమౌతాయి. రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం జన్మిస్తున్న 6 లక్షల, 50 వేల మంది శిశువుల్లో, దాదాపు లక్ష మంది శిశువులకి ఈ వైద్యం అవసరం, కనుక అంచనాకు అనుగుణంగా ఏర్పాట్లను చేస్తున్నాము. మాతాశిశు సంక్షేమంతోపాటు తల్లిపాల విశిష్టతపై అందరికీ అవగాహన వుండాలన్న అవసరం వుంది. పుట్టిన వెంటనే తల్లిపాలను బిడ్డకు అందిస్తే, బిడ్డకు ఇమ్యూనిటీ పెరిగి రోగాలు రాకుండా వుండే అవకాశం వుంటుందనే విషయాల్పై అవగాహన కల్పించే విధంగా గౌరవసభ్యులు బయట సమావేశాల్లో తెలియజేస్తూ వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను.

జాఫర్ హుస్సేన్ గారు new born cardiology unit ను ఏర్పాటు చేయాలని అడిగారు. నీరోఫర్ ఆసుపత్రిలో గానీ, మిగిలిన ఆసుపత్రుల్లో యూనిట్లను ఏర్పాటు చేసి, స్పెషాలిటీ కేర్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఈ విషయంలో ఇప్పుడు తీసుకున్న చర్యల వల్ల రాష్ట్రంలో వున్న బీద ప్రజానీకానికి ఎస్.ఎల్.సి సేవలు బ్రహ్మాండంగా అందుతున్నాయి. సభ్యులు చింతా ప్రభాకర్ గారు అన్నట్లు గతంలో బిడ్డను చికిత్స నిమిత్తం ప్రైవేట్ ఆసుపత్రికి తీసుకువెళితే 15 నుంచి 20 వేలు ఛార్జ్ చేసేవారు. కనుక ఆవిధంగా డబ్బు ఖర్చు కాకుండా, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో చికిత్సను అందిస్తున్నందున ఆ సమస్యను అధిగమించగలుగుతున్నాము.

సభ్యులు సంగారెడ్డిలో in born, out born units ని పెంచాలని కోరుతున్నారు. In born అంటే, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో పుట్టిన శిశువులు, out born అంటే, బయట ఆసుపత్రుల్లో పుట్టిన శిశువులకు సంబంధించి వున్న రెండు వార్డులను పెంచడం జరుగుతుంది. ఇప్పటికే నారాయణపేటలోని ఆసుపత్రిలో సేవలు మెరుగు పరిచాము. ఈ ఆసుపత్రిని జిల్లా స్థాయి ఆసుపత్రిగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నారు. అదేవిధంగా రాష్ట్రంలో వున్న టీచింగ్ ఆసుపత్రులకు, వేరొక ఆసుపత్రితో designate చేయాల్సి వుంటుంది. ఈ విషయానికి సంబంధించి ప్రపోజల్ తయారు చేశాము, తొందరలోనే అనౌన్స్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. అదేవిధంగా అక్కడ ఎస్.ఎల్.సి.యు.లను ఏర్పాటు చేయాలని కోరారు.

దానిని తొందరలోనే ఏర్పాటు చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటికే మంజూరైన ఐ.సి.యూ పనుల్ని ప్రారంభించి సేవలు అందిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల రీడిజైనింగ్

ప్రశ్న నెం.44 (3145)

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి (అంబర్పేట), డా.కె.లక్ష్మణ్ (ముషీరాబాద్), సర్వశ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (ఖైరతాబాద్), ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్- గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో చేపట్టిన నూతన సాగునీటి ప్రాజెక్టుల సంఖ్య ఎంత;

ఆ) ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) ఇందులో రీ-డిజైన్ చేసిన ప్రాజెక్టుల సంఖ్య ఎంత;

ఈ) తద్వారా పెరిగిన అంచనా వ్యయం ఎంత;

ఉ) సదరు ప్రాజెక్టుల అట్టి రీ-డిజైనింగ్ కు గల సాంకేతిక కారణాలేమిటి;

ఊ) రీ-డిజైనింగ్ వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలేమిటి?

నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. హరీష్ రావు):-

అ) మరియు ఆ) రాష్ట్రంలో ఎటువంటి నూతన సాగునీటి ప్రాజెక్టులను చేపట్టలేదు.

ఇ) దిగువ పేర్కొన్న ఐదు ప్రాజెక్టులను రీ-డిజైన్ చేయడమయింది.

1. ప్రాణహిత చేపెళ్ల సుజల స్రవంతి
2. జెసిఆర్ దేవాదుల ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకం
3. ఇందిరమ్మ వరద ప్రవాహ కాలువ
4. పి.వి.నరసింహారావు కాంతనపల్లి సుజల స్రవంతి
5. సీతారామ ఎత్తిపోతల సాగునీటి ప్రాజెక్టు

ఈ), ఉ) మరియు ఊ) హైద్రాలజీ (సాగునీటి లభ్యత) పరిష్కరించని అంతర్ రాష్ట్ర అంశాలు, నిల్వ ఆవశ్యకతల విషయంలో కొన్ని కీలక లోపాలను సరిదిద్దడానికి ఈ ప్రాజెక్టులను రీ-డిజైన్ చేయడమయింది. రీ-డిజైనింగ్ లేకుండా, కొన్ని ప్రాజెక్టుల ఆచరణ సాధ్యపడదు. తమ్మిడిహట్టి వద్ద ప్రాణహిత బ్యారేజీ నుండి మల్లింపు ప్రవాహాల పరివరణాన్ని సమీక్షించాలని, ప్రాజెక్టుల నిల్వ ఆవశ్యకతలను తీర్చడానికి కృత్రిమ రిజర్వాయర్ల నిర్మాణం లేదా ఆన్ డైన్ రిజర్వాయర్ల నిల్వ సామర్థ్యాన్ని పెంచాలని కేంద్ర జల సంఘం సూచించింది.

ఈ ప్రాజెక్టుల క్రింద అదనంగా దాదాపు 30 లక్షల ఎకరాల నూతన ఆయకట్టు స్థిరీకరణను సాధించడం కోసం రూ. 61,489.92 కోట్ల పెరిగిన వ్యయంతో ఈ ప్రాజెక్టులను రీ-డిజైన్ చేయడమయింది. ఆన్లైన్ రిజర్వాయర్ల నిల్వ సామర్థ్యాన్ని 206.36 టి.ఎం.సి.లకు పెంచడమయింది. 250 కి.మీ. పొడవు మేర గోదావరి నది పునరుజ్జీవనం ద్వారా మత్స్య పరిశ్రమ, పర్యాటక, దేశీయ జల రవాణాల పరిధి పెరుగుతుంది.

11.00 శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాంలో చేపట్టిన 'జలయజ్ఞం' 'ధనయజ్ఞం' మారింది. ఆ విషయం అందరికీ తెలుసు. విపరీతంగా అంచనాల కంటే టెండర్లను పెంచి ఆయకట్టును నిరాధారంగా చూపిస్తున్నారనే విషయం అర్థమవుతున్నది. ప్రభుత్వం రీడిజైనింగ్ చేసినప్పుడు సుమారు కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. అందులో ముప్పై లక్షల ఎకరాలు స్థిరీకరణ జరుగుతున్నదని మంత్రిగారు రిపోర్టులో చెప్పారు. కాశేశ్వరం దగ్గర కేవలం 16 టి.ఎం.సి.లతో డ్యామ్ నిర్మాణం జరుగుతున్నది. దేవాదుల దగ్గర రిజర్వాయర్లే లేకపోవడం, కాంతనపల్లి ప్రాజెక్టు రద్దుచేయడం, ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణంపైన దృష్టి పెట్టకపోవడం, తుపాకులగూడెం ప్రాజెక్టు కేవలం మూడు టి.ఎం.సి.లతో కట్టడం, సీతారామ ప్రాజెక్టు దగ్గర అతి తక్కువ సామర్థ్యంతో రిజర్వాయర్లను నిర్మాణం చేయడం, వాస్తవాలను బట్టి ఈ ప్రాజెక్టులను చూసినట్లయితే రాష్ట్రంలో కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామనే మాట ఆచరణ సాధ్యం కాదని అర్థమవుతున్నది. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే గోదావరి నది మీద మంచి సామర్థ్యం ఉన్న రిజర్వాయర్లను నిర్మాణం చేయాలి. సమాంతరమైన ప్రాంతంలో మల్లన్నసాగర్ రిజర్వాయర్ను గోదావరి నీటికి అనుసంధానంగా నిర్మాణం చేశారు. ప్రపంచంలో ఇటువంటి ప్రాజెక్టు ఎక్కడా లేదు. ఇది ఒక విశ్రమైనటువంటి రిజర్వాయర్. గోదావరి నది మీద కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టు సామర్థ్యం పెంచాలి. ఇచ్చంపల్లి కాంతనపల్లి రిజర్వాయర్లను కట్టి ఒకదానికి ఒకటి అనుసంధానం చేయడం ద్వారా మంత్రిగారు ఏదైతే లాభం అన్నారో ఆ లాభం తెలంగాణకు వస్తుంది. అనుసంధానం చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మేము భావిస్తున్నాము. దేవాదుల ప్రాజెక్టుకు బ్యాక్అప్ ప్రాజెక్టుగా కాంతనపల్లి ప్రాజెక్టు కట్టడానికి ఆ రోజు అవకాశం ఉండేది. కాంతనపల్లి ప్రాజెక్టు కట్టకపోతే దేవాదుల ప్రాజెక్టు మీద పెట్టిన వేల కోట్లు ఖర్చు దుర్వినియోగం అయ్యే అవకాశం ఉండేది. ప్రభుత్వం చెబుతున్న తుపాకులగూడెం ప్రాజెక్టు కానీ, దేవాదుల ప్రాజెక్టు కానీ, బ్యాక్అప్ గా సరిపోలేదు. కృష్ణా నదిపై నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు పరివాహక ప్రాంతంలో కట్టిన ప్రాజెక్టులే ఇప్పుడు నిండడం లేదు. ఇంత పెద్దఎత్తున పాలమూరు

రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టు యాభైవేల కోట్ల రూపాయలకు పైగా కడితే ఏ విధంగా నీళ్లు వస్తాయి? ముందుగా నీటి లభ్యత నిర్ధారణ కాకుండా ప్రాజెక్టు మొదలుపెట్టారు కాబట్టి, ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. విపరీతంగా అంచనాలను పెంచడం, అంచనాల కంటే టెండర్లను పెంచడం ఆయకట్టు నిర్ధారణగా చూపించడం, వ్యయం అంచనాలను కాంట్రాక్టర్లకు లాభం చేకూరే విధంగా ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. సామర్థ్యం తగ్గడం, వ్యయం విపరీతంగా పెరగడం వంటి విచిత్రాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. నేను కోరేదేమంటే, రాష్ట్రం మారింది, ప్రభుత్వం మారింది, ప్రభుత్వాధినేత మారాడు, ప్రాజెక్టుల పేర్లు, ప్రాజెక్టుల మార్గం కూడా మారుస్తున్నారు, ప్రాజెక్టుల డిజైన్లు కూడా మారుస్తున్నారు, ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన డి.పి.ఆర్.లను కూడా మారుస్తున్నారు. ప్రాజెక్టుల పేర్లు మార్చారు, ప్రాజెక్టుల నీటి సామర్థ్యం కూడా మార్చారు, ఆయకట్టు మార్చారు, అంచనాలు మార్చారు. టెండర్లు మార్చారు పనుల అప్పగింతులు మార్చారు. చివరకు అగ్రిమెంట్లు కూడా మార్చారు. అన్నీ మారాయి కానీ, కాంట్రాక్టర్లు మాత్రం మారలేదు. కాబట్టి, పనులు వేగవంతం కావాలి, నియమనిబంధనలు ఏమైనా పర్వాలేదు అని ఆలోచన చేయడం తప్పు. ఇది తెలంగాణ భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన విషయం. దీని మీద మరింత లోతుగా ఆలోచన చేసి ఈ ప్రాజెక్టులు వేగవంతంగా పూర్తి చేసి విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. డి.పి.ఆర్.లు లేకుండా కొన్ని ప్రాజెక్టులు ప్రారంభిస్తున్నారు. దీనికారణంగా ప్రజాధనం కూడా దుర్వినియోగం అయ్యే అవకాశం ఉన్నది. ఈ విషయంపై ప్రభుత్వం సానుకూలంగా ఆలోచన చేసి ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

డా.కె.లక్ష్మణ్ :- అధ్యక్షా, కిషన్ రెడ్డిగారు, ప్రస్తావించిన విషయాల కాకుండా రెండు విషయాల గురించి అడుగుతున్నాను. గ్రామీణీ ద్వారా నీటి సరఫరా అయ్యే అవకాశం ఉన్న ప్రాజెక్టులను కాదని, కొన్ని ప్రత్యామ్నాయమైన ఎక్కువ వ్యయంతో కూడుకున్న ప్రాజెక్టులను గురించి అడుగుతున్నాను. ఎత్తిపోతల పథకం కోసం, కరెంటు కానివ్వండి, భవిష్యత్లో ప్రజల మీద పడే భారం ఎంత ఉంటుందో తెలిసి, కొన్ని విస్మరించిన అంశాలను మీ దృష్టికి తీసుకుస్తున్నాను. ఉదాహరణకు, కాశేశ్వరం నుంచి కేసవపురం రిజర్వాయర్ను హైదరాబాద్ ప్రజల నీటి అవసరాలను తీర్చడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కేసవపురం రిజర్వాయర్ దాదాపు మూడు వేల ఆరువందల డెబ్బై అయిదు ఎకరాలకు, భూసేకరణ పూర్తి చేసి, మొత్తం రిజర్వాయర్ నిర్మాణ పనులకుగాను రూ. 4396.15 కోట్ల వ్యయంతో, రిజర్వాయర్ నిర్మాణం చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా Hybrid annuity mode of contract పద్ధతిలో ఇటీవల దానికి జి.ఓ.జారీ చేసి

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- మున్సిపల్ డిపార్ట్మెంటుకు సంబంధించిన అంశం గురించి మీరు మాట్లాడుతున్నారు.

డా.కె.లక్ష్మణ్:- ఒకసారి ఈ విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన విషయాన్ని ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, మంత్రిగారు సమాచారం తెప్పించుకోవాలంటే పెద్దపని కాదు. కృష్ణా ఫేజీ1, ఫేజీ2, ఫేజీ3లలో 270 ఎమ్మీజిడి అస్యూర్డ్ వాటర్ 16.5 టి.ఎమ్.సి.లుగా ఉన్నది. సుంకేసుల నుంచి డిపీఆర్ స్పష్టంగా ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడ రూ.1100 కోట్లతో పూర్తై, 50 టి.ఎమ్.సి.ల నీళ్లు లభ్యం అవుతాయి. ప్రభుత్వం కేవలం సుంకేసుల నుంచే డిపీఆర్ ను అనుమతి ఇచ్చినప్పటికీ, మీరు కేసవాపురం రిజర్వాయర్ ను నిర్మించడం వల్ల, భూసేకరణ, సమయము, డబ్బు వెచ్చించడం వంటివి చేస్తున్నారు. అదే విధంగా పుట్టగండి నుంచి కూడా నీళ్లు తీసుకొస్తున్నారు. దయచేసి మంత్రిగారు ఈ అంశంపై సమాచారం తెప్పించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ప్రజల మీదభారం పడుతుంది. శ్రీపాదయల్లంవల్లి ఎత్తిపోతల పథకంలో భాగంగా వివిధ రిజర్వాయర్లకు, ఆనకట్టలకు, కాలువలకు దాదాపు మూడువందల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. శ్రీపాదప్రాజెక్టు క్రింద మంచిర్యాల జిల్లాలో 9 గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్యాయి. మీరు ఇంట్లు కోల్పోయిన వారికి ఇంతవరకు ఏ మాత్రం పరిహారం చెల్లించలేదు. ఎక్కడవేసిన గొంగళి అక్కడే ఉన్నది. ఈ ప్రాజెక్టుల పట్ల ఉన్న శ్రద్ధ భూనిర్వాసితుల పట్ల మీరు విస్మరించినట్లయితే, తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత భూసేకరణ మీద ఉన్న శ్రద్ధ ఈ రోజు లేకపోయినట్లయితే, ఇంతకు ముందు కిషన్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా

మిస్టర్ స్పీకర్:- మిగతా సభ్యుల ప్రశ్నలు కూడా ఉన్నాయి. మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వండి.

(కొంత మంది బి.జే.పి. పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మంత్రిగారు, సభ్యులందరి సందేహాలు మీ మనస్సులో ఉన్నాయి కాబట్టి అన్ని విషయాలపైన క్లారిఫై చేయండి.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- ప్రభాకర్ గారూ, నేను సమాధానం చెప్పిన తర్వాత ఇంకా ఏమైనా సందేహాలు ఉంటే అడగండి.

(కొంత మంది బి.జే.పి. పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమయం 11.00 గంటలు దాటింది. చాలా మంది సభ్యుల ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. సభ్యులందరూ మిగతా ప్రశ్నల సంగతి ఏమిటని నా వంక చూస్తున్నారు. I don't allow anybody.

(కొంత మంది బి.జే.పి. పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- గౌరవనీయులు కిషన్ రెడ్డిగారు ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడుతూ కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ప్రభాకర్ గారు, కూర్చోండి మీ సభ్యులు ఇద్దరు మాట్లాడారు. నేను సమాధానం చెప్పిన తర్వాత మీకు సందేహం ఉంటే తప్పకుండా అడగండి. టైమ్ ఆల్ రైడ్ 11.10 అయ్యింది ఒకరికే మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి కానీ, స్పీకర్ గారు ఇద్దరు సభ్యులు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చారు. కిషన్ రెడ్డి గారు కొన్ని Sweeping remarks చేశారు. జనరల్ గా కిషన్ రెడ్డిగారు బాగా స్టడి చేసి మాట్లాడుతారని నేను అనుకున్నా కానీ, ఇప్పుడు వారు మాట్లాడిన పద్ధతి చూస్తే, ఎవరో చెప్పినట్లుగా చాలా Sweeping గా మాట్లాడినట్లు ఉన్నారు. అంచనాలు పెరిగాయని మాట్లాడారు తప్ప, పెరిగిన ఆయకట్టు గురించి మాట్లాడలేదు. పెరిగిన రిజర్వాయర్ల సామర్థ్యం గురించి ఆయనకు కనపడినట్లు లేదు.

11.10 అధ్యక్షా, ఈనాడు రీ-ఇంజనీరింగ్ వల్ల వారు చెప్పిన **ఉ.** ప్రశ్నలోనే సమాధానం ఉన్నది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడటం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు భవిష్యత్తు అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రాజెక్టులకు రీ-డిజైన్ చేయడం జరిగింది. ఈ రీ-డిజైన్ జరగకపోతే, తమ్మిడి హట్టి, ప్రాణహిత-చేవెళ్ల ప్రాజెక్ట్ మాన్యుమెంట్ గా మిగిలిపోయేది. ప్రజలకు పర్యటక ప్రాంతంగా చూడడానికి పనికొచ్చేది తప్ప, నీళ్లు మాత్రం వచ్చేవి కాదు. నీళ్లు లేనిచోట కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టును ప్రతిపాదిస్తే, నీళ్లున్న చోటుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు రీ-డిజైన్ ద్వారా ప్రాజెక్టును మార్పడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ విధంగా చేసామని చెప్పుకోవడం లేదు. కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న బీజేపీ ప్రభుత్వం సెంట్రల్ వాటర్ కుషన్, వాటర్ రిసోర్స్ డిపార్ట్మెంట్ మా ప్రతిపాదనను ఆమోదించి రీ-డిజైన్ చేసిన ప్రాజెక్టులకు క్లియరెన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఈనాడు రీ-డిజైన్ చేయడం వల్లనే ప్రాజెక్టులకు నీళ్లు వస్తున్నాయనే విషయాన్ని కిషన్ రెడ్డిగారు అర్థం చేసుకోవాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రం భవిష్యత్ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు చాలా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు కొంచెం తెలుసుకొని మాట్లాడితే బాగుండేది. మల్లన్న సాగర్ వంటి రిజర్వాయర్, సమాంతరమైన ప్రాజెక్టు దేశంలోనే ఎక్కడా లేదని అన్నారు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మీరు, నేను ఎమ్మెల్యేగా ఉన్ననాడే ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో నీటి లభ్యత, కేటాయింపులు, నదులు లేకపోయినా కట్టిన రిజర్వాయర్లు చాలా ఉన్నాయి. కండలేరు 68 టీఎంసీలు, గొరకల్లు 10 టీఎంసీలు, వెలిగొండ 41 టీఎంసీలు, వెలుగోడు 17 టీఎంసీలు, బ్రహ్మంగారి మఠం 17 టీఎంసీలు, అవుకు 7 టీఎంసీలు, ఈ విధంగా చెప్పుకుంటూ పోతే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో చాలా రిజర్వాయర్లున్నాయని తమరి ద్వారా కిషన్ రెడ్డిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

ఈ ప్రాజెక్టులను చేపట్టడం ద్వారా కాంట్రాక్టర్లకు లాభం చేకూరుతుందన్నారు. ఆ మాట మీరు కాంగ్రెస్ పార్టీని అడగవలసి ఉండేది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఈ రాష్ట్రంలో మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్ టెక్నాలజీని రద్దు చేసిన ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వమని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(బ్రెజర్ బెంచీల నుంచి హర్షధ్వనాలు)

గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పాలనలో ఉన్నప్పుడు పని పూర్తి చేయకముందే అగ్రిమెంట్ అవగానే 3 శాతం వరకు బిల్లులు ఇచ్చేవారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్, ఈ.పి.సి. పద్ధతులను రద్దు చేశారు. సర్వే అండ్ డిజైన్ పేరుతో అరశాతం ఉంటే ఇదే ప్రాణహిత ప్రాజెక్టులో మూడు శాతం వరకు బిల్లు తీసుకుని పని పూర్తి చేయకుండా, సర్వే చేయకుండా గత ప్రభుత్వాలు బిల్లులు తీసుకుంటే, ఇప్పుడు డిజైన్ ఇంజనీర్ల సర్వే చేస్తున్నారు. తప్ప, కాంట్రాక్టర్లు చేయడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వమే ఇంజనీర్ల చేత సర్వే డిజైన్ చేయించి దానికనుగుణంగా పనిచేసే నాన్ ఈ.పి.సి. పద్ధతిని తీసుకొచ్చి, అత్యంత పారదర్శకంగా చేస్తున్న ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వమని తమరి ద్వారా కిషన్ రెడ్డిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం కాస్ట్ పెరిగిందన్నారు. గతంలో 16 లక్షల ఎకరాలకు ప్రాజెక్ట్ ప్రతిపాదినీ, ఈనాడు 18 లక్షల 82 వేల 970 ఎకరాలకు కొత్త ఆయకట్టు, అదేవిధంగా స్టెబిలైజేషన్ మరో 18 లక్షల ఎకరాలు ఉన్నది. అంటే దాదాపు 37 లక్షల ఎకరాలకు పెరిగింది. 16 లక్షల ఆయకట్టు 37 లక్షలకు పెరిగింది. కనుక ఖచ్చితంగా కాస్ట్ పెరుగుతోంది. కెపాసిటీ ఆఫ్ రిజర్వాయర్స్ ఆనాడు తమ్మిడి హట్టి, ప్రాణహిత-చేవెళ్ల రిజర్వాయర్ నీటి సామర్థ్యం 11 టీఎంసీలుంటే, ఈనాడు 141 టీఎంసీకి పెరిగింది. అంటే దాదాపు 14 రెట్లు నీటి సామర్థ్యం పెరిగింది. అదేవిధంగా ఒక రోజుకు పంపింగ్ సామర్థ్యం 1.9 టీఎంసీలుంటే, ఈనాడు 3 టీఎంసీలకు సివిల్ వర్క్స్, 2 టీఎంసీలకు ఎలక్ట్రో మెకానికల్ వర్కులకు పంపింగ్ సామర్థ్యాన్ని పెంచుకున్నామని తమరి ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

అలాగే, గోదావరి నది మీద వరుస బ్యారేజీలు కట్టండి లాభం చేకూరుతుందన్నారు. ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ విధంగానే చేశారు. మేడిగడ్డ, అన్నారం, సుందిళ్ల, బ్యారేజీలను ఒక్క ఇల్లు, ఒక్క గ్రామం మునగకుండా అతి తక్కువ ముంపుతో గోదావరి నది మీద మూడు బ్యారేజీలు కడుతున్నాము. మేడిగడ్డ బ్యారేజీ దగ్గర 16 టీఎంసీలు, అన్నారం బ్యారేజీ దగ్గర 11 టీఎంసీలు, సుందిళ్ల బ్యారేజీ దగ్గర 9 టీఎంసీల నీటి సామర్థ్యం ఉంటోంది. నదిలోనే 36 టీఎంసీల నీటి సామర్థ్యంతో ఒక్క ఎకరం కూడా మునగకుండా నదిని

సజీవం చేసిన విషయాన్ని గౌరవనీయులు కిషన్ రెడ్డిగారు గమనించాలి. అంతపెద్ద గోదావరి నది మీద వరుసగా మూడు బ్యారేజీలు కట్టినప్పుడు ఖచ్చితంగా బ్యారేజీల నిర్మాణం కాస్ట్ పెరుగుతోంది. బ్యారేజీల నిర్మాణం వల్ల ముంపును తగ్గించాం. నదిలోనే 36 టీఎంసీల నీటిని నిలిపి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 270 కిలోమీటర్ల గోదావరి నది సజీవంగా మారబోతోంది. తుపాకులగూడెం నుండి ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి వరకు 270 కిలోమీటర్ల గోదావరి నదిలో 365 రోజులు నీటితో కళకళలాడుతుంటే భూగర్భ జలాలు, మత్స్య సంపద పెరుగుతుంది. పర్యాటకంగా కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. భవిష్యత్తులో సముద్రానికి అవసరమయ్యే నావిగేషన్ సౌకర్యం తెలంగాణ రాష్ట్రానికి వచ్చే విధంగా రూపకల్పన చేసుకుంటున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

మిడ్మానేర్ డ్యాం నుండి హైదరాబాద్ వరకు నల్లగొండ, ఉమ్మడి మెదక్ జిల్లా, నిజామాబాద్ జిల్లాలకు 0.7 టీఎంసీల మంచినీళ్లు మాత్రమే ఇచ్చేవారు. దానిని ఒక టీఎంసీకి పెంచుకుని ప్రతి పంప్ హౌజ్ లో ఒక పంప్ పెంచుకోవడం జరిగిందని తెలుపుతున్నాను. భూసేకరణలో భాగంగా తమ్మిడి హట్టి, ప్రాణహిత-చేవెళ్లలో ఎకరానికి రూ.2 లక్షలకు పెట్టి డి.పి.ఆర్.లో ఒక వెయ్యి డెబ్బై ఒక్క కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే పెట్టారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, ఒక ఎకరానికి ఎనిమిది లక్షల నుండి పదమూడు లక్షల రూపాయల వరకు ఇస్తున్నాం. రెండు లక్షల రూపాయలు వాళ్లు పెడితే, ఎనిమిది లక్షల నుండి పదమూడు లక్షల రూపాయల వరకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. అందువల్ల గతంలో భూసేకరణ డి.పి.ఆర్.లో వెయ్యి డెబ్బై ఒక్క కోట్ల రూపాయలు పెడితే, ఇప్పుడు ఏడు వేల ఒక్కవంద ఎనభై ఒక్క కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. అంటే వెయ్యి రూపాయలు ఎక్కడా, ఏడు వేల రూపాయలు ఎక్కడా? ఏడు రెట్లు భూసేకరణలో పెరిగింది. ఆర్అండ్ఆర్ లో కొత్త భూసేకరణ చట్టం లేదు. 2012-13 వ సంవత్సరంలో భూ సేకరణ చట్టం రాకుండు మూడు వందల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే వారు పెట్టుకున్నారు. కానీ, కొత్త భూ సేకరణ చట్టం ప్రకారం, ఒక వెయ్యి నాలుగు వందల పదిహేడు కోట్లకు ఆర్అండ్ఆర్ లో ఎక్స్ పెండిచర్ పెరిగింది. ఈ విధంగా గతంలో జీఎస్టీ లేదు, వ్యాట్ ఉంది. ఇప్పుడు జీఎస్టీ వచ్చింది కాబట్టి, ఐదు నుండి ఆరు శాతం జీఎస్టీ రూపంలో పెరిగేటటువంటి అవకాశం ఉన్నది.

అధ్యక్షా, ఇకపోతే, సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు ఇంకో విషయం గమనించాలి. వారు పొరపాటున అన్నా, తెలవక అన్నా సవరించుకుంటారని అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే, కిషన్ రెడ్డిగారు రెండు, మూడుసార్లు సభలో నుండి ఆవేశంలో బయటకు వెళ్లినా భీష్మరుగా తిరిగి వచ్చి క్షమాపణ చెప్పారు. కిషన్ రెడ్డిగారికి మంచి మనసుంది. కాంతవల్లి ప్రాజెక్టును మీరు ఆగం చేశారని అన్నారు.

కాంతనపల్లిని ఎందుకు ఆగం చేశాము కిషన్ రెడ్డిగారు? కాంతనపల్లి దగ్గర గిరిజనల భూములు పదకొండు వేల ఎకరాలు మునిగిపోతున్నాయి. దాదాపు ఇరవై గ్రామాలు, తండాలు, గిరిజన గూడాలు ముంపుకు గురవుతున్నాయి. ఆ గిరిజనులను ముంపు నుండి రక్షించాలని తక్కువ ముంపుతో మన అవసరాలు తీర్చుకోవాలని కాంతనపల్లి ప్రాజెక్టు రీ-డిజైన్ చేసి తుపాకులగూడెం దగ్గర కడుతున్నాము. పదకొండు వేల ఎకరాలు మునిగే దగ్గర కేవలం 250 ఎకరాలతో బ్యారేజీ కడుతున్నాం. అంటే ఎన్నివేల ఎకరాలు కాపాడాము. ఇరవై గ్రామాలు మునిగే చోట ఒక్క ఇల్లు కూడా మునగకుండా తుపాకులగూడెం దగ్గర రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసి బ్యారేజీ కడుతున్నాము. ముంచుడు కరెక్టా ముంచకపోడం కరెక్టా? అనేది కిషన్ రెడ్డిగారు రెక్టిఫై చేస్తే బాగుంటుంది. అయితే రీ-ఇంజనీరింగ్ వల్ల ఎంత జాగ్రత్త తీసుకున్నామంటే అంతరాష్ట్ర ఇబ్బంది లేకుండా మనం ఈ బ్యారేజీతో వంద టీఎంసీల నీటిని దేవాదుల ప్రాజెక్టు ద్వారా వరంగల్ జిల్లాకు 365 రోజులు నీళ్ళిచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. కాపర్ డ్యాంను నిర్మించాము. ఈ మధ్యనే మన ఉపముఖ్యమంత్రి కడియం శ్రీహరి గారు, వరంగల్ జిల్లా ఎమ్మెల్యేలందరం వెళ్లి తుపాకులగూడెం దగ్గర కాపర్ డ్యాం బ్యారేజీ నిర్మాణం చేసి, మండుబెండల్లో మార్చి నెలల్లో గోదావరి నుండి దేవాదులకు నీళ్ళు తీసుకొని ఇప్పుడు కూడా జనగామ, పాలకుర్తి, స్టీవన్ ఘనీపూర్ నియోజకవర్గాల్లో చెరువులకు నీళ్ళందిస్తున్నాం. రెండవ పంటను కాపాడేటటువంటి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఇది రీ-ఇంజనీరింగ్ యొక్క ఫలితం, ఫలమని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

దేవాదుల ప్రాజెక్ట్ రీ-ఇంజనీరింగ్ గురించి చెప్పాలి. దేవాదుల ప్రాజెక్టును రీ-ఇంజనీరింగ్ ఎందుకు చేశామంటే, టన్నెల్లో బ్లాస్టింగ్ వల్ల పురాతనమైన రామప్ప దేవాలయం దెబ్బతింటుంది కాబట్టి, పురావస్తు శాఖకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అనుమతులు రావడం లేదు. అందువల్ల దానిని హైవే ఇరిగేషన్ కు మార్చుకొని రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకోవడం జరిగింది. అంతేకాకుండా దేవాదుల ప్రాజెక్టు గౌరవ సభాపతిగారి నియోజకవర్గంలో, ములుగు మరియు భూపాలపల్లి నియోజకవర్గాల్లో ఉన్నది. అప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులకు ఎందుకు ఆలోచన రాలేదో అక్కడ ఉండే నియోజకవర్గాలను వదిలిపెట్టారు. అందుకే ముఖ్యమంత్రిగారు భూపాలపల్లి ములుగు, నర్సంపేట నియోజకవర్గాల్లో గ్యాప్ ఆయకట్టుకు నీళ్ళివ్వాలని అంటున్నారు.

అంతేకాకుండా, కాకతీయుల కాలంలో వచ్చిన పాకాల, లక్ష్మవరం, ములుగు, స్టీవన్ ఘనీపూర్ వంటి పెద్ద, పెద్ద చెరువులను దేవాదుల ప్రాజెక్టు ద్వారా సప్లైమెంట్ చేసి రెండు పంటలకు

సాగునీటిని అందిస్తుండొకోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే, రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ ప్రాజెక్టుల గురించి చెబుతున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు నోటికి వచ్చినట్లు గోబర్ ప్రచారం చేస్తున్నారు. కిషన్ రెడ్డిగారు ఈ ప్రశ్న సభలో వేయడం ద్వారా, రాష్ట్ర ప్రజలకు వాస్తవాలు చెప్పేటటువంటి అవకాశం కిషన్ రెడ్డి గారు కల్పించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఇందిరా సాగర్, రాజీవ్ సాగర్ ప్రాజెక్టులను ఎందుకు రీ-ఇంజనీరింగ్ చేశామో మంచిగా వినండి కిషన్ రెడ్డిగారు. ఈ రెండింటి క్రింద ఉండే ఆయకట్టు మూడు లక్షల ఇరవై ఐదు వేల ఎకరాలు. ఈనాడు రీ-ఇంజనీరింగ్ చేయడం వల్ల ఆరు లక్షల డెబ్బై నాలుగు వేల మూడు వందల నలభై ఏడు ఎకరాలకు ఖమ్మం జిల్లాలో ఆయకట్టు పెంచుకోవడం కోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకున్నాము. రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ ప్రాజెక్టులను రీ-ఇంజనీరింగ్ ఎందుకు చేయవలసి వచ్చిందంటే, ఇందిరా సాగర్ కు సంబంధించిన హెడ్స్ రాష్ట్ర విభజనలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పోయింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో నీళ్ళు లిఫ్ట్ చేసుకోవాలంటే, ప్రతిరోజు అంతరాష్ట్ర సమస్యలు ఉంటాయి. కాబట్టి, అంతరాష్ట్ర సమస్యలు తొలగించడం కోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకున్నాము. ఆనాడు రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ లో 36 టీఎంసీల నీటి కేటాయింపులుంటే, దానిని 70 టీఎంసీలకు పెంచుకోవడం కోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకుంటున్నాము. ఆనాడు రాజీవ్ సాగర్ దుమ్ముగూడెంలో వైర్లెస్ ఫార్వేర్డ్, క్షైరసాని అభయారణ్యాల గుండా రాజీవ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు ఉండేది. అభయారణ్యం యొక్క అనుమతులు రావాలంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం సుప్రీం కోర్టుకు వెళితే తప్ప, అనుమతులు రావు. ఆ ఇబ్బందులు తొలగించడానికి అభయారణ్యం నుండి బయటకు తీసుకురావడం కోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేయడం జరిగింది. దుమ్ముగూడెం దగ్గర కావలసినన్ని నీళ్ళున్నాయి. కాబట్టి నీళ్ళు లేని చోట హెడ్ వర్క్స్ చేయకుండా దుమ్ముగూడెం దగ్గర 365 రోజులు నీళ్ళుంటాయి. కనుక రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకొని ఖమ్మం జిల్లాలో రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ ప్రాజెక్టులను పట్టించుకోలేదు.

11.20 వైరా, లంకసాగర్, పాలేరు, బయ్యారం ప్రాజెక్టుల ద్వారా
ఉ. 46,187 వేల ఎకరాల stabilization కు మరియు ఖమ్మం జిల్లా ప్రజలకు రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారైనా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎడమ కాలువ నీళ్ళు అందడం లేదని ఎమ్మెల్యే మదన్ లాల్ గారు ఎప్పుడూ అంటుంటారు. ఎన్.యస్.సి. stabilization ద్వారా 2,37,573 ఎకరాలకు నీళ్ళు ఇవ్వడం కోసం రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకున్నాం. అప్పటి రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ లో కరవు పీడిత ప్రాంతాలైన అజయ్ కుమార్ గారి నియోజకవర్గమైన ఖమ్మం రూరల్ గానీ, ప్రస్తుత మంత్రివర్యులు తుమ్మల నాగేశ్వరరావు గారు రిప్రజెంట్ చేస్తున్న పాలేరు నియోజకవర్గంలోని కరవు ప్రాంతాలకు

ఆ ప్రాజెక్టుల్లో అవకాశం లేదు. ఈనాడు సీతారామ ప్రాజెక్టు క్రింద ఖమ్మం జిల్లాలోని ప్రతి మండలానికి, సాగు భూమి ఉండే ప్రతి ఎకరానికి, మొత్తం పాత ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చే విధంగా ఈ ప్రాజెక్టులను రూపకల్పన చేసుకున్నాం. అప్పుడు రాజీవ్ సాగర్, ఇందిరా సాగర్ లో పది పంపింగ్ కేంద్రాలు, 3,24,000 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉండేది. ఈనాడు మనం ప్రతిపాదించిన సీతారామ ప్రాజెక్టులో నాలుగు పంపింగ్ కేంద్రాల ద్వారా 6,75,000 ఎకరాలకు సాగునీటిని అందించగలుగుతున్నాము. గతంలో పైపులైను 75 కిలోమీటర్లుంటే, ఇప్పుడు 8.56 కి.మీ.లకు తగ్గించుకున్నాం. సీతారామ ప్రాజెక్టు వల్ల ఈ విధమైన ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి కనుకనే, రీ-ఇంజనీరింగ్ చేసుకున్నామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు పాలమూరు, ఎత్తిపోతల ప్రాజెక్టులో నీళ్లులేవు కానీ, ఆ ప్రాజెక్టులను రీ డిజైన్ చేస్తున్నారని చెప్పారు.

ఈనాడు బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ముందు వాదనలు జరుగుతున్నాయి. పాలమూరు ప్రాజెక్టు కట్టకపోతేనే తెలంగాణ రాష్ట్రం చారిత్రాత్మక తప్పిదం చేసినట్లువుతుందని, జాతి, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడడం కోసం పాలమూరు, ఎత్తిపోతల పథకాలను కడుతున్నాం. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇంకో పుణ్యం కట్టుకుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కొత్త ప్రాజెక్టులు కట్టుకోవాలంటే ఢిల్లీకి వెళ్లి అనుమతి తెచ్చుకోవాలి. అపెక్స్ కమిటీ అని పెట్టి, దానికి కేంద్ర జలవనరుల శాఖ మంత్రి ఛైర్మన్ గా, ప్రక్కరాష్ట్రముఖ్యమంత్రి, మన ముఖ్యమంత్రిగారు సభ్యులుగా ఉన్నారు. ప్రక్కరాష్ట్రముఖ్యమంత్రి ఒప్పుకుంటేనే మనం ప్రాజెక్టులు కట్టుకునే విధంగా రాష్ట్ర విభజన చట్టంలో పెట్టారు. భవిష్యత్తులో బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ముందు మన వాదనలు బలంగా వినిపించాలన్నా, మన రాష్ట్ర అవసరాలను గట్టిగా చెప్పాలన్నా, పాలమూరు, ఎత్తిపోతల పథకాలను నిర్మించుకోవడం ద్వారా భవిష్యత్తులో నీటి కేటాయింపులు సాధించుకునే అవకాశం ఉన్నందున ఈనాడు ఆ ప్రాజెక్టులను అత్యంత వేగంగా నిర్మించుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇంకో అలోచన ఉంది. బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ముందు మన రాష్ట్రం తరుపున వాదనలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి, ఇక్కడేమైనా చెబితే రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు దెబ్బతింటాయి కాబట్టి, కొన్ని విషయాలు చెప్పలేకపోతున్నాను. కానీ, తన ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి తెలంగాణ సాధించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, తెలంగాణ ఉద్యమంలో నిధులు, నీళ్లు, మరియు నియామకాలు మొదటి బ్యూగ్ లైన్ గా పెట్టుకున్నాము. ఈ రాష్ట్రం నీళ్లకోసమే పోరాడింది, అటువంటి నీళ్లలో ఒక్క చుక్క నీటిని వదులుకోవడానికి గానీ, ఒక్క ఎకరం ఎండిపోవడానికి గానీ అవకాశం లేకుండా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ ప్రాజెక్టులను రూపకల్పన

చేయడం జరిగింది. గంటల కొద్ది, రోజుల తరబడి ఈ ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టుల మీద భవిష్యత్తు అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రాజకీయ ప్రయోజనాల కంటే రాష్ట్ర ప్రయోజనాలే ముఖ్యమనే కోణంలో రీ-డిజైన్ చేయడం జరిగింది. మేము ఏదో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వలె, మీద మీద నీళ్లు పోసి ఓట్లు తీసుకునే ఆలోచనతో కాకుండా, పదికాలాలపాటు వక్కాగా నిలబడాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నాము. వందేళ్ల తరువాత దేశానికి అన్నం పెట్టే భాండాగారంగా ఈ రాష్ట్రం మారాలి. ఈ రాష్ట్రం మరో కోనేరుమలాగా ఉండాలి. కృష్ణా, గోదావరి నదుల్లో మన రాష్ట్రానికి న్యాయపరమైన వాటా ప్రకారం ప్రతి నీటిచుక్కను పొందే విధంగా ప్రాజెక్టులను రీ డిజైన్ చేసి, రాష్ట్ర అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోందే తప్పా, చిన్న చిన్న రాజకీయ ప్రయోజనాల గురించి అలోచించే ప్రభుత్వం కాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అణువణువున, వారి కళ్లలో, ఈ రాష్ట్రం అకుపపు తెలంగాణ కావాలని, కోటి ఎకరాల మాగాణి కావాలనే కలను నిజం చేసే దిశగా ఈ ప్రభుత్వం పని చేస్తోంది.

సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు బ్యారేజీ పనులు వేగంగా చేయాలన్నారు. అయ్యా! కిషన్ రెడ్డిగారు దయచేసి మమ్మల్ని అభినందిస్తారని అశిస్తున్నాను. భారతదేశంలోనే ప్రాజెక్టులు నిర్మించడంలో ఒక కొత్త ఒరవడిని ఈ ప్రభుత్వం సృష్టించింది. ఎందుకంటే, ఈ రోజు కాళేశ్వరం లింక్-1 లో గోదావరి నది మీద వరుసగా మూడు బ్యారేజీలు కడుతున్నాం. మన దేశ చరిత్రలో నాలుగు, ఐదు సంవత్సాల్లోపు ఈ దేశంలోని ఏ రాష్ట్రం కూడా అంత పెద్ద బ్యారేజీని కట్టలేదు. 4,5 సంవత్సరాల్లో కట్టే బ్యారేజీని కేవలం 15 నుంచి 20 నెలల్లో పూర్తి చేసే దిశగా ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. ఆ మూడు బ్యారేజీలు, మూడు పంప్ హౌజ్ లకు నాలుగు కోట్ల ఐదు లక్షల బస్తాల సిమెంట్ అవసరమవుతున్నది. ఇప్పటివరకు ఆరు మాసాల్లో రెండు కోట్ల సిమెంట్ బస్తాలను వినియోగించడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది.

దాదాపు 65 నుంచి 75 శాతం వరుసగా మూడు బ్యారేజీలు, మూడు పంప్ హౌజ్ ల నిర్మాణం పనులు జరుగుతున్నాయి. రాత్రింబవళ్లు మూడు షిఫ్ట్ లో పనిచేస్తున్నాం. ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా ప్రతిరోజు ఎంత పని జరిగిందని వారి ఫేంబర్ నుంచి, లైవ్ టెలికాస్ట్ ద్వారా చూస్తున్నారు. రోజువారీ పనులను వేగంగా జరపడం కోసం వారు ప్రతి రోజు పనులను సమీక్షిస్తున్నారు. తప్పకుండా ఈ రాష్ట్రంలో రైతు ఆత్మహత్యలు ఆగాలనీ, ప్రతి నియోజకవర్గానికి నీళ్లు ఇవ్వాలనే పట్టుదలతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు ఈనాడు రీ ఇంజనీరింగ్ మీద ఎక్కడెక్కడ ఎన్ని కోర్టు కేసులు వేశారనే విషయంపై చర్చ పెట్టి, స్పీకర్ గారు అనుమతిస్తే నేను మాట్లాడుతాను. వారు ముందు ఈ

పనులు ఆపాలని కోర్టులో కేసులేస్తున్నారు. దైవ బలం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి సంకల్ప బలం ఉంది కనుక, ఏ కోర్టులు కూడా ఆ ప్రాజెక్టులను ఆపలేకపోయాయి. చివరకి రి ఇంజనీరింగ్లో అవినీతి జరిగిందని బురద జల్లడం ద్వారానైనా ఈ ప్రభుత్వాన్ని బద్దాం చేయాలనే ప్రయత్నానికి వారు పాల్పడుతున్నారు. ఎందుకంటే వాళ్ళకు రాజకీయ లబ్ధి అవసరం. ప్రజల అకాంక్ష మాకు ముఖ్యం, కేంద్రంలో వున్నది మీ ప్రభుత్వం డిపిఆర్ లేకుండా పనులు చేస్తున్నారని మీరు అన్నటువంటి విషయం వాస్తవం కాదు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో కడుతున్న ప్రతి ప్రాజెక్టు యొక్క డిపిఆర్ కేంద్ర జలవనరుల సంఘానికి మేము ఇవ్వడం జరిగింది. మీ ప్రభుత్వమే ఉంది మీరు చెక్ చేసుకోండి. మేము పాలమూరు, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన డిపిఆర్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చాం. డిపిఆర్ లేకుండా ప్రాజెక్టు చేస్తున్నామనే విషయం కాంగ్రెస్ పార్టీ చేస్తున్న బోగస్ ప్రచారమే తప్ప, అందులో వాస్తవం లేదని మీ ద్వారా క్షున్ రెడ్డిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి కొరకు చర్యలు

ప్రశ్న నెం.45 (3266)

సర్వశ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ (మహబూబ్ నగర్), సోలిపేట రామలింగారెడ్డి (దుబ్బాక):- గౌరవనీయులైన పశు సంవర్ధక, పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి, మత్స్యపరిశ్రమల శాఖా మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తి, వినియోగం యొక్క మొత్తం పరిమాణం ఎంత;

ఆ) రాష్ట్రంలో విజయ డెయిరీ ద్వారా సేకరించిన పాల పరిమాణం ఎంత;

ఇ) రాష్ట్రంలో పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి నిమిత్తం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

పశు సంవర్ధక, పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి, మత్స్యపరిశ్రమల శాఖా మంత్రి (శ్రీ తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్):- అ) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తి యొక్క పరిమాణం రోజుకు 105.68 లక్షల లీటర్లు. మొత్తం పాల వినియోగ పరిమాణం రోజుకు 123.73 లక్షల లీటర్లు.

ఆ) 2017-18 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో విజయ డెయిరీ ద్వారా 5.25 లక్షల లీటర్ల పాలను సేకరించడమయింది.

ఇ) గ్రామ స్థాయిలో, మండల స్థాయిలో వకాలిక సదుపాయాలను పటిష్టపరచడానికి, బల్క్ మిల్క్ కూలింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి, పాల సేకరణ మరియు అమ్మకాలను మెరుగుపరచడానికి, డెయిరీ ప్లాంటులకు మిల్క్ చిల్లింగ్ కేంద్రాలను పటిష్టపరచడానికి, కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాలు మరియు

రాష్ట్రపథకాల ద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్రపాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సహకార సమాఖ్య చర్యలను తీసుకుంది.

శ్రీ వి.శ్రీనివాస్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, మనిషికి నీటి వినియోగం ఎలాగో, పాల వినియోగం కూడా అంతే ముఖ్యం. చిన్న పిల్లల నుంచి మొదలుకొని ప్రతి మనిషికి పాలు మరియు పాల పదార్థాలు అవసరం. ఈనాడు పాల ఉత్పత్తి, వినియోగం రెండింటిని పోల్చుకుంటే విజయ డైరీ ద్వారా సేకరించిన పాలు మరియు మనం వినియోగించుకుంటున్న పాల క్వంటిటీకి చాలా వ్యత్యాసం ఉంది. హైదరాబాద్ లో పాల వినియోగం ఎంత? విజయ డైరీ ద్వారా 4 లక్షల లీటర్లు మాత్రమే మనం సేకరిస్తున్నందున మిగతా పాలు ఏ విధంగా, ఎవరి ద్వారా సేకరిస్తున్నాము? అక్విటోసేన్ ఇంజక్షన్ బర్రెలకు ఇవ్వడం ద్వారా రకరకాల జబ్బులు వస్తాయని తెలిసి కూడా, పాలు ఎక్కువగా రావడానికి బర్రెలకు నిషేధిత అక్విటోసేన్ ఇంజక్షన్ ను ఉపయోగిస్తున్నారు. అక్విటోసేన్ ఇంజక్షన్ ని నిషేధించిన మాట వాస్తవమా, కాదా? దాని మీద ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారో తెలియజేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

11.30 ఉ. విజయ డైరీ తొమ్మిదవ పెడ్యూల్లో ఉంది. తెలంగాణలో ఏ.పి విజయ డైరీ కూడా పాలను అమ్ముతున్నట్లుగా మా దృష్టికి వచ్చింది. మనం సేకరించేది నాలుగు లక్షల లీటర్లు అయితే, వినియోగదారులు కోటి మంది ఉన్నారు. మనం పాల ఉత్పత్తి పెంచడానికి చాలా అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం ద్వారా చేసే ఉత్పత్తి 5 శాతం కూడా లేదు కాబట్టి, సామర్థ్యం పెంచడానికి ఎటువంటి చర్యలు చేపడుతున్నారు? గతంలో మా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటర్ చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉండేది. అది శిథిలావస్థకు చేరింది. రైతులకు ప్రత్యామ్నాయం పాడి పరిశ్రమ. పాడి పంటలు అనేవి జతకలిపి పెట్టినట్లుగా ఉంటాయి. కానీ పంటను, పాడిని వేరు చేశారు. మహబూబ్ నగర్ లో శిథిలావస్థలో ఉన్న మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటర్ ను ఆధునికీకరించడానికి ఏమైనా అవకాశం ఉందా? ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలో మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటర్ ను ఏర్పాటు చేస్తే పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందుతుంది. పాల వినియోగం ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల కల్తీ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. అ విషయం మా దృష్టికి వచ్చింది. కల్తీ చేయడానికి యూరియా, షాంపు, స్టార్చ్ ఇంకా రకరకాలుగా కలుపుతున్నారన్న విషయమై కేసులు కూడా బుక్ అవుతున్నాయి. ఈ కల్తీ పాల విషయంలో ఎన్ని కేసులు బుక్ అయ్యాయి? పాలు కల్తీ కాకుండా చేపడుతున్న చర్యలు ఏమిటి? ప్రజలకు అవగాహన కల్పించడానికి ఎటువంటి చర్యలు చేపడుతున్నారని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కృష్ణ భగవానుడి కాలం నుంచి పుట్టుకతోనే పాడి చేసే వృత్తి యాదవులది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గొర్రెలివ్వడం జరిగింది. పట్టణ

ప్రాంతంలో పాల ఉత్పత్తి తక్కువగా ఉన్నది కనుక, మన డబ్బులన్నీ ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి నందిని, అమూల్, హెరిటేజ్ మొదలయినవి వినియోగంలో ఉన్నాయి. సరైన వ్యవస్థ లేదు కనుక కల్తీ చేస్తున్నారో, ఏమో తెలియదు. పాలు ఉత్పత్తి చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది కాబట్టి, పట్టణ ప్రాంతంలో ఉన్న యాదవులకి బరెలిచ్చే అవకాశం ఏమైనా ఉందా? ఒక వేళ బి.సి సబ్ ప్లాన్ ద్వారా గానీ, బి.సి కార్పొరేషన్ ద్వారా గానీ ఇచ్చినట్లైతే, నాణ్యమైన పాలు సరఫరా చేసి, ఉపాధి పెంచి, వంశ పారంపర్యంగా వచ్చే వృత్తిని చేపట్టే అవకాశం ఉంటుంది. పాలు అమ్మే యాదవులు ప్యాకెట్ తెచ్చుకునే పరిస్థితి వచ్చింది.

(మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ ఎస్. రామలింగారెడ్డి:- ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి మంత్రి గారిచ్చిన సమాధానంలో ఉత్పత్తయిన పాలు, చిల్లింగ్ సెంటర్ల గురించి చెప్పారు. అయితే, పాల ఉత్పత్తి, గేదెల అభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యల గురించి ఎటువంటి సమాచారం ఇవ్వలేదు. తెలంగాణ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని చాలా మంది ప్రజలు గేదెలను, ఆవులను పెంచుకోవడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారు. వారి కోసం ఎటువంటి పథకాలు ప్రతిపాదిస్తున్నారు? నాబార్డు సంస్థ ద్వారా సబ్సిడీ వస్తుందన్నారు, కానీ ఇంతవరకు ఎవరికి రాలేదు. పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేసుకున్న ఎస్.సి, ఎస్.టి లకు సబ్సిడీలు రావడం లేదు. అలాగే ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా గేదెల పెద్దల నిర్మించుకున్నవారికి కూడా సరైన పేమెంట్ జరగడం లేదు. గేదెల అభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యలను గురించి తెలపాలి.

శ్రీ తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్:- అధ్యక్షా, శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారు, రామలింగారెడ్డి గారు మాట్లాడిన విధంగా, విజయా డైరీ గురించి గమనిస్తే, గతంలో పరిపాలించిన పాలకులు, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను టోటల్ గా వైండ్ అప్ చేయాలనే సంకల్పంతో, ప్రైవేట్ సంస్థలను ప్రమోట్ చేయడం జరిగింది. వ్యవసాయానికి అనుసంధానంగా ఉన్న పాడి పరిశ్రమను నామరూపాలు లేకుండా చేయాలనే కుట్ర గతంలో జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత, వ్యవసాయానికి అనుసంధానంగా ఉన్న పాడి పరిశ్రమను పెంపొందించాలనే సంకల్పంతో, గతంలో విజయా డైరీలో 27,000 లీటర్ల పాల సేకరణ జరుగుతుంటే, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పాడి పరిశ్రమకు సంబంధించిన రైతులకు భారత దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా, నాలుగు రూపాయల ఇన్సెంటివ్ ను విజయా డైరీకి ఇవ్వడం మూలంగా 27,000 లీటర్ల నుంచి దాదాపు ఐదు లక్షల లీటర్ల వరకు మనం ముందుకు వెళ్లడం జరిగింది. ముల్కపూర్ డైరీ, కరీంనగర్ డైరీ, నల్గొండ డైరీ వారు కూడా ఇన్సెంటివ్ కావాలంటే, వారికి కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. 100 కోట్ల రూపాయల వరకు 125 కోట్ల రూపాయల వరకు అని ఆలోచించకుండా రైతులకు జీవనోపాధి

కల్పించడానికి, వెనుకబడిన తరగతులకు వెనులు బాటు, భరోసా కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో, మనం ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అయితే, శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారు చెప్పినట్లు హైదరాబాదుతో సహా మొత్తం రాష్ట్రంలో కూడా పాలకు చాలా డిమాండ్ ఉంది. వ్యక్తిగతంగా కానీ వ్వండి, పాలు పోయడం ద్వారా కానీ వ్వండి, ప్రైవేట్ గా కానీ వ్వండి పెద్ద కాంపిటీటివ్ మార్కెట్ ఇది. అయితే విజయా డైరీని బలోపేతం చేయాలనే ఉద్దేశంతో లాలాపేట డైరీని రెండు లక్షల లీటర్ల వరకే పరిమితం చెయ్యకుండా, దాన్ని ఎనిమిది నుంచి పది లక్షల లీటర్లు వచ్చేంత మెగా డైరీ చెయ్యాలనే సంకల్పంతోని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎస్.సి.డి.సి, నాబార్డు ద్వారా తీసుకురావాలనే, ఈ మధ్య మా ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ గారు, యం.డి.గారు మాట్లాడిన తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని గ్యారంటీ ఇవ్వమని అడిగారు. మొన్ననే ముఖ్యమంత్రి గారు సంతకం పెట్టడం జరిగింది. రాబోయే కాలంలో విజయా డైరీని కాపాడుకోవడమే కాకుండా, తప్పకుండా రైతులకు ఇంకా ప్రోత్సాహకాలను అందించడానికి అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతాము. డైరీ మీద ప్రతి గ్రామంలో, మండలంలో దాదాపు రెండు లక్షల కుటుంబాలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. సోస్టేబుల్ ఏర్పాటు చేసి, భవిష్యత్తులో హైదరాబాదు నగరంతో సహా, రాష్ట్రంలో అన్ని చోట్లా తప్పకుండా ముందుకు తీసుకువెళ్తాము. మహబూబ్ నగర్ చిల్లింగ్ సెంటర్ ను తప్పకుండా బలోపేతం చేస్తామని నేను సభ్యులు శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారికి హామీ ఇస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తి మీద ఆధారపడ్డ రైతులను ఆదుకోవడమే కాకుండా, రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు హైదరాబాదు నగరంతో సహా విజయా డైరీ ద్వారా పాలను సరఫరా చేయడానికి చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. కల్తీ పాల గురించి అడిగారు. ఇది మెడికల్ అండ్ హెల్త్ శాఖ క్రిందికి వస్తుంది. కాబట్టి, వారు, మేము కలిసి కల్తీని పూర్తిగా అరికట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. హైదరాబాద్ లో ఉన్న యాదవులకు కూడా గేదెల కావాలని కోరారు. తప్పకుండా వారికి గేదెలను పంపిణీ చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. భవిష్యత్తులో, పాల మీద ఆధారపడ్డ కుటుంబాలకు తప్పకుండా ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

MR. SPEAKER:- All the remaining Questions are postponed. Now, Adjournment Motions.

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

1. రాష్ట్రంలో రెండు గదుల ఇళ్ల నిర్మాణంలో జరుగుతున్న జాప్యం గురించి చర్చించాలని కోరుతూ సభ్యులు శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి గారు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

J.45-5

ఎస్.కె. బ్లాక్ ద్వారా 400 క్యూసెక్కుల నీళ్లు మాత్రమే వైరా రిజర్వాయర్కు వస్తుంది. నీరు వచ్చే వాగును ఎదుళ్ల వాగు అని అంటారు. ఆ వాగు నుండి తిమ్మరావు పేట, రాయమాదారం, ఎర్రతండా గ్రామాల వాళ్లు వ్యవసాయం నిమిత్తం ఒకచోటి నుండి మరొక చోటికి వెళ్తుంటారు. ఎస్కె బ్లాక్ ద్వారా వచ్చే నీటితో వైరా రిజర్వాయర్ నిండా అంటే చాలా కష్టం. అదే విధంగా ఆ వాగు ద్వారా వ్యవసాయం చేసే వాళ్లకు రాకపోకలకు ఇబ్బంది ఉండడం వల్ల, రైతులందరూ ఎస్.కె. బ్లాక్ను బండ్ చేస్తున్నారు. దాని వల్ల వైరా రిజర్వాయర్ రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కాబట్టి స్లాయిస్ను పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. మరో పక్క ఎదుళ్ల వాగుపైన బ్రిడ్జిని కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. గతంలో భారీనీటి పారుదల శాఖామంత్రి గారు నాగార్జునసాగర్ కెనాల్ పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు అక్కడ బ్రిడ్జిని నిర్మిస్తామని మాట ఇచ్చారు. ఈ రెండు అంశాలను ప్రాధాన్యతాంశాలుగా గుర్తించి సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు మదన్ లాల్ గారు లేవనెత్తిన అంశంపై నేను ఇందాక రీఇంజనీరింగ్ విషయం చెప్పినప్పుడు చెప్పాను. వైరా రిజర్వాయర్కు నాలుగు వందల క్యూసెక్కుల నీళ్లు వెళ్తుంది, దాని సామర్థ్యం పెంచాలని అంటున్నారు. మనం రీఇంజనీరింగ్లో సీతారాం ప్రాజెక్టు ద్వారా వైరా రిజర్వాయర్కు లింక్ ఇచ్చాము. నీళ్లకు సమస్య ఉండదు. బ్రిడ్జికి సంబంధించినది కూడా ఉంది. తప్పకుండా ఇంజనీర్లతో మాట్లాడి తగిన చర్య తీసుకొని వారికి నివేదిస్తాము.

11.50 | శ్రీ ఆర్. క్రిష్ణయ్య (ఎల్.బి.నగర్):- అధ్యక్షా, ఇది ఉ. రెవెన్యూ శాఖామాత్యులకు సంబంధించిన అంశం. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా 2978 మంది వీఆర్ఏలను 2012లో రిక్రూట్ చేశారు. ఆ తరువాత వీఆర్ఏస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా వీఆర్ఏలుగా ఎంపికైన వారందరినీ పిలిపించి వారి డిమాండ్లను అంటే ప్రధానంగా వారి జీతాలు పెంచడం, సర్వీసు క్రమబద్ధీకరించడంతోబాటు వారి విద్యార్హతకు తగినట్లుగా పోస్టు లేదనే అంశాల మీద సుద్ధీర్ఘంగా చర్చ జరగగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వారి డిమాండ్లన్నింటినీ అంగీకరిస్తూ వెంటనే వారి జీతాలు రూ.6వేల నుంచి రూ.10వేలకు పెంచడంతోబాటు తెలంగాణ సాధన ఇంక్రిమెంటు ఇవ్వాలని ఆదేశించగా దీనిని ఇప్పటికే అమలు చేశారు. కానీ వీళ్లకు ప్రమోషన్లు కల్పించడంతోబాటు సర్వీసును క్రమబద్ధీకరించాలనే అంశాలకు సంబంధించి ఆరు మాసాలలో పూర్తి చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రాత్రువార్యంగా ఆదేశించినప్పటికీ ఇప్పటివరకు అమలు చేయలేదు. కాబట్టి వీటిమీద రెవెన్యూ శాఖామాత్యులు

వెంటనే స్పందించి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎందుకంటే భూ ప్రక్షాళనలో వీఆర్ఏలే పనిచేస్తున్నారు. అక్కడ క్లర్కులు గానీ, నూపరింటెండెంట్లు గానీ రెవెన్యూ అసిస్టెంట్లు గానీ ఇన్స్పెక్టర్లు వంటివారు లేకపోయినా 24 గంటలు తహశీల్దార్ ఆఫీసులో పనిచేస్తున్నది వీఆర్ఏలే. వీరిలో ఇంజనీరింగ్, పీజీ, డిగ్రీ వంటి ఉన్నత చదువులు చదువుకున్న వాళ్లు ఉన్నారు. ఒక రాజ్యాంగబద్ధమైన సంస్థ ద్వారా రిక్రూట్మెంట్ చేసినందుకు వీరి చదువుకు తగినట్లుగా ప్రమోషన్ సౌకర్యం కల్పించాలి. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా ఈ వీఆర్ఏల రిక్రూట్మెంటు జరిగినప్పుడు పర్మినెంట్ ఆర్డర్ ఇవ్వాలి. కానీ ఆ విధంగా ఇవ్వకుండా పెండింగు పెట్టారు.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ ఆలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఆర్.క్రిష్ణయ్య గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా వారికి న్యాయం చేస్తాము.

శ్రీ బీగాల గణేష్ (నిజామాబాద్-అర్బన్):- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కళ్యాణలక్ష్మి షాద్ ముబారక్ స్కీం కింద ఇస్తున్న రూ.75 వేల 116లను రూ.1 లక్ష 116కు పెంచడం వలన పేద వైశ్యులు కూడా అబ్బిదారులైనందుకు పేద వైశ్యుల తరపున మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, ఏ విధంగానైతే బ్రాహ్మణులకు కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేశారో అదే మదిరిగా రూ.500 కోట్లతో ఒక కార్పొరేషన్ ఏర్పాటుచేసి, వైశ్యులకు ఫైనాన్సియల్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తే చాలా కుటుంబాలు బాగుపడతాయి. ఎందుకంటే వైశ్యులకు రిజర్వేషన్ సౌకర్యం కూడా లేదు. కాబట్టి దయచేసి వైశ్యులకు ఒక ప్రత్యేక కార్పొరేషన్ ఏర్పాటుచేయాలని మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ ఆలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు గణేష్ గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం):- అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశం. గిరిజన సహకార సంస్థలలో ఉద్యోగాలు చేస్తూ ఏటూరు నాగారంలో 11 మంది, భద్రాచలంలో 22 మంది, ఉట్నూరులో 22 మంది అంటే మొత్తం కలిపితే 55 మంది మరణించిన వారు ఉన్నారు. వీరందరూ సీల్స్ మెన్ గానో, జూనియర్ అసిస్టెంట్ గానో, డ్రైవర్లుగానో, అచెండర్లుగానో పనిచేస్తూ మరణించారు. వీరి కుటుంబాలు ఉద్యోగాల కోసం చాలా కాలం నుంచి ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పెట్టడమే కాకుండా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు. ఇటీవలి కాలంలో వివిధ సంస్థలలో పనిచేస్తూ మరణించిన వారికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు కానీ గిరిజన సహకార సంస్థల్లో పనిచేస్తూ మరణించిన వారికి ఇప్పటిదాకా ఆందోళన చెందుతున్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ ఆలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు సున్నం రాజయ్య గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ వి. ప్రశాంత్ రెడ్డి (బాలకొండ):- అధ్యక్షా, ఇది ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులకు సంబంధించినది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులో భాగంగా ఎస్సారెస్సీ పునర్నివ పథకానికి నాలుగైదు మాసాల క్రితం ముఖ్యమంత్రిగారు శంకుస్థాపన చేసి పనులు ప్రారంభించారు. ఎస్సారెస్సీ పునర్నివ పథకం ద్వారా మా బాల్కొండ నియోజకవర్గంలోని పాత లిఫ్టులు లక్ష్మీకెనాల్, చౌబీపల్లి హస్తంతరెడ్డి లిఫ్టు, నూబ్ లిఫ్టుకు ఆయకట్టును స్థిరీకరించడంలో 30వేల ఎకరాలు ఉన్నది. అట్లాగే ప్యాకేజీ -21 పనుల ద్వారా భీంగల్, వేల్పూరు, కమ్మర్పల్లి, మోర్తాడ్ మండలాలలోని 80వేల ఎకరాల కొత్త ఆయకట్టుకు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఎస్సారెస్సీ పునర్నివ పథకం పనులు నత్తనడకన నడుస్తున్నాయనే అభిప్రాయం అక్కడి రైతులలో ఉన్నందున పనులు వేగవంతం చేయాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే ప్యాకేజీ -21 పనుల టెండర్ల ప్రక్రియ పూర్తయిన సందర్భంగా మాకు పైలెట్స్ ద్వారా భీంగల్, వేల్పూరు, కమ్మర్పల్లి, మోర్తాడ్, మెట్పల్లి మట్టుకు కూడా 80వేల ఆయకట్టు ఉంటుంది. ఇది వీలైనంత త్వరగా ప్రారంభించాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, సభ్యులు ప్రశాంత్ రెడ్డి గారు వారి నియోజకవర్గంలోని చాలా కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా గుర్తించిన కమ్మర్పల్లి, భీంగల్, వేల్పూరు వంటి మూడు మండలాలకు ప్యాకేజీ -21 కింద 80వేల ఎకరాలకు ఆయకట్టు వస్తున్నది. ఈ మధ్యనే టెండర్ల ప్రక్రియ పూర్తయి అగ్రిమెంటు దశలో ఉన్నది. త్వరలోనే ప్రశాంత్ రెడ్డి గారిని తీసుకెళ్లి, శంకుస్థాపన చేసి వచ్చే కొద్ది రోజుల్లోనే పనులు ప్రారంభింపజేస్తాము. ఎస్సారెస్సీ పునర్నివ పథకాన్ని ఎప్పటికప్పుడు రెవ్యూ చేస్తున్నాము. ఈ సమావేశాలు ముగిసిన తరువాత మరొకసారి ప్రత్యక్షంగా ఫీల్డ్ కు వెళ్లేటప్పుడు వారిని కూడా తీసుకెడతాం. ఎస్సారెస్సీ పునర్నివ పథకం మీద ప్రత్యేకమైన దృష్టిపెట్టి 2018 సంవత్సరంలోనే సాగునీరు అందిస్తామని మరొకసారి మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

جناب کوسر محی الدین (Janab Kausar Mohiuddin): اہلکار صاحب! میں نے آپ کے ذریعہ حکومت کے علم میں یہ بات الا جا رہا ہوں کہ ریاست ہماچل کے اضلاع ہائیڈرو پاور کے لئے زمینیں اور آبائی سکولس میں ہیں۔ جہاں پر بھی مسلمان زمیندار ہیں، وہاں پر ہماچل کے آبائی سکولس کے لئے زمینیں ضرورت ہے، جیسے جہاں آبائی سکولس ہیں، وہاں پر آبائی سکولس کے لئے زمینیں ضرورت ہے۔

جناب محمد محمود علی (Janab Mohammed Mahmood Ali): اہلکار صاحب! معزز رکن اسماعیل گڑھی علی صاحب نے جہاں آبائی سکولس کو مل کر لیا گیا ہے۔

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత:- అధ్యక్షా, ఇది పౌరసరఫరాల శాఖకు సంబంధించిన ప్రశ్న. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఇప్పటికీ కూడా అక్కడక్కడ రేషన్ కార్డులు లేని కుటుంబాలు ఉన్నాయి. కొన్ని చోట్ల

భర్తకు రేషన్ కార్డు ఉంటే భార్యకు రేషన్ కార్డు లేదు. FAC కార్డ్స్ లేకపోవడం వలన ఆసరా పెన్షన్లు, బతుకమ్మ చీరలు వంటివి అందుకోలేకపోతున్నారు. కాబట్టి FAC కార్డ్స్ అందని వారికి త్వరితగతిన అందించే ప్రయత్నం చేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు సునీత గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. సంబంధిత మంత్రి గారికి పంపిస్తాము.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా పాలకపార్టీ, ప్రతిపక్షపార్టీ అనే సంబంధం లేకుండా సభ్యులందరం జీరో అవర్లో అడిగిన అంశాలకు ప్రభుత్వం నుంచి జవాబులు రాకపోవడానికి కారణమేంటి? మంత్రులు పట్టించుకోవడం లేదా? లేదంటే అధికారులు సమాధానాలు ఇవ్వడం లేదా? జీరో అవర్లో అనేక మంది సభ్యులు వారి ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తుంటే జవాబులు ఇవ్వాలని బాధ్యత మంత్రుల మీద, ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. కాబట్టి రాజకీయాలకు అతీతంగా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నదేమిటంటే మినిమం పదిహేను రోజుల లోపల సభ్యులందరికీ ఖచ్చితంగా మంత్రుల ద్వారా గానీ సంబంధిత అధికారుల ద్వారా గానీ జీరో అవర్లో సభ్యులు లేవనెత్తిన అంశాల మీద జవాబు పంపాలనే స్పష్టమైన రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. ఈ అంశం మీద ఇప్పటికే రెవ్యూ చేశాము. సభాపతి గారు కూడా వారి ఛేంబర్లో చీఫ్ సెక్రటరీ గారిని పిలిచి రెవ్యూ చేశారు. సమాధానాలు పంపడం లేదనడం కరెక్ట్ కాదు. నేను కూడా ఒక మంత్రిగా మా నీటిపారుదల శాఖకు సంబంధించి 70, 80 సమాధానాలు పంపించాను. ఎవరైనా సభ్యులకు ఏ శాఖనుంచైనా సమాధానం రాకపోతే తప్పకుండా రెవ్యూ చేసి సభ్యులు అడిగిన ప్రతి అంశానికి సమాధానాలు పంపించేందుకు కృషి చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ విషయంలో మేం కూడా ఒకటి, రెండు సందర్భాలలో చీఫ్ సెక్రటరీ గారితో రెవ్యూ చేయడం జరిగింది. ఈరోజు కూడా మాట్లాడతాను. ఏ శాఖలోనైనా పెండ్లన్నీ ఉంటే తప్పనిసరిగా క్లియర్ చేయాలని ఆదేశిస్తాను.

శ్రీ గువ్వల బాలరాజు (అచ్చంపేట):- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకొని తండాలను గ్రామపంచాయతీలుగా ఏర్పాటుచేసే విషయంలో ముందుకు పోతున్నట్లుగా పత్రికలలో చూస్తున్నాము. ఎప్పటిలోగా గ్రామపంచాయతీల ఏర్పాటు జరగబోతున్నది? ఈ సమావేశాలలో సదరు బిల్లును తీసుకొచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికేమైనా ఉన్నదా?

కొత్త గ్రామ పంచాయతీలు ఏర్పడితే జిల్లాలు, రెవెన్యూ డివిజన్లు, మండలాల ఏర్పాటు ద్వారా పాలనా సౌలభ్యం ఏర్పడినందున కొత్త గ్రామ పంచాయతీల ఏర్పాటు కూడా జరిగినట్లైతే సర్పంచుల సంఖ్య పెరగడానికి ఆస్కారముంటుంది. గ్రామ పరిపాలనా విషయంలో ప్రజాప్రతినిధులు దృష్టిసారించడానికి కూడా అవకాశముంటుంది. కాబట్టి ఎప్పటిలోగా ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబోతున్నారనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

12.00 శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, సభ్యులు శ్రీ గువ్వల మ. బాలరాజు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. సభ్యులు తెలియజేసిన విషయమై ప్రభుత్వం ఇప్పటికే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది. “కొత్త గ్రామ పంచాయతీల ఏర్పాటుకు సంబంధించిన చట్టాన్ని తీసుకువచ్చి తండాలను గ్రామ పంచాయతీలుగా ఏర్పాటు చేయడం, గ్రామ పంచాయతీల బైఫర్మేషన్ బిల్లుని” కూడా ఇదే శాసనసభ సమావేశాల్లో తీసుకువస్తాము.

MR. SPEAKER:- Zero Hour is over.

ప్రభుత్వ బిల్లు

తెలంగాణ పోలీసు (పోలీసు బలగం అధిపతి ఎంపిక మరియు నియామకముల) బిల్లు, 2018
(ప్రతిపాదించబడినది)

SRI T. HARISH RAO (ON BEHALF OF CHIEF MINISTER):- Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Telangana Police (Selection and Appointment of Director- General of Police (Head of Police Force) Bill, 2018.”

MR. SPEAKER:- Motion moved. The question is:

“That leave be granted to introduce the Telangana Police (Selection and Appointment of Director- General of Police (Head of Police Force) Bill, 2018.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలు

SRI POCHARAM SRINIVAS REDDY:- Sir, I beg to move:

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 12734,07,20,000/- under Demand No. XXVII (27) – Agriculture.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 111,36,19,000/- under Demand No. XXX (30) – Co-operation.”

SRI TALASANI SRINIVAS YADAV:- Sir I beg to move:-

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1126,73,07,000/- under Demand No. XXVIII (28) – Animal Husbandry and Fisheries.”

శ్రీ తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్:- అధ్యక్షా,

“అభ్యర్థన నెం. XXVIII(28)- పశు సంవర్ధక మరియు మత్స్య పరిశ్రమ క్రింద రూ. 1126,73,07,000/- లకు మించని సొమ్ముని ప్రభుత్వానికి మంజూరు చేయవలెను.”

SRI T. HARISH RAO (ON BEHALF OF MINISTER FOR FINANCE & CIVIL SUPPLIES):- Sir, I beg to move:

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1920,98,88,000/- under Demand No. XXXVIII (38) – Civil Supplies Administration.”

కోత తీర్మానముల ప్రతిపాదన (అనుబంధం-1)

MR. SPEAKER:- Demands moved. Cut-Motions from Sl. No. 1 to 7 are deemed to have been moved.

DEMAND NO. XXVI - AGRICULTURE

Sri Sunnam Rajaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పంటల మార్పిడి పద్ధతిని సక్రమంగా అమలు చేయనందుకు - ప్రభుత్వం పంట కాలనీల పేరుతో ఒకే పంట అనుమతించే పద్ధతి నిరాకరించాలని, బహుళ పంటలవిధానాన్ని అమలు చేయాలని కోరుతున్నా చేయనిదానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన రైతు కుటుంబాలకు ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వనందుకు, రుణమాఫీ, వడ్డీ మాఫీ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

రాష్ట్రంలో విత్తన చట్టం అమోదించనందుకు, కార్పొరేట్ కంపెనీలకు ప్రభుత్వం సహకరించి-రైతులను మోసం చేస్తున్న వైఖరికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు మద్దతుధర కల్పించనందుకు మార్కెట్ దోపిడిని అరికట్టకుండా రైతులను మోసం, నష్టం కలిగిస్తున్నందుకు నిరసనగా.

DEMAND NO.XXVII - ANIMAL HUSBANDRY AND FISHERIES

Sri Sunnam Rajaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/
- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చేపల పెంపకాన్ని కాంట్రాక్టర్లకు అప్పగించి వృత్తి దారులను కూలీలుగా చేసి వారిని చేపల పెంపకాన్ని వృత్తి దారులకు అప్పగించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/
- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పశువులు, గొర్రెల సంఖ్యకు అనుగుణంగా వెటర్నరీ పోస్టులను భర్తీ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/
- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చేపల విత్తనాలను డైరెక్టుగా వృత్తి దారులే కొనుగోలు చేసి విధంగా అవసరమైన నిధులు పొందే ద్వారా ఇప్పించి వృత్తి దారుల జీవనోపాధికి సహకరించాలని, కాంట్రాక్టర్ల దోపిడిని అరికట్టాలని చెప్పిన దానిని పట్టించుకోనందుకు నిరసనగా.

MR. SPEAKER:- Cut-Motions moved.

Now, Tea break for 15 minutes.

(The House then adjourned at 12.04 P.M for Tea break.)

12.30 | (The House reassembled at 12.30 PM with
మ. | the Hon'ble Deputy Speaker in the Chair)

2018- 2019 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ
పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Please resume your seats. Now discussion on Demands.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈనాడు వ్యవసాయ, పశుసంవర్ధక, పౌరసరఫరాల శాఖల డిమాండ్లు మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఈనాడు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవించే రైతులు ఉన్నారు. దేశంలో రైతన్న లేనిదే దేశం లేదని అన్ని రాజకీయ పార్టీలు చెప్తున్నాయి. ఈనాడు రైతుల్ని ఆదుకోవాల్సిన ప్రభుత్వాలు వారిని నిర్వీర్యం చేస్తున్నాయి. 70సంవత్సరాల స్వతంత్ర్య భారత దేశంలో, రైతు ఎండాకాలం వస్తే దున్నడం, వర్షాలు పడితే నాటడం, నాటిన

తరువాత నాణ్యమైన విత్తనాలు లేకపోవడం వలన పంట సరిగా రాకపోవడం, ఆకాల వర్షాలు వచ్చి పంటలు పాడవడం, వచ్చినటువంటి పంటను మార్కెట్ కు తీసుకెళ్లే మద్దతు ధర రాకపోవడము జరుగుతోంది. ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి రెండు పంటలకు నాలుగు వేల రూపాయల చొప్పున, మొత్తం 8వేల రూపాయలు ఒక్కొక్క రైతుకు ఇస్తామని చెప్పారు. మొత్తం వ్యవసాయం యొక్క సాగు 1,42,00,000 ఎకరాలని గతసారి ఇచ్చిన రిపోర్టులో ఉంది. ఖరీఫ్ లో 97,50,000 ఎకరాల పంట మనం సాగు చేస్తున్నాము. రబీలో 30లక్షల ఎకరాల పంట సాగు చేస్తున్నాము. మొత్తం కలిపితే 1,37,50,000 ఎకరాల పంటను మనం సాగు చేస్తున్నాము. ఇంచుమించు వచ్చే సంవత్సరం కూడా ఇదే సాగు జరుగుతుందని మనం అనుకుందాము.

ఒకసీజన్ లో ఎకరానికి 4వేల రూపాయల చొప్పున ఇచ్చినట్లైతే, 50వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే అవుతుంది. మరి 12వేల కోట్ల రూపాయలు ఏ విధంగా రైతులకు ఇస్తారో గౌరవ వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు వారి రిస్కలో చెప్పాలి. ఇచ్చిన లెక్కలను బట్టి నేను మాట్లాడుతున్నాను. నేనేమీ ఊహించుకుని చెప్పడం లేదు. ఏక్ ఫసల్ లో వత్తి, పండ్లతోటలు, చెరకు, అరటి, మిర్చి, కంది మొదలగు దీర్ఘకాలిక పంటలకు ఎకరానికి 4వేల రూపాయల చొప్పున, రెండు సార్లు ఇస్తామా, లేక ఒకసారి ఇస్తామా అనే విషయాన్ని విడమర్చి చెప్పలేదు. పండ్లతోటలకు నాలుగువేల రూపాయల చొప్పున రెండు సార్లు ఇస్తామని ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. ఒకవేళ ఒకసారి ఇచ్చినట్లైతే, మీరు చెప్పిన ప్రకారం 12వేల కోట్ల రూపాయలు పండ్లతోటలకు ఇస్తున్నామా, లేదా? ఒకవేళ ఇవ్వనట్లైతే నూటికి 70శాతం సంవత్సరానికి ఒక్కసారి పండే పంటలకు సంబంధించి మైనస్ అవుతుంది. సంవత్సరానికి ఒక్కసారి పండే పంటలను తీసిస్తే 4వేల కోట్ల రూపాయల కంటే ఎక్కువ అవ్వదు. మనం ఉత్సాహంగా ఎన్నికల బడ్జెట్ కింద ఇది పెట్టామా, రైతును ఆదుకోడానికి పెట్టామా, రైతు పండించే పంటకు మద్దతు ధర బోనస్ ఇవ్వకుండా, ఏ రకంగా 12వేల కోట్లు పెట్టారనే విషయాన్ని మంత్రి గారు సవివరంగా సభకు తెలియపరచాలని కోరుతున్నాను.

ఈ మూడు సంవత్సరాల పది మాసాల్లో 3,800మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుని చనిపోయారని సేషన్ క్రైమ్ బ్యూరో లెక్కల ప్రకారం రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. బయట అయితే, 6వేల మంది చనిపోయారని చెప్తున్నారు. ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 3,800 మంది రైతులు చనిపోతే, ఇది బంగారు తెలంగాణ అని అనుకుందామా. ఎద్దేడిస్తే రైతు బాగు పడడని, రైతేడిస్తే రాజ్యం బాగు పడదని ముఖ్యమంత్రి గారి నుండి మొదలుకుంటే మనమందరం కూడా మాట్లాడుతుంటాము. ఈనాడు రైతులు ఆత్మహత్యలు

చేసుకుంటుంటే, మన ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి మంత్రులను గాని, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లను గానీ, మమ్ములను గాని తీసుకెళ్లి రైతులు ఎందుకు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారో, వాటి నివారణకు కావాల్సింది ఏమిటి? రైతుల గురించి మేలకోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తున్నాము. 17వేల కోట్ల రూపాయలను రైతులకు ఋణమోసీ చేశాము. ప్రతి ఎకరానికి 8వేల రూపాయల చొప్పున 12వేల కోట్ల రూపాయలు ఇస్తామని చెప్తున్నాము. అయినప్పటికీ రైతులు ఎందుకు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఈనాడు సభలోని అన్ని పార్టీల వారు కూడా తల దించుకోవాల్సిన సమయం ఇది.

ఏ రైతైతే మనల్ని ఆదుకుంటున్నాడో, మన గురించి తన సర్వస్వం ధారపోస్తున్నాడో, ఎండనక, వాననక, చలనక తన 2 నుండి 4 ఎకరాల్లో పొలాల్లో ఉండి మన గురించి పంట పండిస్తున్న రైతు ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నాడెందుకు అని ఒకసారి మనం ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాల్సిన సమయం ఈనాడు ఆసన్నమైంది. ఈనాడు గుజరాత్, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల్లో రైతు పండించే పంటకు మార్కెట్లో మద్దతు ధర పలకనట్లైతే, గుజరాత్ రాష్ట్రంలో పత్తి పంటకు వెయ్యి రూపాయలు ఎక్కువ బోనస్ ఇచ్చి, ఆ బ్రేడర్స్ తో, మిల్లర్స్ తో మాట్లాడిన వైనం మన కళ్ల ముందర కనపడుతోంది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం పత్తి పంటకు 800 రూపాయల మద్దతు ధర బోనస్ గా ప్రకటిస్తున్నది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని రైతు పండించిన పంటను మార్కెట్లోకి తీసుకెళ్తే ఖమ్మంలో మిర్చి అమ్మడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మద్దతు ధర ప్రకటించినా గానీ, మద్దతు ధరకు అమ్మించకపోగా వాళ్లను జైళ్లలో పెట్టిన సంఘటన మన బంగారు తెలంగాణలో మనం చూస్తున్నాము. ఇదా మనం ఆలోచించిన బంగారు తెలంగాణ? ఈ విషయమై మనమందరం ఒక్కసారి ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి.

మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క అగ్రికల్చరల్ జి.డి.పి. గ్రోత్ గత పది సంవత్సరాల నుండి 24 శాతం ఉంది. నిన్న ఆర్థిక శాఖామంత్రులు మాట్లాడుతూ, అగ్రికల్చర్ లో మన రాష్ట్ర జి.డి.పి. గ్రోత్ 21 శాతం ఉందని చెప్పారు. 4,96,387 కోట్ల రూపాయలు మన నాలుగు సంవత్సరాల బడ్జెట్ లో పెడితే, అందులో 26,694 కోట్ల రూపాయలు (చిల్లర ఏమైనా ఉంటే సబ్జెక్ట్ టు కరక్షన్) 17వేల కోట్ల రూపాయలు రైతు ఋణమోసీకి పోతే, నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఖర్చు పెట్టింది 18,861 కోట్ల రూపాయలు. ఇందులో 17వేల కోట్లు తీసేస్తే, ఖర్చు పెట్టింది 1,861 కోట్ల రూపాయలు. 0.37 శాతం అగ్రికల్చర్ బడ్జెట్ కు పెట్టారంటే, ఇది 21 శాతం జి.డి.పి. గ్రోత్ ఎలా అవుతుందో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. ఈనాడు మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మార్కెట్ కు తీసుకెళ్లిన సరుకులు ఏవైతే ఉన్నాయో, అది పత్తి కావచ్చు, జొన్న కావచ్చు, కందులు కావచ్చు, ఏవైనా గాని ఫిక్స్ చేసిన వాటికి మార్కెట్ ధరకు అనుగుణంగా రేటు రాకుంటే, వెంటనే ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేయగా వచ్చిన డబ్బును రైతు ఖాతాలో వేయడం జరుగుతుంది.

12.40 మ. మద్దతు ధర ప్రకారం కందుల మీద కానీ, పత్తి మీద కానీ, వరి మీద కానీ బోనస్ ను రైతులకు ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. అన్ని విషయాలను కేంద్రంపై నెట్టడం కాదు, కేంద్రం మద్దతు ధరపై ఇంకా మార్పులు తీసుకురాబోతున్నది. అన్ని రాష్ట్రాల్లో పండించే వివిధ రకాల పంటలకు ధరను ఫిక్స్ చేసుకుని కొన్నట్లైతే, 40 శాతం కేంద్రం ఇచ్చే విధంగా మార్పు తీసుకురాబోతున్న విషయం మంచి పరిణామం. మన రాష్ట్రంలో పండి వరి, పత్తి, కందులు, జొన్న పంటలు ఎక్కువగా పండుతాయి. కందుల కోసం మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రి గారు ఫోన్ చేస్తే, మూడు వందల కోట్ల రూపాయలకు బ్యాంక్ లోన్ ఇచ్చేందుకు గ్యారెంటీ ఇచ్చానని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. కందుల కోసం రైతులకు అందివా్వల్సిన డబ్బు విషయం గురించి, ప్రభుత్వం ఎమ్.ఎస్.పి ధరపై ఏ ఆలోచనలు చేస్తున్నదనే విషయాలను మంత్రి గారు స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను.

రుణ మోసీ గురించి చెబుతాను ఇప్పటికే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 17వేల కోట్ల రూపాయల రుణమోసీ చేసింది. ఈ ప్రభుత్వం పాలనలోకి రాకమునుపు, ఎన్నికల ముందు కేసీఆర్ గారు లక్ష రూపాయల రుణ మోసీ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. లక్ష రూపాయలు లోన్ తీసుకున్న రైతు, సంవత్సరంలోపు ఆ లోన్ ని కడితే, రైతుకి పడే ఏడు శాతం వడ్డీలో, మూడు శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వం, నాలుగు శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వడ్డీని బ్యాంక్ లో వేసినట్లైతే, వడ్డీ లేని లోన్ వచ్చినట్లు భావించాలి. కానీ, కేసీఆర్ గారు ఎన్నికల ముందు చెప్పిన మాటకు రైతులు సంతోషపడ్డారు. కానీ, లక్ష రూపాయల లోన్ తీసుకున్న తరువాత ప్రభుత్వం వడ్డీని కట్టలేదు. సంవత్సరం తరువాత ప్రభుత్వం ఇస్టాల్ మెంట్ ను కట్టనట్లైతే 10 నుండి 11 శాతం వడ్డీ పడుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి రూ.25వేలు మాత్రమే కట్టింది. అంటే, సంవత్సరానికి పది శాతమంటే, లక్షా పదివేలు మాత్రమే కట్టింది. మొదటి సంవత్సరం 25వేలు, రెండవ సంవత్సరం వడ్డీతో కలిపి 25వేలు కట్టినా కూడా ఇంకా లోన్ పెండింగ్ లోనే వుందని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రి గారు రుణమోసీ చేశారనే అంశాన్ని పదే పదే అంటున్నారు. కమక ఇంకా ఎంత రుణమోసీ మొత్తం పెండింగ్ లో వున్నదనే అంశాన్ని మంత్రి గారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు మేము గ్రామాలకు, జిల్లాలకు వెళ్లినప్పుడు పాస్ పుస్తకాలు లేక లోన్ రావడం లేదని రైతులు చెబుతున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం నాబార్డ్ ద్వారా 11 లక్షల కోట్ల రూపాయలు రైతుల రుణాల గురించి ప్రావిజన్ పెట్టిన విషయాన్ని గుర్తెరగాలని కోరుతున్నాను. కాని దీని క్రింద కూడా రైతులు లబ్ధి పొందలేక పోతున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించాలని చెప్పడం లేదు. ఈనాడు

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

రైతులు ఆత్మహత్యలు ఎందుకు చేసుకుంటున్నారనే విషయాలను అర్థం చేసుకొని కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు కలిసి రైతుల్ని ఆదుకోవాల్సిన పరిస్థితి వున్నది. దయచేసి రైతు మరణాలను చూసి నవ్వకండి. నేను మనిషిగా, రైతుగా మాట్లాడుతున్నాను.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్.సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

గౌరవ సభ్యులు రైతులు కాదని నేను అనడం లేదు. కానీ, మూడేకరాలు, ఐదు ఎకరాల భూమి గల రైతు ఏ విధంగా బాధ పడుతున్నాడో అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

రైతులు 11 లక్షల కోట్ల రూపాయల రుణాలు పొందలేకపోతున్నారు, కనుక దయచేసి ఈ విషయంపై అధికారుల్ని అలర్ట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వడ్డీ కట్టినట్లైతే, రైతు వడ్డీ రుణ మాఫీ జరిగితే, 11 లక్షల కోట్ల రూపాయల్లో వడ్డీ లేని రుణం క్రిందలోనే ఇచ్చి పంటకు కావాల్సిన రుణాల్ని బ్యాంక్ల నుంచి అందజేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు, వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు, ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు తెలంగాణలో విత్తన భాంధాగారాన్ని దేశంలోనే నెంబర్ వన్ గా చేస్తామన్నారు. కానీ, ఎందుకు తెలంగాణ రాష్ట్రం నంబర్ వన్ విత్తన భాంధాగారం కాలేదని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు రైతులు నకిలీ విత్తనాలు వేసినందున పంటలు నష్టపోయిన విషయాలను ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను. దేశంలోనే నెంబర్ వన్ విత్తన భాంధాగారంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎందుకు కాలేదు, నాణ్యమైన విత్తనాలను రైతులకు ఎందుకు అందించలేకపోయారు. నాణ్యత లేని విత్తనాలను అమ్మిన బ్రేడర్స్ ఎంతమందిని జైళ్లలో పెట్టారనే విషయాలను ఒకసారి.....

(మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రారెడ్డి గారు అనుభవజ్ఞులు, వారు వ్యవసాయం చేస్తూ వుండవచ్చు. రాష్ట్రం నుంచి పంపిన చట్ట సవరణ బిల్లు కేంద్రంలో పెండింగ్ లో వుంది. రాష్ట్రంలో చేయాల్సిన చట్టాలను చేస్తూ ఎవరైతే దందాలకు పాల్పడ్డారో వారిని కఠింగా శిక్షిస్తూ, దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా పి.డి.యాక్ట్ ను పెట్టి అరెస్ట్ చేసి చర్యలు తీసుకున్నాము. రైతులకు ఆ కంపెనీల ద్వారా నష్టపరిహారాన్ని ఇప్పించాము. దేశ వ్యాప్తంగా జరుగుతున్న నకిలీ విత్తన దందాపైన చట్ట సవరణ చేయాల్సిన బిల్లు కేంద్రం వద్ద పెండింగ్ లో వుంది. కనుక ఈ విషయాన్ని రామచంద్రారెడ్డిగారు ఢిల్లీకి వెళ్లినప్పుడు, కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారి వద్ద ప్రస్తావించి, చట్ట సవరణ బిల్లును పార్లమెంట్ లో పెట్టి ఆమోదించేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్.రామచంద్రారెడ్డి:- మా పెద్దన్న శ్రీనన్న కర్షణ్ గా చెప్పారు. పార్లమెంట్ నడచనిప్పుని పరిస్థితుల్ని ఎవరు తీసుకువచ్చారని అడుగుతున్నాను.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్. సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

నేను వారు చెప్పిన సమాధానంతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో అధికారంలో వున్న వారికి ఓపిక వుండాలి. మేము కేంద్రంలో అధికారంలో వున్నందున, ప్రతిపక్ష నాయకులు ఎంతమంది గొడవలు చేస్తున్నా కానీ, ఓపికగా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఉన్నందువల్లనే సభ నడుస్తున్నది. కనుక దయచేసి మంచి మనసుతో ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్. సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఇక్కడ మీరు (అధికార పార్టీ) బలమున్న వారు. కేంద్రంలో మీకు బలం లేకున్నా, మాకంటే తక్కువ సంఖ్యలో సభ్యులు వున్నప్పటికీ, మిమ్మల్ని గౌరవిస్తున్నాము. గౌరవ మంత్రి గారు తెలిపిన విషయంతో ఏకీభవించాను, నేను డిబేట్ చేయడం లేదు. దేశంలోనే నెంబర్ వన్ స్థానానికి విత్తన భాంధాగారాన్ని తీసుకురావాలని దయచేసి మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. తెలంగాణను బంగారు తెలంగాణగా చేయడానికి, బి.జె.పి పార్టీ కూడా వుుండుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో మేము వెనుకకు పోవడం లేదు. కానీ, నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఆ విధంగా పనులు జరగడం లేదు కనుకనే ఆ విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను.

2.50 మ. రైతులను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఏ విధంగా అయితే మనమందరం మనస్థాయిని బట్టి లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ లు చేసుకుంటామో, అదేవిధంగా కేంద్రప్రభుత్వం నరేంద్రమోదీగారి ప్రభుత్వం, రైతును ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతో, ఫసల్ బీమా పథకాన్ని తెచ్చింది. ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు ఈ పథకాన్ని నీరు గార్చింది. మహారాష్ట్రలోని గుల్బర్గాలో రెండు లక్షల ఎకరాల పంటకు నష్టం జరిగితే, నష్టం జరిగిన పంటకు మొత్తం ఇన్సూరెన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. మహారాష్ట్రలోని ఎంపీగారు, కలెక్టర్ గారు, అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్ గారు, ఒక టీమ్ క్రింద తయారై ఫసల్ బీమాలో వాళ్లను లబ్ధిదారులను చేసి, వాళ్లకు బ్యాంకుల నుంచి లోన్ ఇచ్చేటప్పుడు అందులోనే కొంత మొత్తాన్ని కట్ చేసుకొని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రీమియం వాళ్ల చెల్లించి, కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఇన్సూరెన్స్ వచ్చేటట్లు చేస్తారు. ఈ పథకంలో చాలా లోసుగులు ఉన్నాయని గతంలో గౌరవమంత్రివర్యులు చెప్పారు. ఈ పథకంలో రకరకాల నిబంధనలు ఉన్నాయనీ, రైతులకు ఇది సరైనది కాదనీ, ఈ పథకాన్ని సరిచేయాలని గౌరవమంత్రిగారు గత బడ్జెట్ సమావేశాల్లో చెప్పడం జరిగింది. ఈ సారైనా దాన్ని సరిచేశామా? ఫసల్ బీమా పథకానికి సంబంధించి ఏమైనా లోసుగులు ఉంటే, వెంటనే కేంద్రం వద్దకు వెళ్లి మాట్లాడి సరిచేయాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పైన, ప్రభుత్వ అధికారుల పైన ఉన్నది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం కొత్తగా ఏర్పడిన రాష్ట్రం. చాలా సంవత్సరాల తర్వాత కేంద్రంలో అత్యధికమైన మెజారిటీతో నరేంద్రమోదీగారి ప్రభుత్వం వచ్చింది. రైతులను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పాటు చేసిన ఫసల్ బీమా పథకాన్ని నీరు గార్చి, రైతుకు కలక్షల ఇన్సూరెన్స్ ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని చేస్తున్నారు. రైతుకు కలక్షలు ఇన్సూరెన్స్ ను నేను చేయవద్దని అనడం లేదు. రైతుకు లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ చేయాల్సిందే. ఆ విషయంలో మేము వెల్ కమ్ చేస్తున్నాము. సంవత్సరానికి రెండు సార్లు పండించే పంటలో అకాల వర్షాలు, అధిక వర్షాలు, వర్షాలు రాక నాణ్యమైన విత్తనాలు లేక, పండించిన పంటకు మద్దతుధర రాక ఇబ్బందిపడుతున్న పరిస్థితుల్లో ఫసల్ బీమా పథకం మంచిగా ఉపయోగపడుతుందా? లేదా? ఈ పథకంలో ఉన్న లోటుపాట్లను సరిచేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నదా అనే విషయాన్ని తెలియజేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

భూరికార్డులను సరిచేస్తున్నారని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. సర్వే చేయకుండానే, భూరికార్డుల సర్వే అయిపోయిందని ప్రకటిస్తున్నారు. సర్వేజరగకుండా, టిప్పన్స్ సరిగ్గా లేకుండా, సేత్వార్లో ఒక విధంగా ఉంటే, పహాణీల్లో మరొక విధంగా ఉంటున్నది. సేత్వార్లో 12ఎకరాలు ఉంటే, పహాణీలో 10ఎకరాలు, పహాణీలో 12ఎకరాలు ఉంటే, సేత్వార్లో 10ఎకరాలుగా ఉంటున్నది. ఏటన్నింటిని మీరు సర్వే చేయలేదు. గత పదినెండుశ్రుల నుంచి భూసర్వే విషయంలో గుజరాత్ దేశంలోనే నెం.1 రాష్ట్రంగా ఉన్నది.

یہ مسئلہ محکمہ مال سے تعلق رکھتا ہے جس کو آپ کے علم میں لا کر ضروری محکمہ ہوں۔ ریاست گجرات میں ہر سال پہلے عروے کا کام شروع کیا گیا تھا، لیکن آج تک زمیندار کے مالکین میں پڑوار پاس کسی کی تقسیم عمل میں نہیں آئی تاہم ریاست تنکا میں کسی عروے کے بغیر زمیندار کے ریکارڈز کی شفافیت کا 90% کام مکمل کر لیا گیا ہے۔ میرا مقصد کسی پر تنقید کرنا نہیں ہے۔ میں صرف اندازہ کار کر رہی ہوں کہ آپ تمام کو واقف کروا رہا ہوں۔

వాస్తవమైన అంశాన్ని తమరి ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. భూసర్వే పరిక్షలు నేను ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లు టిప్పన్స్ సరిగా లేకుండా, సేత్వార్లో ఒకటి, పహాణీలో మరొకటి ఉంటున్నది. నాకు తెలిసినటువంటి విషయం (off the record) చెబుతున్నాను. అధికారులు, రెండుమూడెకరాలు ఉంటే రైతులు కోర్టుకు వెళుతారు, మనం ఏమి చెబుదాము కానివ్వండి అని అనుకుంటారు. దానిపైన ఆధారపడి రైతులు జీవిస్తున్నారు. దాని మీద మీరు ఏ రకంగా చేయాలనేది చూడండి, తొందరపడి చేయాలి అవసరం లేదు. లాంగ్టర్మ్ విజన్తో చేయాలి. ప్రపంచంలోనే, దేశంలోనే నెం.1 కావాలి, కాకూడదని ఎవరు అనడం లేదు. కానీ సర్వే చేయకుండా టిప్పన్స్ సరిగ్గా లేకుండా భూమి సర్వే అయిపోయింది పట్టాపాసు పుస్తకాలు ఇస్తున్నాము. పింట్రింగ్ కూడా ఇస్తున్నామని

చెప్పి అంటున్నారు. దీంట్లో మతలబ్ ఏమిటో చూడండి. దీంట్లో ఎటువంటి కర్పొస్ ఉండదు. కర్పొస్ చేయరు. కానీ, పేరు పెద్ద ఊరు దిబ్బ అన్నట్లు పోతున్నారు. దయచేసి దీన్ని సరిచేయండి. 24గంటల కర్పొటు మేము ఇస్తున్నాము. దేశంలోనే ఎవరు ఇవ్వడం లేదని చెప్పారు.....

మేడమ్ డెప్యూటీస్పీకర్:- రామచంద్రారెడ్డిగారూ, రెండు నిమిషాల్లో పూర్తి చేయండి. ఇప్పటికీ మీరు మాట్లాడి 25 నిమిషాలు అవుతున్నది.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- ఈనాడు ఈ రాష్ట్రంలో సర్ప్లస్ కరెంట్ ఉందని చెప్పి, మీరు ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు, దేశంలోని 27 రాష్ట్రాల్లో సర్ప్లస్ కరెంట్ ఉన్నది. దయచేసి నోట్ చేసుకోండి. నరేంద్రమోదీ గారి ప్రభుత్వం యొక్క ఘనత ఏవిధంగా ఉందో చూడండి. ఇదేకాదు, ఈనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి సోలార్ ద్వారా కరెంట్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఇతర దేశాల నుంచి బ్యాంకు లోన్ తీసుకొచ్చి నబ్బీడీ రూపంలో దేశం మొత్తం సోలార్ ను ఏర్పాటు చేసి, ఆ కరెంట్ ను ఆయా రాష్ట్రాలు వాడుకునే సౌకర్యాన్ని కల్పించింది, మన రాష్ట్రంలో కూడా సోలార్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. స్వయానా మాన్యువల్ శ్రీ జితేంద్రరెడ్డిగారు, పార్లమెంట్ లో ప్రశ్న అడిగితే, పీయూష్ గోయల్ గారు సమాధానం చెప్పారు. 23 శాతం ఎక్కువ బోగ్గను తెలంగాణ రాష్ట్రానికి ఇవ్వడం జరిగింది. దానితో ఎంత కరెంట్ వస్తుందో ఒకసారి మీరు ఆలోచన చేయండి. రామగుండంలో నాలుగు వేల మోగావాట్ల పవర్ ఉత్పత్తికి సంబంధించి స్వయానా ఈ దేశ ప్రధానమంత్రిగారు వచ్చి ఇనాగేషన్ చేసిన విషయాన్ని తమరు దయచేసి గుర్తుంచుకోండి.

ఉత్తరాది, దక్షిణాది రాష్ట్రాలను లింక్ చేయడం ద్వారా వెయ్యి మోగావాట్లు కరెంటు ఈ రాష్ట్రానికి వస్తున్నది. ఇది కేంద్రప్రభుత్వం ఘనత కాదా. కేంద్రప్రభుత్వం కరెంటు ఇవ్వందే ఈనాడు 24గంటల కరెంటును మనం ఇస్తున్నామా, కేంద్రప్రభుత్వం కరెంటు ఇవ్వందే ఈనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి కరెంటు వస్తుందా, దేశం మొత్తంలో ఎక్కడైనా ఎల్.ఇ.డి బల్బు వెలుగుతుందంటే అది నరేంద్రమోడీగారి కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారానే అని చెబుతున్నాను. మీరు దీన్ని స్వాగతించాలి. మీరు మంచి చేస్తే మేము స్వాగతిస్తాము. ఇంత పవర్ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వస్తుంది కాబట్టి, ఈనాడు మనం ఉచితంగా రైతులకు 24గంటల కరెంటును ఇస్తున్నాము. దాన్ని కూడా మేము స్వాగతిస్తున్నాము. మేము వ్యతిరేకం చేయడం లేదు. కానీ, కేంద్రం ఇస్తున్న దాన్ని కూడా కొనియాడాలి. ఎవడైనా సహాయం చేస్తే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సార్లు చెబుతారు. చాలా విషయాల్లో చెప్పడం లేదు. కొన్ని విషయాల్లో మాత్రమే చెబుతున్నారు. మాకు బాధగా ఉన్నది. 24గంటల కరెంటు రైతులకు వస్తుందంటే

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

అది కేవలం నరేంద్రమోదిగారి ప్రభుత్వం వల్లనే, ఆ ప్రభుత్వం ఇవ్వబట్టి, 27 రాష్ట్రాలలో సర్ప్లస్ కరెంటు ఉంది కాబట్టి దేశం మొత్తం 24 గంటల కరెంటు ఇవ్వాలనే ఆలోచన చేస్తున్నారు.

1.00 మ. అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని రెండు, మూడు గంటల సమయం తీసుకొని జవాబు చెప్పమనండి. నేను మాట్లాడుతుంటే ఎందుకు మధ్యలో వస్తారు. అవకాశం ఉంటే మెటీరియల్ ఇస్తాను వారినే మాట్లాడమనండి. రెండు, మూడు గంటలు మాట్లాడడం లేదు. సభలో మా పార్టీ సభ్యులు నలుగురమే ఉన్నాము.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రాంచంద్రారెడ్డి గారూ, మీరు తిరుపతికి వెళ్లాలని అడిగితే మీకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చాను. మీరు సబ్జెక్ట్ డీవియేట్ అవుతున్నారు. మీ సమయాన్ని మీరు వినియోగించుకోవడం లేదు.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఉన్న దాంట్లోనే within the frame work లోనే ఉంటున్నాను.

(అంతరాయం)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రామచంద్రారెడ్డి గారూ, సబ్జెక్ట్ పూర్తి చేయకుండా సభ్యులతో మాట్లాడితే ఏలా? సభ్యులతో మాట్లాడకుండా ముగించండి.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక్క ఉదాహరణ చెప్పి సబ్జెక్ట్ లోకి వస్తాను. గత బడ్జెట్ సమావేశాల్లో పవర్ కు నాలుగు వేల రెండొందల కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తే, ఈసారి బడ్జెట్ లో మూడు వేల ఏడొందల డెబ్బ కోట్ల రూపాయలు కేటించారు. ఈ బడ్జెట్ ఉచిత కరెంటు కోసం సరిపోయేటటువంటి బడ్జెట్ అని అడుగుతున్నాను. పవర్ గురించి ఆలోచించి ఆన్ రికార్డ్ చెబుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మన తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా ఒక భాగమే. 29 రాష్ట్రాలు టీఎం ఇండియా అని ప్రధానమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా మమ్మల్ని టీఎం తెలంగాణ అని చెప్పాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. అన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఇస్తున్నది.

శ్రీ నాయిని నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కేంద్రం ప్రభుత్వం ఏం ఇస్తున్నది?

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కేంద్రం నిధులు ఇవ్వకుంటే మనందరం లేము. మార్కెట్ కమిటీలలో జరుగుతున్న అవినీతిని మంత్రివర్గులు తొలగించాలి. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ ఫండ్ ను రైతులకు సరైన రీతిలో అందేటట్లు చూడాలి. మధ్యప్రదేశ్, గుజరాత్, మహారాష్ట్రలో చేస్తున్న దానిని ఆదర్శంగా తీసుకొని తెలంగాణ రాష్ట్ర బడ్జెట్ సర్ప్లస్ బడ్జెట్ అని నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సర్ప్లస్ బడ్జెట్ లో మిగతా వాటన్నింటిని పక్కనపెడితే, రైతులు

పండించిన పంటకు మద్దతు ధర ఇవ్వడానికి ఒక్క రూపాయి కూడా ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు బడ్జెట్ లో కేటాయించలేదు. కాబట్టి వెంటనే బడ్జెట్ లో ప్రావిజన్ కల్పించాలి. రైతులు పండించిన పంటలు మద్దతు ధరకన్నా తక్కువ ధరకు అమ్ముడు పోతే తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారిని ఆదుకోవాలి.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రామచంద్రారెడ్డి గారూ, రెండు నిమిషాల్లో పూర్తి చేయండి.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కేంద్రం నుండి పంట రుణాలకు గానీ, భూసార పరీక్షలకు గానీ, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ అంటే ట్రాక్టర్ల వంటి వాటికి ఇతర పనిముట్లకు, ఎరువుల సబ్సిడీ, పంటల బీమా, పత్తి, ధాన్యం, పప్పుదినుసులు మొదలగు వాటి కొనుగోలు కేంద్రాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు ఇచ్చిందా లేదా అనే విషయాన్ని మంత్రిగారు ఈ సభ ముందుంచాలి. ఎందుకంటే కేంద్రం ఏమీ చేయడం లేదని చెబుతున్నారు. వీటన్నింటికి కేంద్రం నుండి నిధులు అందడం లేదా? ఈనాడు 24 వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ లో 69.7 శాతం వరకు రైతులకు సంబంధించి గ్రామీణాభివృద్ధి, రోడ్లు, అలాగే రైతుల రుణమోస, గోడౌన్ వంటి వాటికి బడ్జెట్ లో నిధులను పొందుపరచారు. 2018-19 సంవత్సరం బడ్జెట్ లో వ్యవసాయానికి సంబంధించి రాష్ట్రాలకు 63 వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ను కేటాయించారు. రైతు ఎరువుల సబ్సిడీకి 70 వేల 125 కోట్ల రూపాయలు, ఫసల్ భీమాకు 13 వేల 104 కోట్ల రూపాయలు, వడ్డీ రాయితీకి 15 వేల కోట్ల రూపాయలు, వ్యవసాయ విద్యుత్ కు 3 వేల 8 కోట్ల రూపాయలు, రబ్బరు, టీ, కాఫీ ఉత్పత్తులకు వెయ్యి ఎనభై కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. బ్యాంబూకు 12 వందల కోట్ల రూపాయలు, ఆహార శుద్ధి పరిశ్రమకు 12 వందల కోట్ల రూపాయలు, ఉపాధి హామీ పథకానికి 55 వేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెటును కేటాయించారు. వీటన్నింటిని కలిపితే రెండు లక్షల నలభై మూడు వేల ఐదు వందల తొమ్మిది కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ ను కేంద్రం ప్రభుత్వం కేటాయించడం జరిగింది.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రామచంద్రారెడ్డి గారూ, రెండు నిమిషాల్లో పూర్తి చేయండినీ నేను చాలా సేపటి నుండి మిమ్మల్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఇప్పటికే 35 నిమిషాలు మాట్లాడారు. 20 నిమిషాలకు బదులుగా 30 నిమిషాలు మాట్లాడారు. మీరు సబ్జెక్ట్ డీవియేట్ అవుతూ మాట్లాడకండి.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను సబ్జెక్ట్ డీవియేట్ అవడం లేదు.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మనం బి.ఎ.సి. సమావేశంలో పద్దుల మీద చర్చించినప్పుడు బడ్జెట్ సమావేశానికి చాలా తక్కువ

రోజులు కేటాయించారు. అంత తక్కువ సమయంలో ఏ విధంగా మాట్లాడాలని అడిగినప్పుడు అక్కడ మీరు మరియు గౌరవ స్పీకర్ గారు కూడా ఉన్నారు. సాయంత్రం ఎంత రాత్రినా సరే కంటిన్యూగా సభను కొనసాగిద్దామని మీరు సఫిషియంట్గా మాట్లాడండిని చెప్పారు. కాంగ్రెస్ పార్టీని బయటికి పంపించారు. చాలా సబ్జెక్టును ఈరోజే చర్చకు పెట్టారు. మీరు చెప్పినట్లుగా 20 నిమిషాల సమయం సరిపోవడం లేదు. 20 నిమిషాల్లో ఏం మాట్లాడుతాము మేడమ్. అగ్రికల్చర్ అంటే చిన్న విషయం కాదు కదా? అన్ని బిల్లులను కలిపి పెట్టినందుకు అదనంగా సమయం ఇవ్వాలిందిగా కోరుతున్నాను.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రామచంద్రా రెడ్డి గారూ రెండే రెండు నిమిషాల సమయం ఇస్తాను. రెండు నిమిషాల కంటే ఎక్కువ సమయం ఇవ్వను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పాడి పరిశ్రమ విషయానికి వస్తే, దేశీయ పాల సంపద పెంచాలి, గోహత్యను నిషేధించాలి, గోఆధారిత వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించాలి. దీనికి ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ను కేటాయించాలి. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో మాదిరిగా దేశీయ పాల ఉత్పత్తిని పెంచాలి.

అదే విధంగా, సివిల్ సప్లైలో నేషనల్ ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్ట్ కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఒక కోటి తొంభై ఒక్క లక్షల మందికి ఐదు కేజీల బియ్యం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 85 లక్షల మందికి ఆరుకేజీల బియ్యం అందజేస్తోంది. గత నాలుగు సంవత్సరాల నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక కోటి తొంభై ఒక్క లక్షల మందికి ఐదు కేజీలు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నా 85 లక్షల మందికి ఆరు కిలోలు, రెండూ కలిపితే రెండు కోట్లా డబ్బై ఆరు లక్షల మంది అవుతున్నారు. రెండు కోట్లా డబ్బై ఆరు లక్షల మందిలో 15 శాతం డ్రాపౌట్స్ ఉన్నారు. వందకు 15 శాతం మంది బియ్యం తీసుకోవడం లేదు. ఈనాడు సుమారు 32, 33 లక్షల మంది బియ్యం తీసుకోవడం లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం ఒక కోటి తొంభై ఒక్క లక్ష మంది దగ్గర ముక్కుపిండి డబ్బులు వసూలు చేసుకుంటోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందజేస్తున్న రూపాయికి కిలో చొప్పున, ఆరు కేజీల బియాన్ని ఇస్తున్నందుకు మేము ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాము. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వడం లేదని అనడం మాత్రం బాగోలేదు. దయచేసి మీరు అర్థం చేసుకోండి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చేది 85 లక్షల మందికి మాత్రమే. అందులో నుండి 35 లక్షల మందిని తీసేస్తే, 50 లక్షల మందికి మాత్రమే అందజేస్తోంది. ఒక కోటి తొంభై ఒక్క లక్ష

మందికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఐదు కేజీల బియ్యం అందుతోంది. అదే విధంగా, మేము హాస్టల్ విద్యార్థులకు సన్నబియ్యం అందిస్తున్నామని అంటున్నారు. ఆ పథకం కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం. 380 కోట్ల రూపాయలు 'మిడ్ డే మీల్' కింద ఇచ్చేటటువంటి దాంట్లో మీరు 150 కోట్లు యాడ్ చేసి కేజీకి ఆరు రూపాయల చొప్పున ఇచ్చి హాస్టల్ విద్యార్థులకు సన్నబియ్యంతో భోజనం పెడుతున్నామని అంటున్నారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకము.

(అంతరాయం)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రామచంద్రా రెడ్డి గారూ రెండే రెండు నిమిషాలు ఇస్తాను. రెండు నిమిషాల కంటే ఎక్కువ సమయం ఇవ్వను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, సివిల్ సప్లైలో ఉన్న సిస్టమ్లో వడ్డను 35 శాతం రైస్ మిల్లర్లకు ఇచ్చి 65 శాతానికి బియాన్ని కొనుగోలు చేస్తున్నాము. ఈసారి అధికారులు నూటికి నూరు శాతం కూడా మిల్లర్స్ ద్వారా బియాన్ని కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

1.10 మ. సివిల్ సప్లై సిస్టమ్లో మనం పంపిస్తున్న ప్యాడిలో 30 శాతం బియ్యం మిల్లర్స్ కిచ్చి 60 శాతం బియ్యం మనం కొనుగోలు చేసుకుంటున్నాము. ఈ సారి అధికారులు రైస్ మిల్లర్స్ దగ్గర నూటికి 99.99 శాతం రైస్ తీసుకున్నందుకు వారికి ప్రత్యేక అభినందనలు. కానీ, రేషన్ కార్డులివ్వక చాలా సంవత్సరాలు అవుతుంది. చాలామందికి రేషన్ కార్డులు కావాలి. రాష్ట్రం మొత్తంలో రెండు సంవత్సరాలనుండి రేషన్ కార్డులు ఇవ్వకపోవడంవల్ల 15 శాతం dropouts అయిన దాంట్లో 1720 మంది డీలర్లు ఉన్నారు. వీరికి కె.జికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 35 పైసలు, కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.35 పైసల చొప్పున 70 పైసలు కమీషన్ ఇవ్వాలి. కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.0.20 పైసలిచ్చి రూ.0.15 పైసలు ఆపుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి రూ.35 పైసల ప్రకారం బ్యాంకుల్లో 70 కోట్ల రూపాయలున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించే కమిషన్ 35 పైసలు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బకాయి ఉన్న 15 పైసలు కలిపి డీలర్లకు వెంటనే 50 పైసల చొప్పున చెల్లించాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కొత్తగా పెండ్లైన వారికి, ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన వారికి రేషన్ కార్డులు ఇవ్వలేదు. సొంత ఇల్లు ఉందని, కారు ఉందని, 3-phase కరెంటు ఉందని రేషన్ కార్డు రద్దు చేయడం జరిగింది. ఇది మంచి సాంప్రదాయం కాదు, ఇదేక్కడి న్యాయం. దీన్ని బంగారు తెలంగాణ అనరు. (మైక్ కట్ చేయబడింది).

పట్టిక (బట్టి) పై సాధారణ చర్య (మూడవ రోజు)

جناب سید احمد پاشا قادری (Janab Syed Ahmed Pasha Quadri): میڈم ڈپٹی ایگزیکٹو آف سیل سٹائیز، انٹیل سسٹمز اور انٹیلیجنس کے مطالبات پر مباحث ہو رہے ہیں۔ MIM پارٹی کی جانب سے میں سب سے پہلے حکم سیل سٹائیز کی جانب آپ کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ راشن کارڈس کی تقسیم کا مسئلہ اصل میں پڑا ہوا ہے اور عوام کی بڑی تعداد راشن کارڈ سے محروم ہے۔ اس کے باوجود آپ نے نئی درخواستوں کی قبولیت کا اعلان بھی کیا اور بتایا کہ ان نئی درخواستوں کی تصدیق کے بعد مستحق خاندانوں میں راشن کارڈس جاری کئے جائیں گے۔ حکومت سے میری یہ گزارش ہے کہ پچھلے دو سال کے عرصہ میں منسوخ شدہ راشن کارڈس کو بحالی فرمیت میں بحال کریں کیونکہ ان کی منسوخی کے لئے یہ عذر پیش کیا گیا کہ وہ بڑا ہنگ یا ذاتی مکان کے مالک ہیں لیکن تحقیقات کے دوران یہ نہیں دیکھا گیا کہ وہ دوسرے دور میں اور ان کا گھر اپنی یا سورتھی ہے۔ ان کی کوئی آمدنی نہیں ہے اور وہ سخت محنت و زحمت سے گزار رہے ہیں۔ آپ ان کے بھی راشن کارڈس منسوخ کر رہے ہیں جو مناسب نہیں ہے۔ غریبوں کی بھی آمدنی میں آپ تحقیقات کئے، موبائیل انکوائری کے بعد ان کے منسوخ شدہ راشن کارڈس کو بحال کئے۔ اگر کسی نے ایک یا دو مہینے تک کوئی راشن نہیں لیا تو اس کے کارڈ کو بھی منسوخ کیا جا رہا ہے، یہ بھی نامناسب ہے۔ اگر کسی وجہ سے وہ راشن کارڈ کا استعمال نہیں کرتا یا راشن نہیں لیتا تو وہ حیدرآباد میں نہیں رہتا، کہیں باہر رہتا تو راشن لینے کی بنیاد پر راشن کارڈ کو منسوخ کرنے کا کوئی جواز نہیں ہے۔ راشن کارڈ identity کا ایک ٹھوس ثبوت ہے جس کو مختلف سرکاری اسکیمات سے استفادہ اور رہائشی ثبوت کے طور پر بھی استعمال کیا جاتا ہے۔ لیکن راشن لینے کی آڑ میں کارڈ کی منسوخی غلط اقدام ہے۔ وہ راشن لینے والے آپ اس کے کارڈ کو منسوخ نہ کریں۔ اس قسم کی کارروائی پروک لگا چاہئے۔ دوسری بات یہ ہے کہ بارہ سال پہلے الٹ کردہ راشن کی دکانیں ہی آج تک کام کر رہی ہیں۔ ایک دکان پر بارہ تاجروں کے قریب راشن کارڈس ہوتے ہیں جس کی وجہ سے عوام صحیح طور پر راشن نہیں لے سکتے۔ ان میں جو چیزیں لکھی گئی تھیں، ان کو نہ دیا گیا۔ ان کے صرف چاول کی حد تک محدود کیا گیا ہے۔ راشن کارڈ پر پہلے چاول، گیہوں، مکمل، دال وغیرہ دی جاتی تھیں، ان کو پھر سے بحال کیا جائے۔ حکومت کا کام ہے کہ راشن کارڈس کی جو بے گاہدگیاں ہیں، ان کو دور کرے۔ یقیناً آج بھی بہت ساری جگہوں پر لوگ راشن کارڈس کا سلسلہ جاری ہے لیکن اس کی آڑ میں مستحق لوگوں کے کارڈس کو منسوخ کرنا ٹھیک نہیں ہے۔ غریبوں کو جتنا ممکن ہو سکے راشن کارڈس کی سہولت پہنچانی جائے۔ راشن کی دکانوں کا فاصلہ بھی بہت ہے۔ کارڈ ہولڈر کو وصول راشن کے لئے تین چار کلومیٹر کا فاصلہ طے کرنا پڑتا ہے۔ اس تعلق سے بھی باضابطہ اعداد بتائے جائیں تاکہ راشن کارڈ ہولڈر کو قریب کی دکان سے راشن مہیا کیا جاسکے۔ بے شمار لوگ آج بھی راشن کارڈ سے محروم ہیں۔ اب نئی درخواستوں کی قبولیت کا اعلان کیا گیا ہے۔ آپ اس کے لئے وقت کا تعین کریں کہ کتنے دنوں میں ہم انکوائری کر کے راشن کارڈس جاری کریں گے، اس سے غریب لوگوں کو بہت فائدہ ہوگا۔ اور راشن کارڈس پر جو راشن دیا جا رہا ہے، وہ بائیو میٹرک مشین پر پشت ابھارواؤشت کے بعد ہی دیا جا رہا ہے۔ بیشتر مقامات پر thumb impressions نہ لگنے کی وجہ سے کارڈ ہولڈر اس کو راشن سے محروم کیا جا رہا ہے۔ میں اس سلسلہ میں ایمان کو بتانا چاہتا ہوں کہ ہمارے سیل سٹائیز منسٹر جناب ایلاہ ریجنل رصاحب سے میں نے اکبر الدین ایسوسی صاحب کے حکم پر نمائندگی کی تھی جس پر منسٹر صاحب نے مجھے ایک لیٹر دیا تھا جو آج بھی میرے پاس ہے۔ اس لیٹر میں

انہوں نے لکھا کہ اگر thumb impression machine کام نہیں کر رہا ہے تو دکاندار کا کام ہے کہ رجسٹر میں انٹری کر کے وہ عوام کو راشن دے۔ انہوں نے یہ صاف طور پر لکھا۔ ہم اپنے مصلحتوں میں وہ لیٹر زیر کس کروا کر راشن کی ہر دکان کو بھیج رہے ہیں، اور وہاں پر جو دکاندار thumb impression نہ لگنے کی وجہ سے راشن کو روک رہے ہیں، ان کو Civil Supplies Minister کے لیٹر کے مطابق اس سے باز آ جانا چاہئے۔ اسی طرح سے دکانداروں کو ایک Circular جاری کرنا چاہئے جو سختی سے بدلیت دیا جائے کہ جہاں thumb impressions نہیں آ رہے ہیں، وہاں پر رجسٹر میں انٹری کر کے لوگوں کو راشن دیا جائے۔ آپ اندازہ کیجئے کہ thumb impression نہ لگنے کی وجہ سے کئی لوگ راشن سے محروم ہو رہے ہیں۔ جیسے لوگ فیشن لیتے ہیں، پہلے فیشن کو بھی روکا گیا تھا تو اس وقت ہم نے منسٹر صاحب سے نمائندگی کر کے اس کو دینے کے احکامات بھی جاری کروائے تھے کہ thumb impression میں بہت سارے لوگوں کے نشانات نہیں آتے۔ بعض وقت سرور ڈاؤن ہو جاتا ہے، ان خاموشی کی آڑ میں دکاندار لوگوں کو راشن سے محروم کرتے ہیں۔ حکومت کا کام ہے کہ وہ واضح طور پر اعلان کرے کہ جہاں مشین پر لوگوں کے thumb impressions نہیں آ رہے ہیں، ان کو رجسٹر میں انٹری کر کے راشن دیا جائے۔ حکومت اس پر توجہ دے اور دکاندار کے فاصلہ کو بھی کم کرے تاکہ راشن کارڈ ہولڈر اس کو راشن لینے کے لئے سہولت ملی سکے۔

کسانوں کو سہولت پہنچانے کے لئے آج ہماری حکومت بہت سارے اقدامات کر رہی ہے، لیکن پھر بھی مجھ میں نہیں آتا کہ وہ دکان گئی نہ کسی کسان کے مرنے کی اطلاع ملتی رہتی ہے۔ پٹنہ کو دکانداروں کی جاتی ہے، لیکن وہ پٹنہ دار پانی زمین کسی دوسرے کسان کو لیز پر لے دیتا ہے اور وہ پٹنہ دار اس پر زراعت کرتا ہے، لیکن اس کی کوئی حد نہیں لگائی جاتی۔ وہ سو پر قرض لیتا ہے اور قرض کے باؤں میں آ کر خودکشی کرتا ہے تو پٹنہ دار کے علاوہ پٹنہ دار کی بھی مدد کی جائے۔ کسانوں کو بینکوں سے جڑواں دیا جاتا ہے، اس میں قرضوں کی رعایت کی جائے۔ کسانوں کی ہر طریقہ کی مدد کرنا حکومت کی ذمہ داری ہے تاکہ وہ کشتیوں کا یہ سلسلہ ختم ہو سکے۔

میں آخر میں Animal Husbandry کے تعلق سے کہوں گا کہ آج جتنے بھی علاج حیوانات کے دورانے ہیں ان کو کوئی بھی پرمان حال نہیں ہے۔ ہر جگہ کینڈر ریجیم کر پھری چلا رہے ہیں۔ جو مسائل ہیں ان پر حکومت کو نو کرنا چاہئے۔ خصوصاً سمبار، ہونڈیری یونیورسٹی کے جو مسائل ہیں، ان کو حل کرنے کے لئے 2017 میں Indian Council for Agricultural Research اور Center and Government Educational Organization کی طرف سے ایک کمیٹی نے دورہ کر کے 74 سفارشات پر مشتمل ایک رپورٹ دی تھی جس میں یہ نشاندہی کی گئی تھی کہ یہاں پر وہانی فائی اور بائیل کے علاوہ بی جی اور بی جی کی ملنگ اور Boys Hostel نہیں ہے، لیکن اس رپورٹ پر آج تک عمل آوری نہیں ہوئی۔ اس کے علاوہ Director, Animal Husbandry نے ایک agitation کیا تھا اس وقت Ministry of Animal Husbandry کی جانب سے ان کے مسائل کو حل کرنے کا تعلق دیا گیا تھا مگر کچھ نہیں کیا گیا۔ آخر میں ہریم کوٹ کی ہدایت پر حکومت نے جی انگریز 87 جاری کر کے ان پر عمل آوری کو یقینی بنانے کا اعلان کیا، لیکن آج تک ان پر عمل آوری نہیں ہوئی۔ اس جی او کے تحت کہا گیا تھا کہ جتنے بھی اعتراض ہیں، خصوصاً

1.20

మ.

350 کے Veterinary Doctors unemployed Veterinarian Doctors کے تفرقات میں ملے جائیں گے۔ Veterinary Council of India میں رجسٹریشن بھی کر لیا ہے، لیکن ان کا آج تک تفرق نہیں ہوا۔ وائس چانسلر کے لئے بھی کچھ نہیں کیا گیا۔ اس جی او کے ذریعہ ان Veterinary Doctors کی جملہ دکر کرنی چاہئے، وہ نہیں کی گئی۔ Veterinary Doctors اور ان کے ساتھ کا اسٹاف بھی بے حد کم ہے، حکومت کو چاہئے کہ تمام خالی جائیدادوں کو پر کرے۔ اگر ان 350 unemployed Veterinarian Doctors کا تقریباً دو گنا تو 1104 کو اس سے نامہ ہوگا اور یہ تمام Veterinary Hospitals بہتر انداز سے چلا سکیں گے۔ ان 350 unemployed Veterinarian Doctors کے تفرق کے لئے جو جی او جاری کیا گیا ہے، اس جی او پر ٹیل آؤنی کے ذریعہ ہم ان کو نامہ پہنچا سکتے ہیں اور ان Veterinary Hospitals کو بہتر بنا سکتے ہیں۔ میں آخر میں کہوں گا کہ Animal Husbandry کے جو مسائل ہیں، ان کا ایک واضح issue میں نے آپ کے سامنے پیش کیا۔ اور ابھی بہت سارے مسائل ہیں، میں چاہتا ہوں کہ حکومت ان پر توجہ دے اور خصوصاً Civil Supplies کے مسئلہ میں حکومت کا کام ہے کہ وہ اس بات کو یقینی بنائے کہ راشن کارڈ ہر غریب و مستحق شہری کے پاس ہونے لے لے آج حکومت کی نئی پالیسی آئی کہ غریب لوگوں کو راشن کارڈ دیا جائے گا۔ یقیناً آپ غریب لوگوں کو راشن کارڈ دے چکے، لیکن اس میں جو مڑی سی رعایت بھی رکھئے۔ ایک vehicle، ایک موٹر سائیکل، اور اس طرح ایک کروڑ والے چھوٹے سے مکان کی فراہم پر ان کے راشن کارڈ کو منسوخ کرنا نامناسب ہے۔ انکو راشن جانے پر طریقہ سے کچھ، سچ رپورٹ لے کر اور غریبوں کو نامہ پہنچائے۔ آپ اچھا کام کریں گے تو یقیناً عوام بھی آپ کو نواہے گی۔ میں حکومت سے کہنا چاہتا ہوں کہ Civil Supplies کا اہم ترین مسئلہ ہے جس سے غریب کو زیادہ نامہ پہنچتا ہے۔ غریب کو نامہ پہنچنا حکومت کی ذمہ داری ہے۔ آپ کسی کو بھی راشن کارڈ سے محروم نہ رکھئے، پوری فکر کرنی کرے اور انصاف کرے کہ سب کو راشن کارڈ فراہم کیجئے، شکریہ۔

శ్రీ రసమయి బాలకిషన్:- అధ్యక్షా, నాకు అన్నం పెట్టి, నన్ను మనిషిగా బ్రతికించిన రైతన్నను తలచుకునే అవకాశం ఇచ్చిన తెలంగాణ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు.

“రాత్రి పగలు కష్టం చేసి, హాలాల తోనే పొలాలు దున్ని, అప్పు సొప్పు, కష్టం నష్టం అన్ని తనకని, అన్నం మనకని, పెద్ద మనసుతో కడుపు మాడ్చుకొని నా కడుపు నింపిన రైతన్నా నీ మట్టి కాళ్ళకు నా దండాలు, పరి పరి వందనాలు”.

ఈ రోజు చాలా మంది రైతుల గురించి మాట్లాడుతుంటే గతంలోని సందర్భం నాకు ఒకటి గుర్తుకొస్తోంది. ఒక 25 సంవత్సరాల మనిషి పుట్టుక నుంచి తరతరాలుగా వారసత్వంగా వస్తున్న ఒక చిన్న విషయం నాకు గుర్తుకొస్తోంది.

“ఏటికి ఏతం పెట్టి వెయ్యి పుట్టు పండించి ఎన్నడు మెతుకు ఎరుగరన్న, నేను గంజిలో మెతుకు ఎరుగరన్న” అనే పాటను మనం తరతరాలుగా వింటూనే ఉన్నాం. వెయ్యి పుట్టు పండించిన రైతుకు గంజిలో మెతుకు కూడా కరువైందనే ఆలోచనతోని, ఎగిసిపడ్డదే ఈ తెలంగాణ ఉద్యమం. ఈ రోజు మనం గుర్తు చేసుకోవల్సిన అవసరం ఉంది. గతంలో కంటే బిల్లులు తగ్గించమంటే, బిప్లీహోగ్లో రైతుల మీద కాల్పులు జరిపితే “ఎద్దు ఎడ్చిన చోట వ్యవసాయం నిలువదు, రైతు ఏడ్చిన చోట రాజ్యం నిలువదు” అని మన తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించిన మన ముఖ్యమంత్రి గార్ని ఈ సందర్భంగా నేను గుర్తు చేయ దలచాను. నేను విప్లవాల గురించి ఎన్నో పుస్తకాలు చదివాను కానీ, రైతుల కోసం తన పదవికి రాజీనామా చేసిన ఏకైక వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి గారని ఈ సందర్భంగా మనం గుర్తు చేసుకోవాలి

(ప్రజర్ బెంచీల నుంచి హర్షధ్వానాలు)

మన ముఖ్యమంత్రి రైతు బిడ్డ కాబట్టి, రైతుల కష్టాలు తెలిసి వారి ఆలోచనలో నుంచి వచ్చిన ఒక రెండు విషయాలు గుర్తు చేసుకోవాలి. రైతంటే ఊరి బొడ్రాయి. ఊరి బొడ్రాయి చుట్టూ రైతు వ్యవస్థ నిర్మాణమైనటువంటి విషయాన్ని మనం గుర్తు చేసుకోవాలి. బొడ్రాయి పెట్టి ఊరి పేరు పెట్టగానే మొదటిగా తలచుకునేది రైతునే, కారణం రైతు చుట్టే సబ్బండనకల కులాల నిర్మాణం జరిగింది. రైతు వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు, రైతును ఆధారం చేసుకొని నాగలి చెక్కపడ్రంగి, నాగలికి కరు కావాలి కాబట్టి కమ్మరి, ఎడ్లకు జోళ్లు, పగ్గాలు కట్టేందుకు మాదిగను, పండిన ధాన్యాన్ని వండటానికి కుమ్మరి, ఇవన్నీ వచ్చాక రైతు బట్టలు వేసుకోవాలి కాబట్టి ఒక పద్మశాలిని, రైతు క్షణం చేసుకొని బట్టలు ఉతకడం క్షణం కనక ఒక చాకలన్నను, వెంట్రుకలు మంచిగా చేసుకోవాడానికి ఒక మంగలన్నను, బట్టలు కుట్టడం కోసం మెరన్నను, ఇవన్నీ బాగున్నాయి కానీ లగ్గం చేసుకునేందుకు పుస్తే, మెట్టే కావాలి కాబట్టి కంసాలిని, రైతు క్షణపడి, అలసి పోతాడు కాబట్టి కల్లు తీసే గొడ్డన్నను, దావతే చేసుకునేందుకు గొర్రెలను కాసే గొల్ల, కుర్రమొళ్లును, చెట్టు మీద కాయ ఉన్నది-చెరువులో చేప ఉన్నది ఈ రెండు పట్టుకునేందుకు ముదిరాజులను, బెస్తలను తీసుకొచ్చి రైతు పక్కన కూర్చోపెట్టారు. సబ్బండనకల కులాల చూట్టు పిట్ట గూడు అల్లకున్నట్టుగా కులాలను బట్టి వృత్తులు ఏర్పడలేదు, వృత్తులను బట్టి కులాలు నిర్ణయించుకోవాడానికి ఆధారమైనటువంటి వాడు మన రైతన్న. ఇన్ని కులాల వారు బ్రతాకాలంటే రైతు బ్రతకాలనే ఆలోచన చేసిన ఏకైక వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ గారు.

(ప్రజర్ బెంచీల నుంచి హర్ధ్ధానాలు)

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

తెలంగాణ ఉద్యమంలో “కుమ్మరి వాములో తుమ్మలు మొలినను-కుమ్మరి పొలములో దుమ్ము పేరేను” అని కనీళ్లు పెట్టిన సందర్భం ఈ రోజు గుర్తుకు వస్తున్నది. నబ్బండనకల కులాలు బ్రతకాలంటే రైతు బ్రతకాలి. రైతు బ్రతకాలంటే రైతుకి ఆత్మస్థైర్యం కావాలని తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత రైతు ఆత్మస్థైర్యంతో, ఆత్మగౌరవంతో బ్రతికే ఆలోచన చేసి ఎన్నికల మానిఫెస్టోలోనే రైతు గుండెల మీద కుంపటి దించాలనుకొని 17 వేల కోట్లు వంట రుణ మాఫీని చేసిన గొప్ప చరిత్ర మన ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ గారిది.

ఇది మనకు తెలియని సమస్య కాదు ఒక వైపు రుణం కోసం అల్లాడుతున్న రైతు, ఒకవైపు నీళ్లు కోసం తన్నుకులాడుతున్న రైతు గుండెల మీద కుంపటి లాగా బావించుకున్నప్పుడు నీకు నేనున్నాను అని భరోసా ఇవ్వడం కోసం వంట రుణ మాఫీ అయితే చేశాము కానీ, వ్యవసాయానికి నీళ్లు కావాలి. ఒకప్పుడు ఉన్న చెరువులు పూడుకు పోయి అల్లాడినటు వంటి రైతు పరిస్థితి మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చూశాము. కాబట్టి ఆలోచించి ముందుగా చెరువుల మీద దృష్టి పెట్టడం జరిగింది. ఇది చాలా ఆలోచించాల్సిన విషయం. చెరువుకు-రైతుకు మధ్య ఉన్న ఆత్మీయత బంధాన్ని మొట్టమొదటి సారిగా గుర్తించిన వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ గారు. కావున చెరువులను బాగు చేయాలని తలచారు. కొత్తగా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని తెచ్చుకున్నాము, ఎట్ల వెళ్లుతదో ఏమో, వాళ్లంతా పంట కోసుకొని పోయారు, మనం పరిగి ఏరుకొచ్చుకొని కొత్త రాష్ట్రాన్ని ఎట్ల వెళ్ల దీస్తాము, అన్ని వేల రూపాయలు రైతుల మీద ఎట్లా ఖర్చు పెడుతాము అని చెప్పేసి అనేక మంది అనేక రకాలుగా అంటున్నా కూడా, ఎక్కడ మొక్కనోని ధైర్యంతో రైతు నమ్ముకున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ గారు, ఇవాళ వేల కోట్ల రూపాయల సమస్య లేదు, ఎన్ని వేలైనా ఫర్వాలేదు చెరువులను మరమ్మత్తులు చేయాలనే ఆలోచనతో ముందుకుపోతూ 46,000 చెరువులకు మరమ్మత్తులు చేపట్టుకున్నాము.

1.30 మ. ఒక వైపు చెరువులను బాగు చేసుకున్నాము. మరొకవైపు రైతులకు విత్తనాలను అందుబాటులోకి తీసుకురావాలను కున్నాము. పోలీస్ స్టేషన్ లో యూనిఫార్మ్ వేసుకున్న పోలీసులను చూశాము, తుపాకులను చూశాము. కానీ, పోలీస్ స్టేషన్ లో విత్తనాలను చూసిన గొప్ప చరిత్ర ప్రపంచంలో సమైక్య ఆంధ్రాలోనే చూశాము. విత్తనాలు, ఎరువుల కోసం రైతులు తైన్లు కట్టారు. రైతు నాగలి ఎప్పుడు పట్టాలి? విత్తనాల కోసం ఎప్పుడు తైన్ లో నుంచోవాలి? విత్తనాల కోసం తైన్ లో నుంచునేసరికి పుణ్యకాలం, పునాసకాలం వెళ్లిపోయిన సందర్భాన్ని కూడా మనం చూశాము. ఇప్పుడు రైతుల గురించి సగర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాము. ఇవాళ ఆ బాధ ఎక్కడైనా కనపడుతుందా? రైతు అనే వాడు కాలు బయట

పెట్టొద్దు, రైతు సమయం ఒక్క నిమిషం కూడా వృథా కావొద్దని ఆలోచన చేసి, రైతుకు అందుబాటులోకి విత్తనాలను, ఎరువులను తీసుకొచ్చిన గొప్ప చరిత్ర మన తెలంగాణ రాష్ట్రానిది కాదా ? ఇది వారికి కనపడదు. కళ్లు ఉండి చూడని వారి గురించి నేను మాట్లాడను. కళ్లుండి, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, రైతు ప్రభుత్వాన్ని చూస్తున్నాను కాబట్టి నాలుగు మాటలు చెప్పాలనుకుంటున్నాను. విత్తనాలకు ఇబ్బంది లేదు, దేనికి ఇబ్బంది లేదు. చెరువులకు మరమ్మత్తులు చేసుకున్నాము. ప్రపంచానికి ఇది ఒక కల లాగా కనిపిస్తోంది. నేను గతంలో కూడా చెప్పాను. నేను 1997లో ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేశాను. అప్పుడొక ప్రార్థనాగీతం ఉండేది. “గలగలా గోదారి కదలిపోతుండేను, బిరబిరా కృష్ణమ్మ పరుగులెడుతుండేను, బంగారు పంటలే పండుతాయి” అని మంచిగా రాగం తీసి పాట పాడాను అధ్యక్షా. అంతా అయిపోయాక ఒక పిల్లగాడు లేచి, సార్, ఈ పాట సూపర్ డూపర్ ఉంది, అబద్ధాలు చెబుతున్నావ్ సార్ అన్నాడు. అరే ఉపాధ్యాయుడిని రా నాయనా, ఎంఏ, బీఈడి చదివి అబద్ధాలు చెబుతానా, పుస్తకంలో ఇలానే ఉందని చెప్పాను. అప్పుడు ఆ పిల్లగాడు ఈ పుస్తకం ఎవరు రాశారు సార్ అని అడిగాడు. మళ్ళీ ఇదేం కథరా బాబు అనుకున్నాను. సార్, గలగలా గోదారి ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్, బాసర, శ్రీరాంసాగర్ ఆయకట్టు నుండి ఆంధ్రాకు వెళ్తుంది సార్. ఇక్కడ ఒక పంట కోసం రైతులు అల్లాడిపోతుంటే మూడవ పంట కోసం పోలవరం పోతున్న గోదావరి నాకు తెలుసు సార్ అని అన్నాడు. నల్గొండ ప్రజల నడుములు వంకర పోయి, నీళ్ల కోసం అల్లాడుతుంటే, ఎడమ కాలువను ఎండపెట్టి, కుడి కాలువ వెంటపోతున్న కృష్ణమ్మ మాకు తెలుసు సార్. బంగారు పంటలు ఏడ పండుతున్నాయో చూపించి మాకు పాఠం చెప్పమని అడిగిన మూడవ తరగతి విద్యార్థి ఆశయం నెరవేరుతున్న సందర్భాన్ని మీకు గుర్తుచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కాళేశ్వరం, మేడిగడ్డ ప్రాజెక్టులను గుర్తుచేసుకుంటుంటే కళ్ళలో నీళ్లు తిరుగుతున్నాయి. ఈ ప్రపంచానికి వెలుగునివ్వడానికి భూమి సూర్యుని చుట్టూ తిరగడాన్ని చూస్తున్నాము. కాని, హరీష్ వాపు గారు నీళ్ల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి నీళ్లు వెలుగునిస్తాయని, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి నీళ్లను ఇవ్వడం కోసం రాత్రిపగలు కష్టపడుతున్నారు. అనేక ప్రాజెక్టులు కళ్లకు కనపడుతున్నాయి. నమ్మక్క - సారక్క జాతరను చూశాను. ఇప్పుడు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు జాతరను చూస్తున్నాము. నేను నిజంగా గర్వంగా చెబుతున్నాను. లారీలలో, బస్సులలో జనాలు ప్రాజెక్టును చూడడానికి వెళ్తున్నారు. అవేవి వాళ్లకు కనపడడం లేదు. మనుషులు వాళ్లకి కనపడడం లేదు. సరే, నేను దాని గురించి మాట్లాడను. నేను గర్వపడుతున్నాను. వ్యవసాయాన్ని ఆదరించి, అభిమానించి, రైతు

గురించి ఆలోచించే ముఖ్యమంత్రి గారి పాలనలో నేను ఎంఎల్ఎగా ఉన్నందుకు గర్వపడుతున్నాను. మొన్న నేను కూడా వెళ్లాను. మా సీట్స్ అన్న, నేను, మా సర్పంచులు, మా ఎంపీలు అందరం వెళ్లాము. అటు చెరువులను బాగుచేసుకున్నాము. ఇటు ప్రాజెక్టులు కట్టుకున్నాము. పంట పండించుకోగానే రైతు గుమ్మెలు నిండా ఒడ్డు పోసుకుంటాడు. ఎందుకంటే, అవసరం వచ్చినప్పుడు, కరువు వచ్చినప్పుడు ఒడ్డు తీసుకొని వండుకొని తింటాడు. అట్లాగే ప్రాజెక్టుల నిండా నీళ్లు పోసుకుంటున్నాము. పొద్దుగాల హర్వీ అన్న చెప్పిండు. కాళేశ్వరం, మేడిగడ్డ రెడీ అవుతున్నాయి. మిడ్ మానేరు, లోయర్ మానేరుకు నీళ్లు వస్తాయని చెప్పిండు. మా మానకొండూరు నియోజకవర్గంలో లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లిచ్చే గొప్ప కార్యక్రమాన్ని చేశారు. మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు, మానకొండూరు నియోజకవర్గ ప్రజలకు సేవే చేసే అదృష్టాన్ని, అవకాశాన్ని నాకు కల్పించారు. ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటున్నాము, నీళ్లు తీసుకొచ్చుకుంటున్నాము, ఇవన్నీ మంచిగానే చేసుకున్నాము. ఇందాక బకాయన కరెంట్ గురించి మాట్లాడాడు. అసలు కరెంట్ గురించి మాట్లాడే అర్హత వారికి ఉందా? నాకు నవ్వు వస్తోంది. గతంలో కరెంట్ పరిస్థితి గురించి వారికి తెలియదా? బిఫోర్ బాగ్ కాల్పుల సమయంలో జై తెలంగాణ, మా కరెంట్ మాకు కావాలి అని నినదించిన సందర్భం నాకు గుర్తుస్తోంది. ఎటుపోయాయి ఆ నినాదాలు? నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో, కరెంట్ ఎప్పుడు వస్తుందని కాకుండా, కరెంట్ ఎప్పుడు పోతుంది అని అనుకునే చరిత్రను తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సృష్టించాము. కరెంట్ గురించి ఎన్నో కష్టాలు పడ్డాము. కరెంట్ కోసం సబ్స్ట్రాక్షన్ దాడులు, రాస్తారోకోలు, ధర్నాలు చేసిన పరిస్థితిని చూశాము. ఇక్కడ మా రామలింగారెడ్డి అన్న ఉన్నాడు. నేను ఒక విషయాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాను. సమైక్య ఆంధ్ర పాలనలో కొత్తగా పెళ్లిచేసుకున్న ఒక వరుడు, పెళ్లికూతురిని ఇంటికి తీసుకొస్తున్నాడు. బారాత్ జరుగుతోంది. టక్కున ఆ ఊరిలో కరెంట్ వచ్చింది. అయ్యో కరెంట్ వచ్చింది కదా, మళ్ళీ పోతే కష్టం, నువ్వు ఇంటికి వెళ్లు అని భార్యను వదిలేసి కందిలి పట్టుకొని, బాయికాడికి పోతున్న వరుడి మీద పోలీసులు నక్సలైట్లనుకొని జరిపిన కాల్పుల గురించి మనం మరచిపోయామా? రాత్రిపూట కందిలి వెలుగుతుంది. రైతులు నడుచుకుంటూ వెళ్తున్నారు. నక్సలైట్లనుకొని పోలీసులు కాల్పులు జరిపిన సంఘటనను మనం చూడలేదా? మనిషి చచ్చిపోతే, సంబంధిత వ్యక్తి హెల్పర్ కి ఫోన్ చేసి, అయ్యా, నీ బాన్ చంద్, మనిషి చచ్చిపోయాడు, నీకు నేను మర్యాద చేస్తాను, ఇట్ల వత్తి, ఇట్ల తియ్యి, నీళ్లు చల్లుకొని ఇంటికిపోతా అని కరెంట్ కోసం బతిమలాడుకున్న సందర్భాన్ని మనం చూడలేదా అధ్యక్షా. అటువంటి చరిత్ర నుండి బయటకు వచ్చాము. కంటి నిండా కరెంట్ వెలుగులు అని కన్నీటి మీద కైకట్టుకొని పాడుకొన్న సందర్భం మనం చూశాము. 24 గంటలూ కరెంట్ ఇస్తున్న గొప్పచరిత్ర మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికి దక్కింది. గాలి గురించి, కరెంట్

గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఆ వెలుగులు వాళ్లు చూడలేరు. ఒకవైపు చెరువులను బాగు చేసుకున్నాము. ప్రాజెక్టులను కట్టుకున్నాము. కరెంట్ ను మంచిగా ఇచ్చుకుంటున్నాము. ఇంకొక ముఖ్యమైన అంశాన్ని ప్రస్తావించదలచుకున్నాను. గౌరవ రామచంద్రారెడ్డి గారు ఒక విషయం గురించి మాట్లాడారు. ఈ సువిశాల భారతదేశంలో రైతుల ఆత్మహత్యలు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి? భారతదేశంలో మనకు “జై జవాన్, జై కిసాన్” అన్న రెండు నినాదాలు మనకు వినపడతాయి. ఈ దేశానికి రక్షణగా ఉండే జవాన్లను తలచుకుంటాము, ఆ జవాన్లకు అన్నం పెట్టే రైతులను తలచుకుంటాము. అన్నంపెట్టే రైతు ఆత్మహత్య చేసుకునే దౌర్భాగ్యపరిస్థితి ఈ దేశంలో ఎందుకు వచ్చిందో ఆలోచించాలి. నిన్న కాక మొన్న ఏడుపు వచ్చింది. మహారాష్ట్ర నుండి రైతులు, రైతు మహాపాదయాత్రను మొదలుపెట్టినప్పుడు వారి కాళ్లకు బొబ్బలు కట్టాయి. ముసలివాళ్లు సొమ్మసిల్లిన సందర్భాన్ని చూశాము. కాళ్లకు బొబ్బలు కట్టిన సందర్భాన్ని చూశాము. 170 కి.మీ కాళ్లకు చెప్పులులేకుండా “అన్నమో రామచంద్రా” అంటూ అన్నంపెట్టే రైతు, కేంద్రం మీద నిరసనగా పాదయాత్ర చేశాడన్న విషయాన్ని గుర్తుచేసుకోవాలి. జంతర్ మంతర్ దగ్గర తమిళనాడు రైతులు మట్టిపీసీకారు. నాకు చెప్పడానికి బాధగా ఉంది అధ్యక్షా. బురదబుక్కి, తన అయిదు వేళ్లను మట్టిలో పెట్టి, ఆ అయిదు వేళ్లతో అన్నం మన నోట్లో పెట్టే రైతు, తన మలాన్ని ఎత్తి కేంద్రం మీద నిరసన తెలిపిన సందర్భం బహుశః వాళ్లకి కనపడలేదో, పివర్లో చూడలేదో కాని ఇప్పుడు ఆ సందర్భాన్ని గుర్తుచేసుకోవాలి. ఆ దౌర్భాగ్యం పోవాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేశారు. రైతుకు కష్టాలు వచ్చాయని, అన్నం పెట్టే రైతును కాపాడుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఇవన్నీ చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కరీంనగర్ లో ఒక మాట మాట్లాడారు.

1.40 ఈ దేశంలో రైతులు అనేవారు కేంద్రం కావాలని ఆలోచిస్తే
మ. అదిగో కేంద్రం మీద అంటిపని ఒకరు అంగి చింపుకోవ్వలే,

ఒకరు జాట్లు పీక్స్ వల్ల, ఇంకొకరు బట్టలు చింపుకోవ్వలే. ఈ దేశంలో రైతు కేంద్ర బిందువు కావాలని చెప్పారు. మొత్తం ఈ సువిశాల భారతదేశంలో రైతులను రాజుగా చేసిన ఏకైక వ్యక్తి మన కేసీఆర్ గారు. This is federal front. 100% దీనిని సాధించగల్గుతాము. అంత భరోసా, నమ్మకం ఉన్నటువంటి వ్యక్తి కాబట్టే భారతదేశంలో ఉన్నటువంటి రైతులందరూ మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వైపు చూస్తున్నందుకే నిన్న, మొన్న జరిగినటువంటి పరిణామాలు మనం చూస్తున్నాం కదా? ఇది కూడా నచ్చదు. బట్ట కాలవాలే, మీద వెయ్యాలే, బర బర మొత్తుకోవాలి. ఎన్నడైనా ఊరికడంత మట్టి తీసిన చరిత్ర మీకు ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను.

పాకాల, ఘనపురం ఆనకట్ట చెరువులు చూడలేదా? ఎక్కడ సింగూరు, ఎక్కడ ఎల్ఎమ్డి. మ్యాప్ లో కూడా ఈ నీళ్లు ఇలా

రూ.1400 అన్నట్లుగా స్టిక్యర్ అతికించాడు. ఇది కూడా కొనుక్కున్నాను. నేను వస్తుంటే బస్టాండ్లలో అల్లం డబ్బా ఏక్ రూప్యూ అంటున్నారు. ఆటానకు ఇయ్యవా అంటే ఇవ్వనన్నాడు. ఈ మధ్య నేను అమరుల స్థాపం దగ్గర మొక్కి శాసనసభకు వద్దామని అక్కడ నిలబడితే, ఆటానకు బతానీలు, ఆటానాకు బతానీలు అంటున్నాడు. రైతు పండించిన బతానీలను ఆటానాకు మూకుడు అమ్ముకుంటున్నప్పుడు మరి అన్నం పెట్టే రైతు తన పండించిన పంటకు ఎందుకు మద్దతు ధర నిర్ణయించుకోకూడదని ఆలోచన చేసినటువంటి ఏకైక వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు. రాత్రుకా, పగలనకా పంట చేనుదగ్గర కాపలా ఉన్నటువంటి రైతుకు నీవు పండించిన పంటకు నీవే ధర నిర్ణయించుకోమని చెప్పారు. అందుకే రైతులు పండించిన పంటలకు రైతులే మద్దతు ధర నిర్ణయించుకుంటున్నారు. నువ్వు తీసుకోకపోయినా పర్వాలేదు, నీ పంటకు ధర నిర్ణయించిన తరువాత కావలసినన్ని గోదాములు నిర్మించి, స్టాక్ చేసి ధర వచ్చినప్పుడు అమ్ముకునే వెసులుబాటును మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు కల్పించారు. ఇలాంటి పద్ధతి ప్రపంచంలో ఎక్కడా ఉన్నాదే?

గతంలో రైతులు పండించిన పంటలను తీసుకెళ్లి మార్కెట్లలో గిట్టుబాటు ధర రాక వాపసు తీసుకొచ్చుకునే అవకాశం లేకుంటే అదే పంటను మీద పోసుకొని అంటువెట్టుకున్న రైతుల కన్నీళ్ల చరిత్రలు మనం చూడలేదా? ఇప్పుడు మన రైతులకు ఎంత అద్భుతమైన భరోసా కల్పించారో అర్థం చేసుకోండి. ఇప్పుడు రైతు ఎంత సంతోషంగా ఉన్నాడనేది రైతుకు మాత్రమే తెలుస్తుంది. కన్న పిల్లల బాధ కన్న తల్లికే తెలుస్తుంది. రైతులకు సాగునీరు ఇస్తున్నాం, పెట్టుబడి ఇస్తున్నాం, ఎరువులను అందుబాటులోకి తెచ్చాం, కరెంటును అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చాం కాబట్టే రైతు అనేవాడు పొద్దున లేవగానే భరోసాగా, ఆత్మస్థైర్యంగా, ఆత్మ గౌరవంతో బ్రతికే ఏకైక రాష్ట్రం మన తెలంగాణ రాష్ట్రమే. మన దేశంలో అనేక రకాల పంటలను ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రాలున్నప్పటికీ తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రపంచంలోనే ఎవరూ ఆలోచించలేనటువంటి స్థాయికి ఎలా వెళ్లింది?

నిన్న, మొన్నటి వరకు పంటల భీమా అన్నారు. రైతు అహర్నిశలు కష్టపడి పంటలు పండించి మనకు అన్నం పెట్టే రైతు చనిపోతే ఆ రైతు భార్య పరామర్శించడానికి వెళ్లిన వారి కాళ్ళమీద పడి 'బాంచన్ మా ఆయన పోయిండని' ఏడుస్తుంటే కడుపు తరుక్కుపోయేది. ఒక రైతు భార్య ఎదురొచ్చి ఎదురుగా వచ్చిన నాయకుడి కాళ్ళ పట్టుకొని చిన్న పిల్లలున్నారన్నా, ఎలా బ్రతికించుకోవాలని చెప్పి కాళ్ళ పట్టుకునే దౌర్భాగ్య స్థితిని తొలగించేందుకు రైతు భీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిన మొదటి వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు. మనిషి అనేవాడు చనిపోతే నేను

భరోసా ఉన్నాననే ఒక పెద్దన్న మాదిరిగా రైతు కుటుంబానికి ఆత్మ స్థైర్యాన్ని కలిగించేందుకు పంట భీమా పథకాన్ని తీసుకొచ్చిన చరిత్ర ఎవరికున్నది? రైతు భార్య తన భర్త చనిపోయినా ఆమె పిల్లలకు ఒక భరోసా ఉన్నదని ధైర్యం కల్పించడానికి పంట భీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

మా శీనన్నకు నిజంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేయాలి. ఎందుకంటే గతంలో నేను గ్రామాలకు వెళ్లినప్పుడు గొల్లిక్కిరి, గొల్లిక్కిరి అని ఎక్కిరించిన సందర్భాలను చూశాను. గొల్లికి మల్లెపూవు ఇస్తే యాడ పెట్టుకుంటాడంటే నువ్వేడ పెట్టుకుంటావో గాడనే పెట్టుకుంటాడని ఎగతాళి చేసిన మా జాతి ఇప్పుడు చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు యాదవులకు గొర్రెల పెంపకం ద్వారా ఒక భరోసా కల్పించినందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి, అలాగే శీనన్నకు ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. మనిషికి 20 గొర్రెల పంపిణీ అంటే మామూలు ముచ్చటనా? చెరువుల నిండా లోట్టపీసు చెల్లను చూశాము. కానీ ఇప్పుడు చెరువుల నిండా చేపలు ఉన్నందున వలలేసి చేపలను గుంజుతుంటే ప్రాణం ఉప్పొంగుతున్నది. ఇప్పుడు కేశవరం చెరువు నుండి ముత్తారం చెరువుకు చేపలు వస్తే వరంగల్ నుంచి వలలు తీసుకొని ఉరికొచ్చిండు. ఈ విధంగా నబ్బండ నకల కులాలను ఆదుకోవాలనే ఒక గొప్ప సంకల్పానికి మరియు రూ.5 లక్షల ఇన్సూరెన్స్ అనేది మామూలు విషయమా? నేను లెక్కల జోలికి వెళ్లను. మా లెక్కల మాస్టర్ శీనన్న ఉన్నాడు. ఎంత ఖర్చు పెట్టారనేది వారు చెప్పిన తరువాత మిగిలిన లెక్కలేంబో అర్థమవుతుంది. నేను పంట పండించుకున్న వాడిని కాదు, కేవలం పరిగె ఏరుకొని బ్రతికిన వాడిని.

“బురద పాలములోన కోటప్ప పాటెత్తి, పూట కారకురాలు నాటు పెట్టేదమ్మా, కోయిల గొంతోలే మేమంత గొంతెత్తికొండరాగం తీసి వంత పాడేదమ్మా. ఒక్క తల్లిబిడ్డలోలే నద్ది బువ్వ మధ్యాహ్నం పూట ముద్దలూ తీనేది, గుత్తె నాట్లమీద పుట్టెడొడ్లు తెచ్చి పిల్లాజల్లాతోని సల్లంగ బ్రతికే” రోజులు రావాలనే మా ముఖ్యమంత్రి గారి సంకల్పానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పాలనుకున్నాను.

1.50 | బంగారు తెలంగాణ ఎక్కడ ఉందని ఇంతకు ముందు

మ. | సభ్యులు మాట్లాడారు. “బంగారు తెలంగాణ ఎక్కడో లేదు రైతు కళ్ళలోనే బంగారు తెలంగాణ ఉంది. ఎక్కడో వెతికితే బంగారు తెలంగాణ కనబడదు, రైతు ముసి ముసి పసి పాప లాంటి చిరునవ్వుల్లో, రైతు బిడ్డ కళ్యాణ లక్ష్మిలో, ఇంటింటికి పరుగున వస్తున్న మిషన్ భగీరథ నీళ్ళలో, పల్లెల్లోకి పోయినప్పుడు టర్నర్..... క్యాం అనుకుంటూ పోతున్నటువంటి యాదవుల నడకల్లో, పిలుపుల్లో బంగారు తెలంగాణ కనిపిస్తుంది. మీరు నడిస్తే మీకు తెలుస్తుంది. నడవని వాళ్ళకు మీకెలా బంగారు తెలంగాణ తెలుస్తుంది. తల్లి ఆసరాలో

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

బంగారు తెలంగాణ కనబడుతోంది. బంగారు తెలంగాణ సర్వస్వం తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనే ఉందని, రైతు రాజ్యం కోసం నిరంతరం శ్రమిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి గారికి రైతు కూలీ బిడ్డగా నేను కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. జై జవాన్, జై కిసాన్, జై కేసీఆర్.

శ్రీ ఆర్. కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, అగ్రికల్చర్, సివిల్ సప్లైస్, మత్స్య మరియు పశు సంవర్ధక శాఖల బడ్జెట్ పై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. భారతదేశంలో 60 శాతం ప్రజలు వ్యవసాయాన్ని వృత్తిగా చేసుకుని జీవిస్తున్నారు. మనది వ్యవసాయాధారిత దేశం. ప్రజలందరూ ఆహార ఉత్పత్తులపైనే ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. అత్యధిక ప్రాధాన్యత కలిగిన వ్యవసాయ రంగానికి ప్రభుత్వం 12,734 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించింది. ఆయా ప్రాధాన్యతల ఆధారంగా ఏయే రంగాలకు ఎంతమేరకు ఖర్చు చేయాలనే విషయాలను సవివరంగా చర్చిస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

వ్యవసాయ రంగం గురించి రాజకీయ ధోరణితో కాకుండా ప్రజల ధోరణితో మాట్లాడాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఉత్పత్తి పెంచడం, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలనే ఈ రెండు విజనరీస్ తో బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. 24 గంటల పాటు రైతులకు కంటే సరఫరా, నీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలు, మిషన్ కాకతీయ ద్వారా చెరువుల పూడికతీత, రైతులకు రెండు పంటలకు కలిపి రూ.8000 పంటల పెట్టుబడి పథకం, ఉత్పత్తిపై గొప్ప ముందుచూపుతో ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు మంచిగా ఉన్నాయి. అదేవిధంగా గిట్టుబాటు ధర కల్పించే విషయంలో ప్రభుత్వం మరింత శ్రద్ధ తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పసుపు, చెరుకు, మొక్కజొన్న, ఉల్లిగడ్డలకు సీజన్ లో ధర పడిపోయి సీజన్ ముగిసిన తరువాత ధర పెరుగుతోంది. ఈ విషయమై శాస్త్రీయమైన, హేతుబద్ధమైన విధానాన్ని రూపొందించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. ఉత్పత్తికి సంబంధించి ప్రభుత్వం బడ్జెట్ కేటాయింపులు, నీళ్లు, ఇతర మార్గాలు బాగానే ఉన్నప్పటికీ, రీసెర్చ్, యాంటీకరణపై ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాలను వ్యవసాయదారులతో అనుసంధానం చేయాలి. వైద్య విద్యార్థులు ఆసుపత్రుల్లో రోగులను పరీక్షిస్తున్న విధంగానే, వ్యవసాయ కోర్సులు చదివే విద్యార్థులు తరగతి గది పాఠాలకే పరిమితం కాకుండా, గ్రామాల్లోని వ్యవసాయ క్షేత్రాల్లోకి విద్యార్థులను బస్సుల్లో తీసుకువెళ్లి అక్కడ పరిశోధన జరిపేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. అదేవిధంగా ప్రాథమిక భూసార పరీక్షల, నీటి పారుదల సౌకర్యాల, గిట్టుబాటు ధరల గురించి ప్రజలందరికీ అవగాహన కల్పించేందుకుగాను ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టాల్సి ఉంది.

ప్రపంచంలోని అమెరికా, చైనా లాంటి అనేక దేశాల్లో వ్యవసాయం కొంత శాతంగానే ఉన్నప్పటికీ, ఆ దేశాల్లో యాంటీకరణ శరవేగంగా

అభివృద్ధి చెందుతోంది. మన దేశంలో కూడా కూలీల కొరత, అనేక సమస్యలు ఉన్నందున యాంటీకరణను ఆధునికీకరణ చేసేందుకు, ఉత్పత్తిని మరింత పెంచేందుకు మార్గాలను వెతకాలి. రైతులకు పంటల విధానంపై కూడా అవగాహన కల్పించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది.

ఆహార, వాణిజ్య పంటలు ఏమేరకు పండించాలనే అంశాలతో మండల అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ స్థాయిలో వింగ్ ని ఏర్పాటు చేయాలి. మండల అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్లు భూసార పరీక్షలు చేయకుండా, రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయకుండా ఖాళీగా ఉంటున్నారు. ఆహార, వాణిజ్య పంటలు ఎంత శాతం మేరకు పండించాలనే, ఆర్గానిక్ పంటలను ఏవిధంగా ప్రోత్సహించాలనే విషయాలపై, చీడ పురుగుల నివారణకు, దేశీయ విధానాలను అవలంబించాలనే విషయాలపై బడ్జెట్ ను అధికంగా కేటాయించాలి. అదేవిధంగా ఎక్కువ మంది సిబ్బందిని నియమించి, రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేసేందుకు బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లోనే విధానపరమైన వద్దతిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. రైతులకు పెట్టుబడి సహాయం, విద్యుత్ అందించి అన్ని రకాలుగా సహాయం చేసినప్పుడు ఆ విధానాన్ని సక్రమంగా వినియోగించేలా చూడాల్సి ఉంది. చైనా, ఇజ్రాయేల్ లో నీళ్లు లేనప్పటికీ ఆదేశ పంటల విధానం చాలా చక్కగా ఉంటుంది. ప్రపంచంలో వ్యవసాయ విధానాల్లో రోజు రోజుకి వస్తున్న మార్పులకి అనుగుణంగా, ప్రపంచ పోటికి తగ్గట్లుగా మన దేశ వ్యవసాయ విధానంలో కూడా మార్పులు తీసుకువచ్చి రైతు శిక్షణా క్యాంపులను ఏర్పాటు చేయడం, అగ్రికల్చర్ అధికారులకు శిక్షణ ఇచ్చి, వ్యవసాయ క్షేత్రాల్లోకి పర్యటించేలా అనుసంధానం చేసినట్లైతే బాగుంటుంది. కావున, దీనికి కావాల్సిన ప్రణాళిక రూపకల్పన చేసి, ఆ మేరకు బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు చేసినట్లైతే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

గిట్టుబాటు ధరల విషయంలో ప్రభుత్వం కొన్ని చర్యలు తీసుకుంటోంది. ప్రభుత్వం దొడ్డు వరి ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేస్తున్నప్పటికీ, సోనా మసూరి, బి.పి.టి. రకాల నన్న వరి ధాన్యాన్ని సేకరించకపోవడం వల్ల రైతులు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. కావున, నన్న వరి ధాన్యాన్ని కూడా కొనుగోలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మహారాష్ట్ర కర్ణాటక రాష్ట్రాల్లో టన్ను చెరుకుకు 3,940 రూపాయలు చెల్లిస్తుండగా మన రాష్ట్రంలో ఏ ఫ్యాక్టరీ కూడా టన్నుకి 3,200 రూపాయలకు మించి ధర చెల్లించడం లేదు. చెక్కిర ఫ్యాక్టరీ యాజమాన్యాలతో చర్చించి కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర ఇతర రాష్ట్రాల్లో చెల్లిస్తున్న విధంగా మన రైతులకు గిట్టుబాటు ధర చెల్లించేలా చర్యలు చేపట్టాలి. కర్ణాటకలోని బసవేశ్వర చక్కర ఫ్యాక్టరీకి చెరుకుని పంపించగా వారు టన్ను చెరుకుకి 3940 రూపాయలు చెల్లించారు. సంగారెడ్డి, కామారెడ్డి, నారాయణ్ ఖేడ్ ప్రాంతాల్లోని చెరుకు ఫ్యాక్టరీలు టన్నుకు

3,200 రూపాయలకు మించి చెల్లించనందున రైతులందరూ ఆందోళన చెంది గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదని భావిస్తున్నారు. కావున, ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని చక్కర ఫ్యాక్టరీల యాజమాన్యంతో మాట్లాడి రైతులకు సరైన మద్దతు ధర ఇప్పించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. గతంలో పసుపును పండించినట్లైతే ధనవంతులం అవుతామనే నమ్మకం ఉండగా ప్రస్తుతం పసుపును పండించే వారి పరిస్థితి రోజురోజుకు దిగజారిపోతోంది.

2.00 పసుపు పంటకు పెట్టుబడికి తగ్గదిగుబడి లేదు. దిగుబడికి మ. తగ్గగిట్టుబాటు ధర లేదు. పసుపు పంటకు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో చాలా డిమాండ్ ఉంది. పసుపు పంటను ఏ ఏ దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తే మరింత ఉపయోగకరంగా ఉంటుందో ఒక రీసెర్చ్ వింగ్ను గానీ, మార్కెటింగ్ శాఖ ద్వారా పసుపు పంటను విదేశాలకు పంపడం గానీ, గిడ్డంగులలో నిల్వ చేసే విధంగా గానీ ఆలోచనలు చేస్తే, పసుపు రైతులకు మరింత ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఈ మధ్య వర్షాలు వడి, లేక ఇతరత్రా ప్రభుత్వ సాయం తీసుకుని కంది, మొక్కజొన్న పంటల ఉత్పత్తి పెంచినప్పటికీ, గిట్టుబాటు ధర లేక రైతులు చాలా నష్టపోతున్నారు. ఈ విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో ఉన్నప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా చొరవ తీసుకుని, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చలు జరిపి గానీ, స్వతంత్రంగా గానీ చర్యలు తీసుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేకుండా కందులు, వడ్లు కొనుగోలు చేసి రైతులను ఆదుకోడానికి మన ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుంది. ఆ విధంగానే, మిగిలిన సందర్భాల్లో కూడా చర్యలు తీసుకున్నట్లైతే రైతులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఉత్పత్తిని పెంచడమే కాకుండా ఉత్పత్తిని మార్కెటింగ్ చేయడంలో రైతులు చాలా సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు. కాబట్టి, ఆ దిశగా ప్రభుత్వం సరైన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

ఋణమాఫీ బాగానే చేశారు. కానీ, వడ్డీ కట్టకపోవడం వలన రైతుల పాసు పుస్తకాలు బ్యాంకుల్లోనే ఉన్నాయి. కాబట్టి, వడ్డీని కూడా ప్రభుత్వం చెల్లిస్తే రైతులు పాసు పుస్తకాలను తీసుకుని చాలా సంతోష పడతారు. లక్ష రూపాయల ఋణ మాఫీ చేసి, 20, 30వేల రూపాయల దగ్గర ప్రభుత్వం వెనుకకు పోవడం సరైనది కాదు. కాబట్టి, ఋణమాఫీ విషయంలో పూర్తి చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

చాలా చోట్ల నకిలీ విత్తనాల కంపెనీలు కాలం చెల్లిన విత్తనాలను అమ్మడం లేక నకిలీ విత్తనాలను బ్రాండెడ్ కంపెనీల పేరు మీద అమ్మడం చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ శాఖ ద్వారా ఒక వింగ్ ఏర్పాటు చేసి నకిలీ విత్తన కంపెనీల మీద కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి. చర్యలు తీసుకునే విషయమై అవసరమైతే అసెంబ్లీలో ఒక చట్టం చేసి, పి.డి. యాక్టు పెట్టి, నకిలీ విత్తన దారుల మీద ఎటువంటి ఉపేక్ష

పాటించకుండా, కఠిన చర్యలు తీసుకున్నట్లైతే తప్పనిసరిగా నకిలీ విత్తన దారులు భయపడతారు. నకిలీ విత్తనాల వలన రైతుల పంట దెబ్బ తింటోంది, పెట్టుబడి పోతోంది, పైగా రైతు అప్పులపాలు అవుతున్నాడు. దీని మూలంగా రైతు తాలూకా పునాదులే కదిలే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. కాబట్టి, నకిలీ విత్తనదారుల విషయంలో ప్రభుత్వం కఠినంగా వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉంది.

యాంట్రీకిరణ విషయంలో బ్రాక్డర్లు, కోత మిషన్లు, వరినాలు మిషన్లు వచ్చాయి. ప్రజలకు వాటిని మరింత చేరువలోకి తీసుకురావాలి. అన్ని పంటలను కోసే మిషన్లను తీసుకొచ్చి రైతులను విద్యావంతులను చేసి, మండల స్థాయిలో రిపేరింగ్ సిస్టమ్ను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలి. రెండవది, రైతులకు అందజేస్తున్న బ్రాక్డర్ల విషయంలో రాజకీయ నాయకుల ప్రమేయం లేకుండా, అధికారులకు స్వేచ్ఛను ఇచ్చి, లాటరీ సిస్టమ్ ద్వారా గానీ, మరే ఇతర ఎంపిక ద్వారా గానీ నిజమైన లబ్ధిదారులకు అందే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ బ్రాక్డర్లను దశల వారీగా అందజేస్తే బాగుంటుంది. మంచి బ్రాక్డర్లను ఇచ్చి చెడ్డ పేరు ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి.

పంటల విషయంలో ఆర్గానిక్ సిస్టమ్ను ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉంది. రసాయన ఔషధాలతో వీడ పురుగుల నివారణ అని అడ్డమైన గడ్డి మందులు కొట్టడం, క్రిమి సంహారక మందులు కొట్టడం, ఫెర్టిలైజర్స్ వాడడం మూలంగా ఈరోజు క్యాన్సర్ వంటి అనేక రోగాలకు పెస్టిసైడ్స్ వాడడమే కారణమని శాస్త్రవేత్తలు నిర్ధారిస్తున్నారు. ఇటువంటప్పుడు ఆర్గానిక్ పంటలను వాడుకోవాలని ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేసి, ఆర్గానిక్ పంటలు పండించిన వాళ్ళకు ఇన్సెన్టీవ్ ఇస్తామని చెప్పి, ప్రభుత్వవరంగా ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆర్గానిక్ కూరగాయలు, ఆహార ధాన్యాలు, వాణిజ్య పంటలు పండించడం, వాటికి సవరేలే రేట్లు నిర్ణయించడం, ఆర్గానిక్ పంటల విషయంలో సర్టిఫైడ్ సిస్టమ్ తీసుకువచ్చినట్లైతే ఆర్గానిక్ పంటలకు ప్రోత్సాహం ఉంటుంది. ఆర్గానిక్ పంటలు పండించేటప్పుడు సాధారణంగా దిగుబడులు తగ్గుతాయి. కాబట్టి, వాటికి ఎక్కువ రేటు ఇవ్వాలి వస్తుంది. ఈ విధంగా వ్యవసాయ శాఖకు ఒక ప్రత్యేక వింగ్ను ఏర్పాటు చేసి, బడ్జెట్ను పెట్టి, ఆర్గానిక్ పద్ధతిని ప్రోత్సహిస్తే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ విధానం మీద ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటోంది. ఐతే, ఈ పంటల విధానం మీద రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక సంవత్సరం పట్టికి ఎక్కువ గిట్టుబాటు ధర వస్తే, ఆ తరువాత వచ్చే సంవత్సరం మొత్తం పత్తి పంటనే పెడుతున్నారు. కందులకు ఎక్కువ రేటు ఉంటే కందుల పంటను పెడుతున్నారు. వచ్చే సంవత్సరానికి ఆయా పంటలకు ధర తగ్గిపోతుంది. ఆ విధంగా కాకుండా, 2,3 సంవత్సరాల విజన్తో,

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

ఈ రాష్ట్రంలోని ఆహారపు అవసరాలను బట్టి, ఏ ఏ పంటలను ఎగుమతి చేయాలి, గ్లోబల్ కాంటింటిన్స్ లో విదేశాలకు ఎగుమతి చేసే పంటలు ఏమిటి, ఏ ఏ పంటలు ఏ ఏ విస్తీర్ణంలో వేయాలనే విషయాల్లో అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ల ద్వారా రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేస్తే బాగుంటుంది. మొదటి సంవత్సరం పత్తి పంటను వేయద్దని ప్రభుత్వం రైతులకు ప్రకటించింది. అది చాలా మంచి రిజల్ట్ కూడా ఇచ్చింది. రైతు వేసే ప్రతి పంట వాణిజ్య పంట మరియు ఆహార పంటగా ఉండాలి. ఏ పంట ఎంత విస్తీర్ణంలో వేయాలనే విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక ప్లాన్ ప్రకారం పోవాలి. అమెరికా, రష్యా, చైనా దేశాల్లో ఏ ఏ పంటలు ఎంతెంత విస్తీర్ణంలో వేయాలనే ఒక ప్లాన్ ఉంటుంది. ఇక్కడ కూడా మనం ఆ విధంగా ప్లాన్ చేసినట్లైతే బాగుంటుంది. మరింత మోడ్రనైజేషన్ చేయాల్సిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. 60 శాతం ప్రజల యొక్క జీవనోపాధి వ్యవసాయం. ప్రపంచ మానవ జాతికి అన్నం పెట్టే వ్యవసాయం మీద మనం చాలా శ్రద్ధ తీసుకుని, లోతైన అధ్యయనం చేయాల్సిన అవసరం ఉందని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

పశు సంపద, మత్స్య సంపద విషయానికి వస్తే, మత్స్య సంపదకు సంబంధించి చెరువుల్లో చేపలను ప్రభుత్వం వేస్తోంది. ముదిరాజులు, గంగుత్రులు, బెస్తవాళ్లు మనం ఏ చేపలు ఇస్తే ఆ చేపలను చెరువుల్లో వేస్తున్నారు. కాకతీయ మిషన్ ద్వారా చెరువుల్లో కొంత నీళ్లు వచ్చాయి. కాబట్టి చెరువుల్లో చేపల పెంపకానికి అవకాశం వచ్చింది. అయితే మేలు రకమైన చేపలను పెంచే విషయమై ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉంది. తక్కువ కాలంలో ఎక్కువ చేపలు పెరగాలని చేపల పెంపకందార్లు చూస్తారు. కొర్రమీను చేప చాలా లేటుగా పెరుగుతుందని, కొర్రమీను చేపలను పెంపకానికి చేపల పెంపకందార్లు ముందుకు రావడంలేదు.

2.10 కొర్రమీను మేలురకమైన చేప, ఇంకా కొన్ని మేలు రకమైన మ. చేపలను పెంచాలి. ఈ చేపలను పెంచడంతోపాటు మనకు కూడా ఒక విజన్ ఉండాలి. ఎక్కువ చేపలను ఉత్పత్తి చేస్తే మార్కెట్ లో ధర పడిపోతుంది. దానితో గిట్టుబాటు ధర రాక మళ్ళీ అక్కడ సమస్య వస్తుంది. చేపలను ఎగుమతి చేయాలన్నా పాడైపోతున్నాయి. ఈ విధంగా కాకుండా చేపలను మార్కెటింగ్ చేసేప్పుడు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలో ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా మేలు రకం చేపలను పెంపకం చేయడం, లైవ్ చేపలను ఏరోజువి ఆరోజు అమ్మడం, మార్కెట్లలో దళారుల ప్రమేయం లేకుండా డైరెక్టుగా మత్స్యకారులే మార్కెట్ల నుంచి చేపలు తెచ్చి, అమ్ముకునేట్లు చేసే వాళ్లకు మంచి ధర పలికే విధంగా చేయాలి. చేపలను తినే విధంగా ప్రజలను ప్రోత్సహించాలి. పశ్చిమబెంగాల్ లో చేపల ఉత్పత్తి ఎక్కువే, తినడం కూడా ఎక్కువే, వాళ్లకు చేపలు సరిపోక ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి దిగుమతి

చేసుకుంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తికి తగ్గట్టు వాడకం కూడా లేదు. చేపల వాడకంలో కూడా ప్రజల్లో చైతన్యం తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఆ దిశగా చర్యలు తీసుకోవాలి. చేపనూనెకు చాలా ప్రాధాన్యం ఉన్నది. చేపలు మిగిలిపోతే, వాటిని పారివేయకుండా వాటి ద్వారా నూనె తీయడం, ఎండుచేపలుగా చేయడం కోసం ప్రాసెసింగ్ మిషన్లతో కూడిన పరిశ్రమను నెలకొల్పినట్లయితే మత్స్యపరిశ్రమ మరింత అభివృద్ధి చెందుతుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

పశుసంపద గురించి ఈ రోజు ఉదయమే మంత్రిగారు చెప్పారు. గొర్రెలను, మేకలను ప్రోత్సహిస్తున్న విధంగానే, బర్రెలను ఆవులను కూడా ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. పాడిపరిశ్రమను ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ప్రభుత్వం గొర్రెలను, మేకలను సబ్సిడీపై ఇచ్చి, లక్షలాది మందికి జీవనోపాధిని కల్పిస్తున్నది. అదేవిధంగా, ఆవులను, బర్రెలను కూడా సబ్సిడీపై ఇవ్వాలని చాలా మంది రైతులు, గ్రామప్రజలు అడుగుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఆ దిశగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇదేం గొంతెమ్మ కోరిక కాదు, సూచన మాత్రమే. ఎందుకంటే, ఒక వర్గానికి ఇచ్చినప్పుడు ఇంకో వర్గం వారు కూడా కావాలని ఆలోచిస్తారు కాబట్టి, ఆవులను, బర్రెలను సబ్సిడీ ద్వారా ఇస్తే మరింత బాగుంటుంది.

సివిల్ సప్లైస్ డిపార్ట్మెంట్ ద్వారా దాదాపు 15-16 లక్షల బోగో కార్డులు తీసివేయబడ్డాయి. కొత్త కార్డులు వస్తాయని చాలామంది ఎదురు చూస్తున్నారు కానీ, ఇంత వరకు కొత్త కార్డులు ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఆలోచన చేయాలి. మనకు సంవృద్ధిగా పంటలుపండాాయి, ఆహారధాన్యాల నిల్వలు సక్రమంగా ఉన్నాయి, ఎంతైనా ఇచ్చే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఉన్నది. అర్బులైన చాలా మందికి రేషన్ కార్డులు లేవు. చిన్నచిన్న సాకులతో చాలామంది కార్డులను తొలగించారు. కిరాయి కారు తీసుకొని నడుపుకునే వాళ్ల కార్డులను కూడా తొలగించారు. సొంత కారు ఉన్నవాళ్లకు కార్డులు ఇవ్వాలని అడగడం లేదు. కానీ అది ఏ కారు, ట్యాక్సీ కారు, రెంటుకు తెచ్చుకున్నాడా, డ్రైవర్, డ్రైవర్ ఉదయాన్నే త్వరగా వెళ్లాలనే ఉద్దేశంతో ఇంటి ముందు కారు పెట్టుకుంటాడు. ఎలాంటి వివరాలను తెలుసుకోకుండా, కారు కనిపిస్తే చాలు కార్డు తొలగించారు. వాస్తవాలను చూడాలి. ప్రజలు రేషన్ కార్డులు లేకుండా ప్రభుత్వం ద్వారా లభించే సెన్సెస్ లేకుండా, స్వతహాగా కాళ్ళమీద నిలబడి బ్రతికే స్టేజీకు రావాలని మనం కోరుకుంటున్నాము. అది చదువుకుంటే, ఉపాధితో, ఉద్యోగంతో డెవలప్ అవుతుంది. సంబంధం లేకుండా చాలా మంది కార్డులను తొలగించారు. కొత్త కార్డులను అర్బులైన వారికి ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టాలి. గతంలో తెల్లరేషన్ కార్డులు, ఇతర కార్డుల ద్వారా బియ్యంతోపాటు ఆహారధాన్యాలైన నూనె, పప్పు,

వంటి తొమ్మిది రకాల వస్తువులు ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు వాటిని తొలగించారు. వాటిని కూడా ఇస్తే బాగుంటుంది. ఆ దిశగా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి.

మూడు శాఖల డిమాండ్లపై మాట్లాడాలంటే చాలా సమయం పడుతుంది. ఒక్కొక్క డిమాండ్ పై ఒక్కొక్క రోజు మాట్లాడే అవకాశం ఉంటే, చాలా సవివరమైన లోతైన చర్చ జరుగుతుంది. తద్వారా ప్రజలందరికీ ఉపయోగం ఉంటుంది. ప్రభుత్వం సివిల్ సప్లైస్ ద్వారా కొత్తకార్డులను ఇప్పించడమే కాకుండా, గతంలో మాదిరిగా తొమ్మిది రకాల ఆహార వస్తువులను అందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య:- అధ్యక్షా, డిమాండ్ల మీద మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ప్రత్యేకమైన అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. వ్యవసాయం, పశుసంవర్ధక శాఖ, సివిల్ సప్లైస్ ఈ మూడు డిపార్ట్మెంట్లు చాలా ముఖ్యమైనవి. దేశంలో నూటికి 70 శాతం మంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన రైతులున్నారు. వ్యవసాయంవే గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థకు పట్టుగొవ్వు. వ్యవసాయంలో పంట విస్తీర్ణం చూస్తే, మూడు లక్షల టన్నులు పండించాల్సిన మిర్చి రెండున్నర లక్షలు మాత్రమే పండిస్తున్నారు. 50లక్షల టన్నులు పడిపోయింది. అలాగే వరి, ఇతర పంటలు కూడా చాలా తగ్గిపోయాయి. ప్రభుత్వం ఒక ప్రక్కన మిషన్ కాకతీయ వంటి వాటిని ప్రోత్సహిస్తున్నా కూడా, వ్యవసాయం విషయంలో ఇంకా పరిపుష్టిగా చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన కుటుంబాలు కానీ, రైతులు కానీ, వాళ్ల జీవితాలు మెరుగుపరచడానికి, వ్యవసాయం ముందుకు సాగడానికి, సత్వర చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో 32లక్షల ఎకరాలు సాగులో ఉండాలి ఉండగా, కేవలం సుమారు 27 లక్షల వరకే సాగు అవుతున్నది, ఇది చాలా తగ్గింది.

పండ్ల తోటలు, మల్బరీ వంటి పంటలు ప్రస్తుతం ముఖ్యమైన భూమికను పోషిస్తున్నాయి. ధరల విషయంలో కనీస మద్దతు ధర ఉండకపోవడం వల్ల రైతాంగం చాలా ఇబ్బందిపడుతోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేయాలని కేంద్రం, కేంద్రం కొనుగోలు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒకరిమీద ఒకరు చెప్పుకుంటూ రైతులను ఇబ్బందులు పెట్టే పరిస్థితి వస్తున్నందున, ఈ విషయాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. రైతులు పండించే ధాన్యం, మిర్చి, పత్తి, జొన్నకు కనీస మద్దతు ధర ఇచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చూడాలి. మా సోదరుడు రసమయి బాలకిషన్ గారు మాట్లాడుతూ, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రంలో రైతులకు గిట్టుబాటు కావాలని, అప్పులు రద్దుకావాలని, రుణసౌకర్యం కల్పించాలని, లక్షల మంది రైతులు వీడుల్లోకి వచ్చి ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తే, ప్రభుత్వము పునఃపరిశీలన చేసి ఆరునెలల్లో మాఫీ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో

అటువంటి పరిస్థితులు రాకూడదు. ఎందుకంటే ఇది బంగారు తెలంగాణ అంటున్నారు కాబట్టి, బంగారు తెలంగాణ అంటే మొత్తం రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఉండాలి, పంటలకు గ్యారంటీ ఉండాలి, దళారీ వ్యవస్థ పోవాలి. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రంలో మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రిగారు గోడౌన్లను ప్రతి మండలంలో ఏర్పాటు చేయిస్తున్నారు. మార్కెట్లు కూడా సక్రమంగా జరుగుతున్నాయి. మార్కెటింగ్ శాఖలో సుమారు 1849 మంది ఉద్యోగులున్నారు. ఆ ఉద్యోగులు మన రైతులకు అండగా, ఆసరాగా ఉండే పద్ధతులు అవలంబించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కూరగాయల మార్కెట్లను మంత్రిగారు స్వయంగా ప్రారంభించి ఒక భరోసా ఇచ్చారు. కానీ, అది సక్రమంగా అమలు జరగడం లేదు. కూరగాయల పంపిణీ మార్కెట్ ద్వారా అమలు జరగాలంటే ప్రభుత్వమే పూర్తిగా పర్యవేక్షణ చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

సహకార వ్యవస్థ చాలా ముఖ్యమైనది. వ్యవసాయం పెట్టుబడులు, రైతులు ఉన్నటువంటి సహకార వ్యవస్థ బాగా బలహీనంగా ఉన్నది. వాణిజ్య బ్యాంకులు వచ్చిన తర్వాత, సహకార వ్యవస్థ దెబ్బతిన్నదని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం బ్యాంకులు రుణాలు తగ్గించాయి. సహకార వ్యవస్థను పటిష్టపరచాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కేరళ తరహా రాష్ట్రాల్లో ప్రభుత్వ డిపాజిట్లు సహకార బ్యాంకుల్లో పెట్టడం ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ వడ్డీ వస్తుంది. పైగా రైతులకు తగినన్ని రుణాలు ఇవ్వవచ్చు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

పట్టు పరిశ్రమ చాలా కీలకమైనది. ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో, గిరిజన ప్రాంతాలల్లో పట్టుపరిశ్రమలు ఉన్నాయి. నా నియోజకవర్గంలోని వెంకటాపురం, మల్లాపురం, రామచంద్రాపురం వంటి గ్రామాల్లో పట్టుపరిశ్రమ రైతులకు సరైన గిట్టుబాటు ధరలు లేవు. పట్టుపరిశ్రమకు గిట్టుబాటు ధరను కల్పిస్తూ, ఏ.ఇ.లు, డి.ఇ.లు, ఏ.డి వంటి అధికారులు పట్టు పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసి విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. హార్టికల్చర్ కూడా చాలా ముఖ్యమైనది. హార్టికల్చర్ కు తెలంగాణ ప్రాంతం అనువుగా, మంచి వాతావరణం కలిగి ఉన్నది. పండ్ల తోటలు, కూరగాయల ద్వారా ఏటా 11లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తి జరుగుతున్నది. దీన్ని కూడా మెరుగుపరచాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

2.20 అధ్యక్షా, గత నాలుగు సంవత్సరాల నుండి రైతు రుణ మాఫీ ము.

పూర్తికాలేదు. దాదాపుగా నాలుగు జిల్లాల్లో రైతులు చెప్పేది ఒకటి, బ్యాంకు అధికారులు చెప్పేది ఒకటి. దానిని పూర్తిగా మాఫీ చేసి రుణ సౌకర్యం కల్పించి, పండిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. వరి ధర క్వింటాకు రూ.1650 అంటున్నారు. పత్తి ధర క్వింటాకు రూ.4500 అంటున్నారు. వరి

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

ధరను రెట్టింపు చేయాలి. స్వామినాథన్ సిఫార్సును అమలు జరిపితే, రైతుకు పెట్టుబడి పెట్టేందుకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. వరి, మిర్చి, పత్తి పంటలకు దాదాపు 15 నుంచి 20 వేల రూపాయల వరకు రైతులు పెట్టుబడి పెట్టడం జరుగుతోంది. పురుగు మందుల అమ్మకం విషయంలో పుట్టగొడుగుల్లా ప్రైవేటు కంపెనీలు విస్తరిస్తున్నాయి. ఇప్పటికైనా ప్రైవేటు కంపెనీలను నిషేధించండి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టంగా ఉంటే రైతులకు విత్తనాలు గానీ, ఎరువులు గానీ, క్రిమిసంహారక మందులు గానీ సరఫరా అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది.

గద్వాల ప్రాంతంలోని రైతులు దయనీయమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. అక్కడి ప్రైవేటు కంపెనీలు రైతుల నుంచి 20 వేల రూపాయల పెట్టుబడి భర్త అయిందని, పంట చేతికి రాకముందే ఇవ్వమని ఇబ్బందులు పెట్టే పరిస్థితికి దిగజారారు. నష్టపోయిన రైతులకు పరిహారం ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. కంపెనీ అధికారులను కూడా నియంత్రించలేదు. వీటన్నింటినీ నివారించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

పశుసంవర్ధక శాఖ చాలా కీలకమైనది. పశు సంవర్ధక శాఖామంత్రిగారు రైతులకు గొర్రెలు, మేకలను ఇచ్చారు. కానీ, వాటికి సరైన మేత దొరకడం లేదు. అడవుల్లోకి గొర్రెలను, మేకలను మేతకు రానివ్వడం లేదు. పశువులకు సరైన మేత మరియు త్రాగునీటిని అందించాలని కోరుతున్నాను. నేను గత సమావేశంలో కూడా చెప్పాను. యాదవులకు, కురుమలకు ఇస్తున్నారు, మరి గిరిజనుల సంగతి ఏమిటని అడిగితే ఆలోచిస్తామని అన్నారు కానీ ఇంతవరకు ఏమీ చెప్పలేదు. ఇది చివరి పూర్తి బడ్జెట్ సమావేశం. కాబట్టి వ్యవసాయం తరువాత రెండో పంటగా పశు పోషణ చేస్తున్నారు. కనుక గిరిజనుల కోయ, లంబాడ, గోండులకు గొర్రెలను, మేకలను ఇచ్చి అభివృద్ధి పరచాలని తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా, వ్యవసాయ శాఖ విషయానికి వస్తే, కొత్తగూడెం జిల్లాలో ఏ.ఇ.ఓలు 67 మంది ఉండాలి ఉంటే, కేవలం 43 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. ఇంకా 24 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వ్యవసాయ రైతులకు సక్రమంగా ఎరువులు అందుతున్నాయా లేదా అని పర్యవేక్షణ చేయాల్సిన వ్యవసాయ శాఖలో ఏ.ఇ.ఓలు 24 పోస్టులు, ఏ.ఓలు 6 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. దుమ్ముగూడెం నియోజకవర్గంలో కూడా ఏ.ఓ పోస్టు ఖాళీగా ఉన్నది. ఇన్ని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు రైతులకు సలహాలు, సూచనలు ఏ విధంగా ఇస్తున్నారు? రాష్ట్ర మొత్తంలో ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయనే విషయాన్ని స్పష్టం చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

అలాగే, పశు సంవర్ధక శాఖలో కూడా చాలా పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. చెర్ల, గుండాలో, డాక్టర్లు లేరు. గోపాలమిత్ర ద్వారా చాలా

మంచి కార్యక్రమాలు చేస్తున్న వారికి రూ.2,500 వేతనమిస్తున్నారు. జే.కె. బ్రహ్మ ద్వారా గతంలో ఇచ్చిన మాదిరిగా అటెండర్లకు ఇప్పుడు జీతాలివ్వడం లేదు. గోపాలమిత్రగా పనిచేస్తున్న డాక్టర్లు, కాంపౌండర్లు ఎలాగో, వారు కూడా పెద్ద పెద్ద చదువులు చదువుకొని ఉన్నారు. వారికి వేతనాలు అందక “అన్నమో రామచంద్ర” అని మా ఉద్యోగానికి ఎటువంటి భద్రత లేదని అంటున్నారు. గోపాలమిత్రగా చేస్తున్నవారికి వేతనాలు పెంచాలి. వారికి వేతనాలు రెగ్యులర్ గా అందివ్వాలి. దాదాపుగా రెండు సంవత్సరాల నుండి వారికి వేతనాలు అందడం లేదు. ఎక్కడైనా ఇచ్చి ఉంటే, ఇచ్చి ఉండవచ్చు కానీ, వారికి జీతాలు పెంచాలని కోరుతున్నాను. కొత్తగూడెం జిల్లాలోనే 22 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఎండకాలం వచ్చింది కాబట్టి పచ్చిక వల్లనో, మేత వల్లనో జీవాలు చనిపోతున్నాయి. ఆ జిల్లాలో పశువులకు ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే నివారించడానికి మంత్రిగారు వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

చేపల పెంపకం కోసం చెరువులను నింపుతున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నది. కానీ చేపల పెంపకాన్ని కాంట్రాక్టర్లు, దళారులకు ఇవ్వకండి. రైతుల సోసైటీలను పరిరక్షించండి. వారి కార్యక్రమాలను వేగవంతం చేయండి. వెంకటాపురం నియోజకవర్గంలో ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు చూశారు. అక్కడ పెద్ద ప్రాజెక్టు ఉన్నది. అక్కడి గిరిజనులే చేపలను పోషణ చేస్తారు. వారికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేవు. అలాగే మిగతా ప్రాంతాల్లో మత్స్య సంపద మీద ఆధారపడే కార్మికులకు అత్యంత చేయూతనివ్వండి. వారికి గిట్టుబాటు ధర కల్పించి ప్రోత్సహించడం వల్ల వారి జీవనం మెరుగుపడుతోంది. గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాల్లో చెరువులను, ప్రాజెక్టులను, మెరుగుపరచాల్సిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే, నిత్యవసర వస్తువుల ధరలు పేద ప్రజలకు అందనంత ఎత్తులో ఉన్నవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆరు కేజీల బియ్యం అందజేస్తున్నందుకు చాలా సంతోషం. కానీ, బియ్యం ఒకటే కాకుండా 14 రకాల నిత్యావసర వస్తువులు అందజేస్తే బాగుంటుంది. మార్కెట్లో పంచదార రేటు కొండెక్కి కూర్చుంటే, కిరోసీన్ దొరికే పరిస్థితిలో లేదు. నిత్యావసర సరకులు దొరకని పరిస్థితుల్లో ఉన్న ప్రజలకు బియ్యంతోపాటుగా 14 రకాల నిత్యావసర వస్తువులు అందజేసి, ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను మెరుగుపరచాలి. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు రేషన్ కార్డులిచ్చారు. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత రేషన్ కార్డులు అందజేయడం లేదు. కొన్ని లక్షల కార్డులు తీసేశారు. మా నియోజకవర్గంలో దుమ్ముగూడెం మండలంలోనే రెండు వేల కార్డులను తొలగించారు. 35 వేల మంది ఉన్న గిరిజన ప్రాంతంలో కూడా రేషన్ కార్డులను తొలగించారు. బియ్యం, పప్పు,

పంచదార వంటి వాటికి కూడా రేషన్ కార్డు ఉందా అని అడుగుతున్నారు. అలాంటి వారికి రేషన్ కార్డు ఇవ్వాలన్న అవసరం ఉన్నది. దానితోపాటు రేషన్ కార్డులకు అనేక పరిమితులు విధిస్తున్నారు. ఎందుకంటే, గిరిజనులకు పది ఎకరాల భూమి ఉన్నా, వారికి ఏడాదికి రెండు పంటలు ఉండవు. ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రాంతంలో నివసించే ప్రజలకు లక్షా యాభైవేల రూపాయలు, పట్టణ ప్రాంతంలో నివసించే ప్రజలకు లక్షా యాభైవేల రూపాయల ఆదాయ పరిమితి పెట్టడం జరిగింది. దీని ప్రకారం చూస్తే, గిరిజనులు ఏ ప్రాంతంలో ఉన్నా, ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఉన్న గిరిజనులకు 10 ఎకరాల భూమి ఉన్నప్పటికీ, ఒక పంట కౌలుకిచ్చిన లక్ష రూపాయల ఆదాయం రానటువంటి వారున్నారు. వారికి సడలింపు చేసి వైట్ రేషన్ కార్డు ఇవ్వండి. అనారోగ్యంగా ఉండి హాస్పిటల్ కు వెళ్లాలన్నా, లేకపోతే పిల్లలు వేరే ప్రదేశానికి చదువులకు వెళ్లాలన్నా ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయి. కాబట్టి రేషన్ కార్డుల జారీ నిబంధనలను సడలింపు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా, సివిల్ సప్లైలో ఉన్న డీలర్ల సమస్యను పరిష్కారం చేయండి. గ్రామీణ ప్రాంతంలోని గూడేలు, తండాలకు 5, 6 కిలోమీటర్ల దూరంలో చౌకడిపోను పెడుతున్నారు. వర్షాకాలంలో వారు అంత దూరం వెళ్లగలుగుతారా? అందుకుని రెండు గూడేలకు, రెండు తండాలకు కలిపి 100, 150 కార్డులున్న చోట కలిపి ఒక యూనిట్ పెట్టండి. అన్ని కిలోమీటర్లు నడిచి వెళ్లాలంటే వెళ్లలేరు. ఆ విధంగా చేస్తే ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ మెరుగుపడుతుంది. నిత్యావసర సరకులు అమ్మకానికి వెళతాయి. వెంకటాపురం నియోజకవర్గంలో సీతారామపురం, తిప్పాపురం ముత్తూరం, కొత్తగుంపు అనే గ్రామాలున్నాయి. నేను గత రెండు సంవత్సరాలుగా కలెక్టర్ గారికి, సబ్ కలెక్టర్ గారికి, అధికారులకు, “అయ్యో చాలా దూరంలో చౌకడిపో ఉన్నది, వృద్ధులు అంత దూరం వెళ్లి రేషన్ తీసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు, వర్షాకాలం వస్తే వాగుదాటే పరిస్థితి వస్తోందని” చెప్పాను. రెండు కిలోమీటర్లదూరంలో చౌకడిపో పెట్టి 100, 200 రేషన్ కార్డులను విడదీసి ఇస్తే బాగుంటుంది. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా నిత్యావసర వస్తువులు అందిరికి చేరే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలతో పాటు ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఉండేవారికి సక్రమంగా అందే అవకాశం ఉంటుందని తమరి ద్వారా వేడుకుంటున్నాను.

గిరిజన ప్రాంతాలకు జి.సి.సి. చాలా కీలకమైనది. ఆ సహకార సంస్థలలో పనిచేస్తున్నటువంటి 55 మంది సీల్డ్ మెన్లు, జూనియర్ అసిస్టెంట్లు, అటెండర్లు, డ్రైవర్లు చనిపోయారు. వారికి కారుణ్య నియామకాలు లేవు. ఆ కారుణ్య నియామకాలు పెరిగితే, వారి కుటుంబాలు బాగుపడడానికి వీలుంటుంది. వారు కూలి పనిచేసుకుని జీవనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. “రెక్కడితేగాని డొక్కాడని” స్థితిలో

ప్రజలున్నారు. భద్రాచలం, ఉట్కూరు, ఏలూరునాగారం, ప్రాంతాల్లో జి.సి.సి. ఉద్యోగులు పనిచేస్తూ చనిపోయారు. వారికి కారుణ్య నియామకాలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అత్యుపాధ్య చేసుకున్న రైతులకు ఆరు లక్షల రూపాయల ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వండి. అదే పద్ధతిలో పోడు సాగుదారులకు కూడా రుణ సౌకర్యం కల్పించండి. భూమి మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న 14 లక్షల మంది కౌలుదారులకు పంట సహాయం చేస్తున్నారు. కాబట్టి, విత్తన చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చి, నకిలీ విత్తనాలు అమ్మే వారిపై ప్రభుత్వం వెంటనే కఠినంగా వ్యవహరించాలి. రైతుకు గిట్టుబాటుధర కల్పించాలని, రైతును మంచి పద్ధతిలో నిలబెట్టే విధంగా పూనుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

2.30 శ్రీ తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్:- అధ్యక్షా, పద్దుల

మ. విషయంలో గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రా రెడ్డి గారు, పాపా ఖాద్రి గారు, రసమయి బాల కిషన్ గారు, ఆర్.క్రిష్ణయ్య గారు, సున్నం రాజయ్య గారు అనేకమైన అంశాల గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు గొల్లకురమలు, ముదిరాజులు, గంగుపుత్రులు పాల మీదనే ఆధారపడిన రైతులకు, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత కేసీఆర్ గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత, రాష్ట్రంలో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. ప్రధానంగా 70 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యానంతరం కూడా మెనుకుడిన తరగతులకు సంబంధించిన కులాలకు, సబ్బండ్ల వర్గాలకు అశించిన స్థాయిలో ఏ ప్రభుత్వాలు ఎంకర్ టేమెంట్ ఇవ్వలేదు. అధ్యక్షశాస్త్రు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటు కావడం, ఉద్యమ నాయకుడే ముఖ్యమంత్రిగా రావడం వల్ల గ్రామీణ వ్యవస్థ, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న ఈ వర్గాలు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా మెరుగు పడాలనే సంకల్పంతో చాలా కీలకమైన మార్పులు తీసుకురావడం జరిగింది. 23 జిల్లాలున్న సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఆనాడు Animal Husbandry, Fisheries శాఖలకు అయిదు కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేశారు. గతంలో Political Compulsion ఉండే ఒక వ్యక్తికి మంత్రి పదవి ఇవ్వాలంటే ఈ శాఖ ఇచ్చేది. అదృష్టశాస్త్రు అగ్రికల్చర్ తరువాత అంత ప్రాధాన్యత ఉన్న ఈ శాఖ, ఈనాడు భారతదేశ చరిత్రలో మన రాష్ట్రంలోనే ఉందని గర్వంగా చెబుతున్నాను. దీని మీద సుమారుగా 85 నుంచి 90 లక్షల కుటుంబాలు ఆధారపడుతాయి. వీరికి గొర్రెల పంపిణీ చేసేందుకు సుమారు అయిదు వేల కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. గొర్రెలు ఇచ్చి మా పన్నెపోయిందని అనుకోకుండా, వాటికి కావాల్సిన పశుగ్రాసం, మందుల విషయంలో పూర్తి స్థాయి బాధ్యత తీసుకున్నాము. గతంలో ఫార్మేస్, హార్డికల్చర్, అగ్రికల్చర్ ప్రాంతాల్లో గొర్రెలను మేపడానికి అనుమతించకపోయేది. కావునా, ఈ

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. వేసవి కాలానికి సంబంధించి పశుగ్రాసం విషయంలో తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుని ముందుకు వెళ్తున్నాము. దీనితోపాటు, మత్స్య సంపద గురించి మనకు తెలియనిది కాదు. చేపలంటే కోనసీమ ప్రాంతంలోనే దొరుకుతాయి అనే విధంగా ఆనాడు పరిస్థితులుండేవి. ఈనాడు మిషన్ కాకతీయ, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల ద్వారా, రాష్ట్రంలో ఉన్న 46,000 వేల చెరువులు, మేజర్ ఇరిగేషన్, మిడియం ఇరిగేషన్, కుంటలు, చెరువుల మీద లక్షలాది మంది జీవితాలు ఆధారపడుతున్న విషయం మనందరికీ తెలుసు. మటన్, చెక్కిన్ తినకూడదు అని డాక్టర్లు చెబుతుంటారు. కానీ, చేపల్ని తినమని డాక్టరు సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. కాబట్టి, చేపలకు డిమాండ్ చాలా పెద్ద ఎత్తున ఉందని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. కావున, వివిధ రకాల చేప పిల్లలు పెంచడానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న కట్టుదిట్టమైన కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లి, బ్రాన్స్ పరెస్నిగా, బాధ్యతగా ఉండాలని ఈ సోసైటీలలో వీటి మీద ఆధారపడిన కుటుంబాలను మెరుగు పరచాలని, పూర్తి స్థాయిలో ఆన్ డైన్ టెండర్ ద్వారా ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నాము. పెద్దలు కృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లుగా మత్స్య సంపదను పెంచడమే కాకుండా వాటిని అమ్ముకోవడానికి కావాల్సిన మంచి మార్కెట్ సౌకర్యాల్ని పట్టణాల్లో, జిల్లాల్లో అదేవిధంగా కోల్డ్ స్టోరేజీలు, ఎక్స్ పోర్ట్ చేసే కార్యక్రమానికి కూడా శ్రీకారం చుట్టబోతున్నామని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

యూనివర్సిటీల విషయమై, పాషా ఖాద్రి గారు మాట్లాడినట్లు, గతంలో మనకు సమైక్య రాష్ట్రంలో తిరుపతి ప్రాంతంలో ఒక్కటే వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ ఉండేది. ఈనాడు స్వర్గీయ పి.వి.నర్సింహారావు గారి పేరు మీద రాజేంద్రనగర్ ప్రాంతంలో యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేసుకోవడంతోపాటు, దానికి కావాల్సిన ఫెసిలిటీస్, ఎంప్లాయిమెంట్ మొదలైన వాటికి పూర్తి స్థాయిలో మనం బాధ్యత తీసుకొని, 160 పోస్టులను తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా భర్తీ చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా, రాష్ట్రంలోని ట్రైబల్ ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో ఉన్న ఖాళీల గురించి ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు సున్నం రాజయ్యగారు చెప్పారు. 160 మందిని టిఎస్ పిఎస్ సి ద్వారా, 105 మందిని, కాంప్లాక్సు ప్రాతిపదికన, మరో 560 మందిని కూడా తీసుకున్నాము. పూర్తిస్థాయిలో రాష్ట్రంలో ఖాళీలు లేకుండా ఈ శాఖలు రన్ అయినప్పుడే వారి యొక్క కుటుంబానికి మేలు జరుగుతుందనే ముఖ్యమంత్రిగారి అలోచన విధానానికి అనుగుణంగా ఈ కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టడం జరిగింది. ఈ మధ్యకాలంలో 100 సంవార పశు వైద్యశాలలు ఇవ్వడం జరిగింది. వీటికి కాలే సింటర్ నెంబరు 1962 ని ఏర్పాటు చేసుకొని గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో వీరి సర్వీసులను పూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా రెండు ఫిషరీస్

యూనివర్సిటీలు ఇచ్చాము. పెబ్బేరు ప్రాంతంలో ఫిషరీస్ యూనివర్సిటీ ఆల్ రెడీ స్టార్డ్ అయింది. కరీంనగర్ లోని మానకోండూరు ప్రాంతంలో మరొక యూనివర్సిటీని వచ్చే సంవత్సరం ప్రారంభించుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో ప్రభుత్వాలు పశువులకు సంబంధించిన దాణా, మందులు, వ్యాక్సినేషన్ విషయంలో అరకొరగా సంవత్సరానికి ఒకటి, రెండుసార్లు ఇచ్చేవారు. మన ప్రభుత్వం ఏర్పాటైన తరువాత, మూడు సందర్భాల్లో వ్యాక్సినేషన్, నట్టల మందు ఇవ్వడం ద్వారా పశు సంపదను పెంచే విధంగా కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని ముందుకు వెళ్తున్నాము. అదేవిధంగా పాల మీద ఆధారపడ్డ రెండు లక్షల వ్యవసాయ కుటుంబాలకు కూడా నాలుగు రూపాయల ఇన్ సెన్టీవీ ఇచ్చి పెద్ద ఎత్తున వారికి ప్రోత్సాహకం అందించుకుంటా ముందుకు పోతున్నాము. ఇంకా భవిష్యత్తులో కూడా చేస్తాం. ఒకవైపు వెలర్లరి, పశు సంపదను పెంపొందించడంతోబాటు, కోళ్ల పరిశ్రమ వారికి కూడా ఇన్ సెన్టీవీ ఇస్తున్నాము. అదేవిధంగా పెరటి కోళ్లను ప్రమోట్ చేయడానికి మనకు ఒక యూనివర్సిటీ కూడా ఉంది. ఈ విధమైన కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రజలకు మేలు జరగాలని, అదేవిధంగా మీట్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్స్ ని రాబోవు కాలంలో పెద్ద ఎత్తున ప్రమోట్ చేయడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటికే ఈ కుటుంబాలు చాలా సంతోషంగా ఉన్నాయి. భవిష్యత్తులో ఇంకొక కొత్త ప్రణాళికతో ముందుకెళ్తున్నాం. కాబట్టి ఎవ్వరూ ఆందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదు. రూ.1126,73,07,000/-ల డిమాండ్ ని సభముందు పెట్టడం జరిగింది. కావున, దయచేసి సభ్యులందరూ సహకరించవల్సిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పోచారాం శ్రీనివాస్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రా రెడ్డి గారు, పాషా ఖాద్రి గారు, రసమయి బాల కిషన్ గారు, ఆర్.క్రిష్ణయ్య గారు, సున్నం రాజయ్య గారు వలు సూచనలు, కొన్ని సలహాలు, కొన్ని ఆరోపణలు చేశారు. కే.సి.ఆర్ గారు ముఖ్యమంత్రిని తర్వాత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రాలేదు. ఏడు దశాబ్దాల క్రితమే స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. దేశంలో, రాష్ట్రంలో పరిపాలించిన ప్రధాన మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు, ప్రభుత్వాలుగానీ, కేసీఆర్ గారు అలోచించిన విధానంలో అలోచించివుంటే, ఈనాడు రైతు ఆత్మగౌరవంతో తలెత్తుకొని తిరిగేవాడు. ఈనాడు ఒక ఆఫీసర్ కొడుకు ఆఫీసర్ కావాలని ఏ విధంగానైతే కోరుకుంటున్నాడో, ఒక నాయకుని కొడుకు నాయకుడు కావాలని ఎలా కోరుకుంటున్నాడో, ఒక యాక్టర్ కొడుకు యాక్టర్ కావాలని ఎలా కోరుకుంటున్నాడో, కేసీఆర్ గారు తీసుకున్న నిర్ణయాలు గత 70 సంవత్సరాల్లో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తీసుకుని ఉండి ఉంటే, ఈనాడు రైతు బిడ్డ కూడా తాను రైతు కావాలని కోరుకునేవాడు.

2.40 మ. కానీ, వచ్చినటువంటి నాయకులు రైతులను చాలా చిన్న చూపు చూశారు. పార్లమెంట్ లో గానీ, శాసన సభలో కానీ అందరం రైతు బిడ్డలమని అన్నారే కానీ, మనకు జన్మనిచ్చిన రైతు గురించి ఎవరు ఆలోచించ లేదు. రాజకీయాలు వేరు, వాస్తవాలు వేరు. రైతు రోజు రోజుకీ అప్పుల్లో కూరుకుపోతున్నాడు. ఒక వ్యాపారి వారసత్వం ద్వారా వచ్చిన లాభాలతో బంగ్లా కొని పెట్టాడు, మరొకరు వచ్చినటువంటి ఆదాయంతో అస్త్రీ కొని పెట్టానంటాడు. అదే మాటను రైతును అడిగితే నాకు వచ్చిన నష్టాన్ని, బాధని నా వారసుని నెత్తి మీద పెట్టానంటాడు. డెబ్బై ఎళ్ల నుంచి ఈ గోస ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం కానీ సరైనటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకోకపోవడమే దీనికి కారణం. ఏ రైతు కూడా నా పొలం దున్ని విత్తనం వెయ్యమని అడగడు. ఒక ఎకరం ఉన్నా, రెండు ఎకరాలున్నా, పది ఎకరాలున్నా రెండు పంటలు పండించడానికి నీళ్లు లేకపోతే, బోరుకు సరిపడ కంటే ఇవ్వమని అడుగుతాడు.

రైతు పండించే పంటకు రాను రాను పెట్టుబడి పెరుగుతోందని, పెట్టుబడి తగ్గించే మార్గాన్ని చూపమంటాడు. రాత్రునక, పగలనక కష్టపడి పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించమని కోరతాడు. రైతు బాధలో ఉంటే మనం రాజకీయాలు చేస్తున్నాం. మన రాష్ట్రంలో కుడి పక్క కృష్ణమ్మ, ఎడమ పక్క గోదావరి నది ఉన్నదని మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక సందర్భంలో చెప్పారు. శ్రీ రామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు, నిజాం సాగర్ ప్రాజెక్టులు ఎడారిగా మారాయి. కారణం గోదావరి ప్రాజెక్టు మీద కట్టిన శ్రీ రామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టుకు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెక్ డ్యామ్ లు, మీడియం ఇరిగేషన్ క్రింద గానీ, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ క్రింద గానీ, మేజర్ ఇరిగేషన్ క్రింద గానీ దాదాపు నాలుగు వందల ప్రాజెక్టులు కట్టారు. వీటివల్ల వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ, కరీంనగర్, నిజామాబాద్, అదిలాబాద్ జిల్లాల్లో శ్రీ రామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఉన్న వదూరు లక్షల ఎకరాలు ఏమైపోతాయి? ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు అయిన నిజాం సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద రెండున్నర లక్షల ఎకరాలున్నాయి. నిజామాబాద్, కామారెడ్డి జిల్లాలు ఎడారిగా మారాయి. మంజీరా నది పైన నలభై ప్రాజెక్టులు కట్టారు. పంటలు పండక ఎలా బ్రతుకుతాము.

అదే విధంగా, కృష్ణ నదిలో లిఫ్ట్ స్టాప్ చేసారు, కానీ పూర్తి కాలేదు. రైతు కుటుంబంలో పుట్టి, రైతు కష్టాలు తెలిసి, పల్లెటూర్లో పుట్టి, మోటా కొట్టి, రైతులతో కలిసి పని చేసిన వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి గారు. ఈ మధ్య వార్తాపత్రికలో చదివాను, కె.టి.ఆర్ గారు సిరిసిల్ల జిల్లాకు వెళ్ళితే ఒక అవ్వ ఒక స్టేటుమెంట్ ఇచ్చింది, “నా తల్లి గారు పుట్టిన ఊరు, మీ తండ్రి గారు పుట్టిన ఊరు ఒకటేనని”. నా చిన్నప్పుడు మీ తండ్రి గారితో కలిసి మోటా కొట్టానని చెప్పింది. అంతలా రైతు కష్టాలు తెలిసిన వ్యక్తి, మన ముఖ్యమంత్రి గారు.

రాజకీయాలు పక్క పెడితే, కె.టి.ఆర్ గారు తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కావడం తెలంగాణ రైతాంగం చేసుకున్న అదృష్టమని గర్వంగా చెబుతున్నాను.

(బ్రెజర్ బెంచీల నుంచి హర్షధ్వనాలు)

రసమయి బాలకిషన్ గారు మనకు చాలా విషయాలు తెలిపారు. సి.హెచ్.రామచంద్రా రెడ్డి గారు చాలా ఆరోపణలు చేశారు. ఆర్. క్షిప్రయ్య గారు కూడా అడిగారు. అవును, గోదావరి, మంజీరాల్లో నీళ్లు లేవు. కానీ 1611 టి.ఎమ్.సిల నీళ్లు ప్రాణహిత మొదలగు ఉపనదుల ద్వారా సముద్రంలోకి వెళ్లుతున్నాయి. కానీ ఇవే గత ప్రభుత్వాలకు కుబుడలేదు. ఎడారిగా మారుతున్న ప్రాజెక్టుల గురించి ఆలోచన చేయలేదు. అ 1611 టి.ఎమ్.సిల నీరు సముద్రంలోకి వెళ్లుతుంటే నీటిని వడిపివట్టి రూ.83,500 కోట్ల ఖర్చుతో కాళేశ్వరం క్రింద ఉన్న మేడిగడ్డ వద్ద ఎక్కడైతే ప్రాణహిత నది కలుస్తుందో, మేడిగడ్డ, అన్నారం, సుందిళ్ల ప్రాజెక్టులు కట్టుకొని, ఎల్లంపల్లి నుంచి మిడ్మానేర్ డ్యామ్ ద్వారా శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టుకు కొంత నీరు, అనంత సాగర్, రంగనాయక్ సాగర్, మల్లన్న సాగర్ ద్వారా వచ్చే 7.25 టి.యం.సిలలో, మా జిల్లాకు కొంత నీరు తీసుకొని కొన్ని నెలల్లోనే రైతాంగానికి కనీసం రెండు పంటలకు నీరు ఇచ్చి, తెలంగాణ ప్రజల పాదాలు కడిగేటటువంటి క్రమంలోనే ముఖ్యమంత్రి గారు పని చేస్తున్నారు. ఖచ్చితంగా రైతుల కష్టాలు తీర బోతున్నాయి. రైతులకు కావల్సింది నీరు.

అదే విధంగా, కృష్ణమ్మ నీటిని తీసుకొని లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, నెట్టంపాడు, భీమా, కల్వకుర్తి వంటి ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో రెండో పంట యాసంగిలో ఆరు నుంచి ఏడు లక్షల ఎకరాల పంట పండుతుంది. స్కీమ్స్ అన్ని పూర్తి చేసుకొని నీళ్లు ఇస్తున్నాము.

మరొక విషయం రామచంద్రా రెడ్డి గారు అడిగారు. దేశంలోనే ఇరవై నాలుగు గంటలు కంటే ఇస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం. Only State in the Country.

(బ్రెజర్ బెంచీల నుంచి హర్షధ్వనాలు)

దేశంలో సర్ప్లస్ పవర్ ఉంటే బి.జె.పి ఫాలిస్టున్న 21 రాష్ట్రాల్లో వారు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? రైతులకు పవర్ సబ్సిడీ తక్కువ ఇచ్చారని వారన్నారు. పోయిన సంవత్సరం కంటే ఎక్కువ ఇచ్చాము. గత సంవత్సరం రైతులకు పవర్ సబ్సిడీగా రూ.4500 కోట్ల రూపాయలిస్తే, ఇప్పుడు 4964 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చాము. ఇది రైతు ఖాతాలో వడదని ఎవరన్నారు. లక్ష యాభైవేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి, ప్రాజెక్టులు కట్టి రైతుకి రెండు పంటలకు నీరు ఇస్తుంటే, అది రైతుకి పెట్టే ఖర్చు కాదా? ఆ ప్రాజెక్టు రైతు కోసం, కంటే

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

ఉత్పత్తి చేసి ఇతర వర్గాలకు ఇస్తున్నాము. దాదాపు లక్ష కోట్లు ఖర్చు పెట్టి 28,750 M.W. ఉత్పత్తి చేసి, రైతుకి 24 గంటలు కరెంట్ ఇస్తున్నాం. 4964 కోట్ల రూపాయలు ఆర్థిక మంత్రి గారు బడ్జెట్ లో పెట్టింది రైతుల కోసం కాదా? అన్నిటికన్నా ముఖ్యం పెట్టుబడి. ప్రపంచంలోనే రామరాజ్యం, ఆశోక రాజ్యం, నిజాం రాజ్యం ఇలా అనేక రాజ్యాలు చూశాము.

2.50 మేము పల్లెటూరుకి చెందిన వాళ్ళమే. తమరు కూడా మ. పల్లెటూరులోనే పుట్టారు. వెనకటికి పట్టేలే, పట్టారీలు పన్ను పనులు చేయడానికి వస్తే, మా దగ్గర డబ్బులు లేక, ఇల్లు వదిలిపెట్టి ఊరు వదిలిపెట్టి, పారిపోయేవాళ్ళం అధ్యక్షా. ఎక్కడ ఇల్లు జప్తు చేస్తారో, ఎక్కడ దర్వాజాలు పీకుతారో, ఎక్కడ అమూనసుస్తారో అని భయపడేవాళ్ళం అధ్యక్షా. ఈరోజు రైతు నుండి శిస్తు పనులు చేయడం కాదు కదా, ఆ శిస్తును రద్దు చేసి, రైతుకు పెట్టుబడి కింద ఎకరానికి ఎనిమిది వేల రూపాయలిస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం అధ్యక్షా. ఎందుకు ఇవన్నీ చేస్తున్నాం అధ్యక్షా? రైతు సుఖంగా బతకాలి, ఆనందంగా ఉండాలి, అప్పుల ఊబి నుండి బయటకు రావాలి, ఆత్మహత్యలు లేనటువంటి తెలంగాణ కావాలి అని ఇవన్నీ చేస్తున్నాము. కేంద్రంలోని మా ప్రభుత్వం, పోయిన సంవత్సరం, పది లక్షల కోట్ల రూపాయలు, ఈ సంవత్సరం పదకొండు లక్షల కోట్ల రూపాయలు రైతుకు అప్పుగా ఇవ్వాలని టార్గెట్ గా పెట్టామని ఇంతకుముందు రామచంద్రారెడ్డి గారు చెప్పడం జరిగింది. నాకు అర్థం కాక అడుగుతాను. రైతుకు ఎక్కువ అప్పీచ్చి, అప్పుల బరువు పెంచడం గొప్పనా లేక వివిధ రకాలుగా ప్రభుత్వాలు సపోర్ట్ చేసి, రాయితీలిచ్చి, రైతులకు అప్పు అవసరం లేకుండా చేయడం గొప్పనా? నా విషయంలో మాత్రం, రైతుకు రాయితీలిచ్చి, పెట్టుబడులిచ్చి, మంచి పంట పండించే విధంగా చేసి, దిగుబడిని పెంచి, కరెంట్ ని ఇచ్చి, అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించి, రెండు పంటలకు నీళ్లిచ్చి రైతుకు అప్పు అవసరం లేకుండా చేయడం గొప్ప అధ్యక్షా. నాకు అప్పు అవసరం లేదు, నా సొంత పెట్టుబడితో నేను పంట పండించుకుంటాను, నేను బ్యాంకు అధికారి దగ్గరకు వెళ్లి బ్రతిమలాడే రోజు పోవాలి, అవసరం అయితే బ్యాంకర్ వచ్చి నా ఇంటి దగ్గర క్యూ కట్టే రోజు రావాలని రైతు అనుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి సంకల్పం, ఆశయం అధ్యక్షా. అది జరిగి తీరుతుంది, ఇప్పటికే కొంతమేరకు జరుగుతోంది. ఆత్మహత్యలన్నారు. యస్, జరిగాయి, నేను కాదనడం లేదు. ఈ ఫిగర్ చూడండి. 2014 నుండి 2017కు వచ్చేసరికి ఆత్మహత్యలు జీరో అయ్యాయి అధ్యక్షా. దానికి కారణం ఏమిటంటే, ఈ రెండు సంవత్సరాలుగా, రైతుకు పూర్తిగా కరెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. మిషన్ కాకతీయ పథకం కింద చెరువులను లోతు చేయడం జరిగింది. దాదాపు 20 వేల కోట్ల రూపాయలు దానికి ఖర్చు పెట్టాము. అది రైతు కోసం కాదా అధ్యక్షా? గంగాళాలుగా

ఉన్నటువంటి చెరువులు తాంబాలాలుగా మారితే, మిషన్ కాకతీయ కింద చెరువులు లోతు చేసి, వాటిని తిరిగి గంగాళాలుగా తయారు చేసి, నీటి సామర్థ్యాన్ని పెంచడం జరిగింది. బచావత్ అవార్డ్ ప్రకారం గోదావరి బేసిన్ కి సంబంధించి 192 టీఎంసీలు వాడుకునే అధికారం ఉంది. కృష్ణా బేసిన్ కి సంబంధించి 70 టీఎంసీలు వాడుకునే అధికారం ఉంది. తాంబాలాలుగా మారిన చెరువుల వల్ల, నీటి సామర్థ్యం కోల్పోయి, చెరువు కింద ఆయకట్టు తగ్గిపోయి, ఆ చెరువు చుట్టూ ఉన్న బోర్లు ఎండిపోయి పంటలకు నష్టం వాటిల్లింది. భూగర్భ జలాలు ఎండిపోయాయి అధ్యక్షా. మిషన్ కాకతీయ కింద చెరువులను లోతు చేశాము, స్టాయిన్ లను బాగు చేశాము. అలుగులు బాగు చేశాము. ఫీడర్ ఛానెల్స్ తీసాము. ఇరిగేషన్ ఛానెల్స్ కట్టాము. చెరువుల దగ్గర మట్టి పోసాము. ఇవన్నీ చేయడం వల్ల కాకతీయ రాజాలు కట్టిన చెరువులకు మళ్ళీ పూర్వవైభవం వచ్చింది. అటువంటి చెరువుల వల్ల భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి. ప్రత్యక్షంగా ఆయకట్టు పెరిగింది. భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి. ఇవన్నీ రైతుల కోసం కాదా అధ్యక్షా? రాను రాను రైతుల ఆత్మహత్యలు జీరో అయ్యాయి. ఆ డ్రెడిట్ కేసీఆర్ గారికి దక్కుతుంది. రైతు పక్షపాతిగా వారున్నారు కాబట్టి ఇవన్నీ సాధ్యపడుతున్నాయి. రామచంద్రారెడ్డి గారు, పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్ లో పెట్టారు, ఖర్చు ఏ విధంగా చేస్తారని అన్నారు. భూప్రక్షాళన జరిగింది. పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారికున్న పదకొండు భూమిలో నాలుగెకరాలు అమ్మేశారు, కాని పట్నా ఆయన పేరునే ఉంది. అమ్మిన వ్యక్తి మీద పట్నా ఉంటే, మనం ఇచ్చే రాయితీలన్నీ ఆయనకే పోతాయి. తండ్రి చనిపోయాడు, అతనికి నలుగురు కొడుకులున్నారు. తండ్రి పేరునే పట్నా ఉంటుంది. ఈ విధంగా అనేక లోపాలున్నాయి కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రెవెన్యూ అధికారులను ఆదేశించి భూ రికార్డుల ప్రక్షాళన చేయించారు. 1931లో ఇది జరిగింది. నిజాం ప్రభుత్వ హయాంలో జరిగింది. 86 సంవత్సరాల తరువాత, కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలో తిరిగి జరుగుతోంది. దేశంలో ఎవరూ ఇందుకు సాహసించలేదు. అందరూ భయపడ్డారు. ఈ సాహసానికి వారు ముందుకొచ్చారు. సెస్టెంబర్ 15 నుండి డిసెంబర్ 31 వరకూ 1507 టీఎంసీని తయారు చేయించి, వంద రోజులు ప్రక్షాళన కార్యక్రమాన్ని చేయించి, రాష్ట్రం మొత్తం మీద 72 లక్షల 13 వేల 111 మంది రైతుల పరిధిలో కోటి నలభై రెండు లక్షల ఎకరాల భూమి ఉన్నట్లుగా గుర్తించడం జరిగింది. ఇది పార్ట్-ఏ. వివాదరహితమైన భూములు పార్ట్-ఏ కిందకి వస్తాయి. అందులోకి కోటి నలభై రెండు లక్షల ఎకరాల భూమి వచ్చింది. పార్ట్-బికి సంబంధించి కొంత భూమి ఉంది. అస్సెస్డ్ భూములు, ఫార్వేర్డ్ తగాదా భూములు, ఇద్దరి మధ్య ఉన్న లీగల్ ప్రాబ్లమ్స్ తో కూడుకున్న భూములు కావచ్చు, ఇవన్నీ కలుపుకుంటే కోటి యాభై లక్షల ఎకరాలు భూమి ఉంటుంది. ఎకరానికి నాలుగు వేల రూపాయలు

అంటే ఆరు వేల కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. యాసంగి పంట ఎందుకు వేయడం లేదు. నాకు పదకొండు భూమి ఉందనుకోండి, నేను పది ఎకరాలలో పంట ఎందుకు వేయడం లేదు? మూడు గంటలు కరెంట్ ఇస్తున్నారు, అది ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు, నిజాంసాగర్ ఎండిపోయింది, నీళ్లు లేవు, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ ఎండిపోయింది, నీళ్లు లేవు, అందువల్ల వేయలేదు. ఇప్పుడు కాళేశ్వరం, ప్రాణహిత, పాలమూరు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, సీతారం ప్రాజెక్ట్, దిండి ప్రాజెక్ట్లతో రెండు పంటలకు నీళ్లు ఇస్తున్నాము. నేను మొన్న చేవెళ్లకు ఆకస్మిక తనిఖీపై వెళ్లాను. నేను అక్కడికి ఆకస్మిక తనిఖీకి వెళ్లినప్పుడు ఒక రైతు వచ్చి నా దగ్గర కూర్చున్నాడు. నాకు తొమ్మిదేకరాల భూమి ఉంది, ఆరు ఎకరాల్లో పంట పండిస్తున్నాను, మూడేకరాలకు పెట్టుబడి ఉండేది కాదు, మీరు నాలుగు వేల రూపాయల ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు, దానితో ఆ మూడేకరాలను కూడా సాగు చేస్తున్నాను సార్, మీ కడుపు చల్లగుండ, అని అన్నాడు. అధ్యక్షా, కోటి యాభై లక్షల ఎకరాలకు పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరం పడుతుంది. పంట పండిస్తారు, పంట పండే విధంగా ప్రభుత్వం వారికి ప్రోత్సాహం ఇస్తోంది. తప్పకుండా డబ్బుని వారికి ఖర్చు పెడతాము. ఢిల్లీకి వెళ్లినప్పుడు మొన్న కేంద్రమంత్రులు మమ్మల్ని ప్రశంసించారు. ఇతరులకి చెప్పారు. అరే భాయ్ తుమ్ తెలంగాణ సర్కార్ కో డేభ్ కే సీభ్ లో, తెలంగాణ కే రాజ్య్ మే కైసా ఖామ్ కర్ రహాహై దేఖల్ అన్నారు. ఇంకో మాట అన్నారు అధ్యక్షా. అరే తుమ్ ఆల్ హాజర్ దేరయనా, వాపస్ లేతే ఖ్యా అని వారు నేను, ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు వెళ్లినప్పుడు అన్నారు. వాపసు తీసుకోము సార్, అది మెత్తం గ్రాంటే అని చెప్పాము. అది మెత్తం మాఫీ చేస్తామని చెప్పాము. అటువంటి పరిస్థితి రాష్ట్రంలో ఉంది అధ్యక్షా. ఆ విధంగా ఆ పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తాము. అధ్యక్షా, మద్దతు ధర గురించి అడిగారు. మొన్న ఆదివారం అంటే మార్చి 18 నాడు ప్రధానమంత్రి గారు దేశ వ్యాప్తంగా కొత్తగా 25 కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలనిచ్చారు. ఇప్పటికే 671 ఉన్నాయి. మళ్ళీ 25 ఇచ్చారు. వాటిని లాంఛనంగా ప్రారంభించినప్పుడు వారు ఒకమాట అన్నారు. నేను స్క్రీన్లో చూశాను. వారు, MSP shall be increased by fifty percent, it covers the following cost అని అన్నారు. అంటే పెట్టుబడి మీద యాభై శాతం ఎక్కువ వచ్చే విధంగా ధర పెట్టాలి. దేనికి పెట్టాలి? సీడ్, ఫెర్టిలైజర్, నీటిపారుదలకయ్యే ఖర్చు, ఫార్మ్ మెకనైజేషన్, ల్యాండ్ రెవెన్యూ, వర్కింగ్ క్యాపిటల్ పైన ఇంటర్స్ట్, ల్యాండ్ లీజ్, ఫ్యామిలీ లేబర్ వేజెస్ వంటి వాటిని కలుపుకొని లెక్కకట్టాలి.

3.00 మద్దతు ధరకు సంబంధించి కేంద్రం ఏ ధర నిర్ణయిస్తే ఆ **మ.** ధరకు పంటలను కొనుగోలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తాం తప్ప మాకు మద్దతు ధర నిర్ణయించే అధికారం ఉండదు. గౌరవ

ప్రధానమంత్రి గారు తేది.18.3.2018నాడు కెవికె ప్రారంభం చేసినరోజు చేసిన ప్రకటన ప్రకారం ఇది ఇప్పించండి, బ్రహ్మాండంగా రెండు పంటలకు నీళ్లు, కడుపు నిండా కరెంటు, రైతుకు ఎకరానికి రెండు పంటలకు కలిపి రూ.8వేలు పెట్టుబడి, మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ వంటివి అందజేస్తే రెండు సంవత్సరాలలోనే రూ.11 లక్షల కోట్లు మేం బ్యాంకుల్లో ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ చేసుకునే శక్తి వస్తుంది. మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ కావాలని కేంద్రానికి ప్రతి సంవత్సరం పంపిస్తున్నప్పటికీ కేంద్రం మాత్రం వారికి ఇష్టమొచ్చిన ధర నిర్ణయిస్తున్నందున రైతుకు కావలసిన మద్దతు ధర రావడం లేదు. ప్రధానమంత్రిగారు 2014 సంవత్సరంలో ఎన్నికల సమయంలో జార్జంట్లో చెప్పిందేమిటంటే వారి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను అమలు చేస్తామని చెప్పారు. ఇది మంచిదే, నేను స్వాగతిస్తున్నాను. కానీ అది అమలు జరగాలి.

రైతు సమన్వయ సమితులకు సంబంధించి 10,800 గ్రామాలు, 559 మండలాలు, 30 జిల్లాలు అన్నీ కలుపుకొని 1 లక్షా 61వేల మందిని నియమించడం జరిగింది. గతంలో రైతులకు సాంకేతిక సలహాలిచ్చి అవసరమైనప్పుడు అండగా ఉండే విధంగా క్షేత్రస్థాయిలో అధికారులు లేరు. ఇప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, ప్రతి 5వేల ఎకరాలకు ఒక ఏ.ఇని నియమించడం జరిగింది. ప్రతి మండలానికొక ఏ.ఓ ఉన్నాడు. ప్రతి నియోజకవర్గానికి ఒక ఏ.డి, జిల్లాకొక డి.ఇని నియమించాము. ఎక్కడైతే క్షేత్రస్థాయిలో 2,635 మంది ఏ.ఇ.ఓలు ఉన్నారో వారి పర్యవేక్షణలో రెండు, మూడు గ్రామాలను కలుపుకొని రైతు వేదికలు నిర్మిస్తాము. నిన్నటి వరకు అందుబాటులో ఉన్న 2,635 స్థలాలలో 711 చోట్ల స్థలాలు అందుబాటులో ఉన్నట్లుగా మాకు సమాచారం వచ్చింది. దానికి తోడుగా రాజేందర్ నగర్లో, కరీంనగర్లో జరిగినటువంటి రైతు సమన్వయ సమితి ప్రాంతీయ సదస్సులో మా సహచర రైతు సోదరులు కొంతమంది రూ.20 లక్షల నగదు ఇస్తామని ప్రకటించగా మరో 30 మంది రైతులు తమయొక్క భూములను 21 ఎకరాల 30 గుంటలు విరాళంగా ఇస్తామని ప్రకటించినందుకు వారికి మా అందరి తరపున ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

రైతు వేదికలు నిర్మించుకునేది ఎందుకోసమంటే రెండు, మూడు గ్రామాల రైతులు సీజన్ వచ్చిందంటే కూర్చుని మాట్లాడుకొని రైతు సమన్వయ సమితులను కో-ఆర్డినేట్ చేసుకోవడం, వారి భూములలో ఏ విత్తనం వేయాలి, ఏ పంట వేయాలి, ఏ పంట ఎప్పటిలోగా వేయాలనే కల్యాణ్ డేట్స్ను కూడా పాంప్లెట్ల ద్వారా తెలియజేయడంతోబాటు విత్తనాలు వేసుకునే సమయం తెలియజేస్తాం, ఏ విత్తనం వేసుకోవాలనేది వారి సలహా తీసుకొని ఆ

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

విత్తనాలను తెప్పిస్తాము. ఇక నుంచి తమరు వెళ్లినా, మేం వెళ్లినా, కలెక్టర్ వెళ్లినా, ముఖ్యమంత్రి వెళ్లినా ఆ రైతు వేదికలలో కూర్చోని రైతులతో మాట్లాడి వారి కష్టసుఖాలను తెలుసుకొని వాటిని పరిష్కరించాలి. ఈ రైతు వేదికల ద్వారా కాకుండా కొత్తగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రాంచంద్రారెడ్డి గారు ఇచ్చిన సూచనలతో మినిమం సపోర్ట్ ఫ్రైస్ అనేది కమర్షియల్ క్రాప్స్ కు ఇప్పటికీ లేవు. కేవలం 14 రకాల ఆహారధాన్యాలకు మాత్రమే ఉన్నాయి. మిగతా కమర్షియల్ క్రాప్స్ గురించి కూడా మీద్యారా సేను కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నదేమిటంటే కమర్షియల్ క్రాప్స్ అయిన చిల్లీ, బర్మిరిక్ వంటి తదితర పంటలకు కూడా మినిమం సపోర్ట్ ఫ్రైస్ ప్రకటించండి. ఇక్కడ రాష్ట్ర రైతు సమన్వయ సమితులు వేసుకున్నాం. దానికి అధ్యక్షులు కూడా అనుభవజ్ఞులైన మా సోదరులు గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి గారిని నియమించుకున్నాము. వారి నాయకత్వంలో గ్రామ, మండల, జిల్లా రైతు సమన్వయ సమితులు పనిచేస్తాయి. ఉదాహరణకు తమరి గ్రామం కోణాపూర్ లో రైతులు పండించిన పంటను ఎవరూ కొనుగోలు చేయలేదు. చాలా తక్కువ ధరకు అడుగుతున్నారు. తక్కువ ధరకు అమ్మాల్సిన అవసరం లేకుండా మీ గ్రామ రైతు సమన్వయ సమితి, రాష్ట్రరైతు సమన్వయ సమితికి ఫోన్ చేస్తే కనీస మద్దతు ధరకంటే రూ.10 ఎక్కువకు కొనుగోలు చేసి రైతు సమన్వయ సమితుల ద్వారా ఎలాగైతే ఇతర సంస్థలకు ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఉండి బ్యాంకుల నుంచి ఎలాగైతే రుణాలు ఇప్పిస్తున్నామో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల ప్రకారం ఆరేడు వేల కోట్ల రూపాయల రుణాన్ని వారికిప్పిస్తే, ఆ డబ్బుతో రాష్ట్రరైతు సమన్వయ సమితులు ఆ ధాన్యాన్ని కనీస మద్దతు ధరకంటే కూడా రూ.10 ఎక్కువ వెచ్చించి, ఆ ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసి, గోదాములలో నిల్వచేసుకుని మనకు చెల్లించాల్సిన నగదును ఆన్ లైన్ లో మన అకౌంట్ లో జమ చేస్తారు. అసలు రైతు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేసిందే రైతుల పంటలకు కనీస మద్దతు ధర చెల్లించి వారి ధాన్యాన్ని నేరుగా కొనుగోలు చేయడం కోసమే తప్ప పదవుల కోసం మాత్రం కాదు. కాబట్టి రైతు సమన్వయ సమితిని వినియోగించుకుందాం.

అలాగే రైతుకు ప్రభుత్వం పెట్టుబడి కింద సంవత్సరానికి రెండు పంటలకు కలిపి ఇవ్వబోతున్న రూ.8వేలు చెక్కుల రూపంలో ఇస్తాము. ఉదాహరణకు ఒక వ్యక్తికి పదికరాల సాగు భూమి ఉంటే అతనికి ప్రభుత్వం నుంచి పెట్టుబడి కింద ఇచ్చే రూ.40వేల చెక్కును బ్యాంకులో వేసుకుంటే క్రాప్ లోన్ కింద కల్ చేసుకుంటారనే అనుమానముంటుంది. కాబట్టి అదే బ్యాంకులో వేసుకోవాలనే నిబంధన ఏమీ లేదు గనుక వారికి ఇష్టమొచ్చిన బ్యాంకులో ఆపే ఆర్డర్ చెక్కును వేసుకునే వెసులుబాటును కల్పించాము.

వ్యవసాయ యాంత్రికీకరణకు సంబంధించి రెండు మూడు సంవత్సరాల తరువాత లేబర్ కొరత ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితులలో వ్యవసాయ యాంత్రికీకరణను ప్రోత్సహించడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్ననే ప్రాంతీయ పంటలు నాట్లు వేయడానికి ప్లాంటేషన్ మెషినరీని అందుబాటులోకి తేవాలని చెప్పారు. మేం సదరు కంపెనీ వారితో కూడా మాట్లాడాము. ఒకవేళ లేబర్ కొరత ఏర్పడితే, అటువంటి సందర్భంలో పంటకు ఇబ్బంది లేకుండా ఈ ప్లాంటేషన్ మెషినరీని సబ్సిడీపైన రైతులకు అందజేస్తామని మీద్యారా రైతులకు తెలియజేస్తున్నాను.

రైతులకు రూ.5 లక్షల బీమా గురించి ఎవరైనా ఊహించారా? ఈ దేశంలో ఎవరికైనా ఇలాంటి ఆలోచన వచ్చిందా అని అడుగుతున్నాను. ఇందాక సభ్యులు రసమయి బాలకిషన్ చెప్పినట్లుగా రైతు చనిపోతే అతని భార్య, పిల్లలకు ఎవరూ దిక్కుండరు. మనం వెళ్లి కేవలం పరామర్శించి వస్తాము కానీ జీవితాంతం బాధలు అనుభవించేది ఆ కుటుంబ సభ్యులు. ఈ ప్రభుత్వం ప్రతి రైతు పేరుమీద ప్రీమియం చెల్లించి రూ.5 లక్షలు బీమా సంస్థ నుంచి ఇప్పిస్తున్నాము. ఒకవేళ ఆ రూ.5లక్షలను వారి అకౌంట్ లో వేసుకుంటే నెలకు రూ.3వేలు వడ్డీ వస్తుంది. నెలకు రూ.3వేలు వడ్డీ వస్తే రూపాయికి కిలో బియ్యం వధకం అమలులో ఉన్నందున ఆ కుటుంబ సభ్యులు హాయిగా జీవనం కొనసాగించగలుగుతారు. అంటే రైతుకు రూ.5 లక్షల బీమా సౌకర్యాన్ని కల్పించిన మొదటి ప్రభుత్వం ఈ దేశంలోనే తెలంగాణ ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను. రైతులకు అన్ని రకాల సౌకర్యాలు అంటే రైతుకు పెట్టుబడి క్రింద రెండు పంటలకు రూ.8వేలు అందజేయడం, 24 గంటల విద్యుత్ సరఫరా, సాగునీరు, మిషన్ కాకతీయ ద్వారా చెరువుల పునరుద్ధరణ చేయడం వంటివన్నీ రైతుకు ఉపయోగపడుతున్నాయి.

అదే విధంగా నా అధ్యక్షతన ఒక కేబినెట్ సబ్ కమిటీ ఉన్నది. ఆగ్రో ప్రాసెస్ యూనిట్లు ప్రతి నియోజకవర్గానికి డొమెస్టిక్ అవసరాలకు పోను మిగిలిన దానిని తక్కువ ధరకు అమ్మకుండా వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమలను ప్రతి నియోజకవర్గానికి ఒకటికి తక్కువ కాకుండా ఆగ్రో ప్రాసెస్ యూనిట్ ను వేసి ఏ నియోజకవర్గంలో ఏ పంట పండుతుంది, ఏ ప్రాసెస్ యూనిట్ వేయాలన్నది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించారు. నిన్న కూడా సమావేశం జరిగింది. ఇవ్వాళ కూడా సభవాయిదా పడిన తరువాత మళ్ళీ కేబినెట్ సమావేశం ఉన్నది. కాబట్టి అక్కడికెళ్లి త్వరలోనే ఏ జిల్లాలో, ఏ నియోజకవర్గంలో ఏ పంట పండుతుందనేది గుర్తించి ప్రోత్సహించి బి.ఎస్ ఐ.పాస్ కింద మనం తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించి రైతుకు మద్దతు ధర కలిగించే విధంగా ఆగ్రో ప్రాసెస్ యూనిట్లు ముందుకొస్తాయని తెలియజేస్తున్నాను.

మైక్రో ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి దేశంలోనే మన రాష్ట్రం ఇచ్చిన సబ్సిడీ ఎక్కడా ఇవ్వడం లేదు.

3.10 మన రాష్ట్రం చేపడుతున్న మైక్రో ఇరిగేషన్ స్కీమ్ ని కాగ్ మ. ప్రశంసించింది. The Horticulture department of Telangana State has developed a good App called Mee Seva. This App provides easy approach to farmers to register their names through mobiles/ Mee Seva Centres with the District Horticulture Officer, Panchayat block. To get the benefit of the Scheme, the department has to do proper monitoring system at each and every level. No one should take disadvantages of the scheme. No favour will be done. First come first can be benefitted. దేశంలోనే మైక్రో ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కు అత్యధికమైన సబ్సిడీ ఇస్తున్నది తెలంగాణ రాష్ట్రమే. మిగతా రాష్ట్రాల్లో ఒక్క హెక్టారుకు మాత్రమే సబ్సిడీ ఇస్తుండగా మనం 5 హెక్టార్లకు ఇస్తున్నాము. ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు 100 శాతం, బీ.సి.లకు 90 శాతం, కులాలకతీతంగా చిన్న, సన్నకారు రైతులకు 90 శాతం, మిగతా వారికి 80 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చి మైక్రో ఇరిగేషన్ ను బ్రహ్మాండంగా ప్రోత్సహిస్తున్నాము.

పాలీహౌస్ లో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు 90 శాతం, ఇతరులకు 75 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చే రాష్ట్రం కూడా తెలంగాణ రాష్ట్రమే. అన్ని రాష్ట్రాల్లో పాలీహౌస్ క్రింద ఒక ఎకరానికి సబ్సిడీ ఇస్తే, మనం మూడు ఎకరాలకు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. ఇప్పటికే పాలీహౌస్ క్రింద దాదాపు 1,300 ఎకరాలకు సబ్సిడీ ఇచ్చి బ్రహ్మాండంగా పంటలు పండిస్తున్నాము. హార్డికల్చర్ లో పెండాల్, పాలీహౌస్, మైక్రో ఇరిగేషన్ లకు అత్యధికమైన సబ్సిడీ ఇస్తూ అత్యధిక విస్తీర్ణంలో పంటలు పండిస్తున్నది తెలంగాణ రాష్ట్రమే. అగ్రికల్చర్, హార్డి కల్చర్, సెరికల్చర్ ను ప్రోత్సహిస్తూ రైతులకు ఆదాయం పెంచుతున్నాము. ఎవరైనా కూర్చోపెట్టి అన్నం పెట్టరు. మనము రైతుని బ్రతికించుకోవాలి.

“ఎన్ని కొత్త సుఖాలు, సౌకర్యాలు అమరినా ఎప్పటికైనా మనిషికి నిజమైన అవసరం మాత్రం పట్టెడు అన్నమే, ఆ అన్నానికి ఆధారం వ్యవసాయమే, ఆ వ్యవసాయానికి కేంద్రం రైతు” అని ప్రజాకవి కాళోజీ ఒక మాట అన్నారు. లోకంలో ప్రతిగింజ మీద తినే వారి పేరు రాసిపెట్టి ఉంటుంది. మనం ఆలోచిస్తే తినేవారి పేరేమో కానీ ఆ గింజలు పండించిన రైతు పేరు మాత్రం తప్పక ఉంటుందనిపిస్తుంది.

“రాజులు రాజ్యాలు, యోధుల యుద్ధాలు, దేవుళ్ళ తిరునాళ్ళు దివ్యనది తీర్థాలు, వర్తకుని వ్యాజ్యాలు, ధార్మికుని దానాలు, వక్రీళ్ల వాదాలు, నర్తకుని నాట్యాలు, గాయకుని గానాలు, కుర్రాబ్బ కావ్యాలు,

పండితుల భాష్యాలు కర్షకా నీ కరు కదిలినన్ని నాళ్ళే” అని కాళోజీ గారు ఒక కవిత రాశారు.

(టెజర్ బెంచీల సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రైతు నాగలితో భూమిని దున్నితే దేశమే సుభిక్షమౌతుంది. రైతు లేకపోతే దేశమే దుర్భిక్షమౌతుంది. ఇలాంటి రైతుల కష్టాలను గుర్తించిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారని నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా రైతు పక్షపాతిగా, రైతుకు అనుకూలంగా నిర్ణయాలు తీసుకున్న ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వంలో వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగా పనిచేయడాన్ని నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. గతంలో విత్తనాల కొరత ఉండేదని మీకందరికీ తెలుసు.

అధ్యక్షా, మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు నాకు ఫోన్ చేసి ‘శినన్నా ఎక్కడున్నావని అడగ్గా, సార్ నేను జగిత్యాలలో ఉన్నానని చెప్పాను’. ఈరోజు పేపరు చూశావా, ఏ వార్తలు చూశావు అని ముఖ్యమంత్రి గారు నన్ను అడిగారు.

నేను “సార్, ఈ సంవత్సరం వర్షాలు మంచిగా కురుస్తాయని వాతావరణ శాఖ చెప్పిందన్నాను”. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు “వానాకాలం పంటకు ఒక గింజ విత్తనం, ఒక ఎరువు బస్తా కూడా తక్కువ కావద్దు, నువ్వు రెడీగా ఉండు అని చెప్పడానికి ఫోన్ చేశాను” అని అన్నారు.

అంటే జూన్ లో వేసుకునే పంటకు మార్చిలో వ్యవసాయ శాఖను మేలు కొల్పేటటువంటి ముఖ్యమంత్రి మన కేసీఆర్ గారు. రైతున్నా, రైతు అవసరాలన్నా ఆయనకు గొప్ప ఆవేదన ఉంటుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు అప్పుడప్పుడు ఫోన్ చేసి “ఎరువులు ఎన్ని ఉన్నాయి, గట్టిగా చూసుకుంటున్నావా, మీ కమిషనరు స్టాక్ గురించి అడిగావా, ఎక్కడా చిన్న కొరత రాకూడదు” అని అడుగుతుంటారు.

ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల ప్రకారం మనం బ్రహ్మాండంగా స్టాక్స్ పెట్టుకున్నాము. ఎరువులకు, విత్తనాల కొరత లేదు. గతంలో వలె క్యూలో నిల్చునే అవసరం లేదు. లాఠీచార్జీలు అవసరం లేదు. బ్రహ్మాండంగా స్టాక్స్ ఉన్నాయి. జీడిమెట్లలో హార్డికల్చర్ కి సంబంధించిన సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఉన్నది. అధ్యక్షా, తమరు కూడా ఆ సెంటర్ ని చూశారు. ఆ సెంటర్ ద్వారా హార్డికల్చర్ క్రాఫ్ లో పెండాల్స్, పాలీహౌస్, డ్రీప్ ద్వారా పంటలు పండించడంలో ఇప్పటికే దాదాపు 12 వేల మందికి ట్రైనింగ్ ఇచ్చాము. ఇప్పటికే 41 లక్షల వరకు సీడ్స్ ని పెంచాము. టమాటా, కాకరకాయలు సీడ్స్ ని పెంచి కూరగాయలు పండించే రైతులకు సబ్సిడీపై ఇస్తున్నాము. దయచేసి సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ని చూడాలని గౌరవ సభ్యుల్ని కోరుతున్నాను. మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ గురించిన విషయంలో రూ.67 వేల వరకు రైతు సమన్వయ సమితుల దగ్గర పెడుతున్నాము.

2014-15, 2015-16, 2016-17 సంవత్సరాల్లో ఇరవై ఎనిమిది లక్షల నలభై ఒక్క వెయ్యి తొమ్మిది వందల ఎనభై తొమ్మిది మంది రైతులు పంటల బీమా ప్రీమియాన్ని చెల్లించారు. పది లక్షల డెబ్బైతొమ్మిది వేల ఆరు వందల పద్దెనిమిది మందికి క్లెయిమ్స్ వచ్చాయి. ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజనలో బీమా ప్రీమియం కట్టాలని కరపత్రాలు, పోస్టర్లు మరియు వ్యాసులు ద్వారా ప్రతి మండలంలో నాలుగైదు రోజులు ప్రచారం చేయించాము. మన తెలంగాణ, మన వ్యవసాయం గురించి కూడా చెప్పాము.

ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజనలో కొన్ని లోసుగులు ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం ఆదిలాబాద్ లో సోయాబీన్ కి మాత్రమే విలేజ్ యూనిట్ గా ఇచ్చారు. మిగతా పంటలైన జవార్, రెడ్ గ్రామ్, బ్లాక్ గ్రామ్స్ కు మండలం యూనిట్ గా ఉన్నది. ఉదాహరణకు మంచిర్యాలలో ప్యాండిని విలేజ్ యూనిట్ గా తీసుకున్నారు. మిగతా పంటలన్నింటిని మండల యూనిట్ గా తీసుకున్నారు. వరంగల్ రూరల్ లో ప్యాండిని విలేజ్ యూనిట్ గా ఉన్నది. మిగతా పంటలైన మేజ్, గ్రౌండ్ నట్, టర్మర్ క్ అంతా మండలం యూనిట్ క్రింద ఉన్నాయి. రైతులకు మేలు జరగాలని గ్రామ యూనిట్ నుంచి ఫార్మర్ యూనిట్ గా చేయాలని మన శాసనసభలో మనమే తీర్మానం చేశాము. ఆవిధంగా చేసి అధికారుల కేంద్రానికి ఉన్నందున పార్లమెంట్ లో సవరణ చేయాలని కోరాము.

విలేజ్ యూనిట్, మండల యూనిట్ వల్ల రైతులకు లాభం లేదు. ఒక వ్యక్తి కారు డ్యామేజ్ అయితే కారుకి, ఇళ్లు డ్యామేజ్ అయినప్పుడు ఇంటికి ఇన్సూరెన్స్ ఇస్తున్న విధంగానే, రైతు పంట నష్టపోయినప్పుడు రైతుకు ఇన్సూరెన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఒకరి కారు డ్యామేజ్ అయినప్పుడు ఆ ఊరి కార్లన్ని డ్యామేజ్ కావాలని, ఒక ఊరిలో ఇళ్లు తగలబడితే ఊరిలో మొత్తం ఇండ్లు తగలబడాలని కోరుకుంటామా? ఎవరిది డ్యామేజ్ అయితే వాళ్ళకే పరిహారం ఇస్తాము.

విలేజ్ యూనిట్, మండల యూనిట్ కాకుండా, ప్రీమియం చెల్లించిన వారికి ఫార్మర్ యూనిట్ గా ఇన్సూరెన్స్ అందించినప్పుడే రైతుకు లాభం జరుగుతుంది. గౌరవ శాసనసభ్యుల యొక్క సహకారంతో నిండు శాసనసభలో తీర్మానం చేసి కేంద్రానికి పంపించాము. ఆ తీర్మానం కేంద్రం వద్ద ఉన్నది. ఫార్మర్ షేజ్ యూనిట్ వచ్చినప్పుడే రైతులు ప్రీమియం కట్టడానికి ముందుకు వస్తారు. కానీ, ఇప్పుడు కూడా రైతులతో ప్రీమియం కట్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజనలోని లోపాలను దయచేసి సవరించాలని కోరిన అంశం కేంద్రం పరిశీలనలో ఉన్నది.

రైతులకు లోన్ను ఇప్పిస్తున్నాము. వీలైనంతవరకు తీసుకుని రైతులు రుణాలు కడుతున్నారు. సోయింగ్ కూడా మెల్లమెల్లగా పెరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం 75,300 టన్నుల రెడ్ గ్రామ్ కొనుగోలుకి కేంద్రం అనుమతి ఇవ్వగా మనం రెండు లక్షల యాభై ఎనిమిది వేల మూడు వందల ముప్పై మూడు టన్నులు కొనుగోలు చేశాము. మనము 2.5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల రెడ్ గ్రామ్స్ ని కొనుగోలు చేశాము. కనీస మద్దతు ధరకు 17వేల టన్నుల బెంగాల్ గ్రామ్ కొన్నాము. నిజామాబాద్, జగిత్యాల ప్రాంతంలో రెడ్ జవార్ కు ధర లేకపోతే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల ప్రకారంగా క్వింటాల్ కి 2,300 ధర చెల్లించి 31,582 మెట్రిక్ టన్నులు కొనుగోలు చేశాము. ఈ విధంగా ఇంత వరకు ఎవరు కొనలేదు. గత ప్రభుత్వాల కాలంలో ఫైరింగులు చేశారు కానీ పనులు మాత్రం చేయలేదు. కానీ, మేము రైతు వద్ద రెడ్ జవార్, వైట్ జవార్ కొన్నాము.

2,716 కొనుగోలు కేంద్రాల ద్వారా 18,25,424 మెట్రిక్ టన్నుల ప్యాండిని కొనుగోలు చేశాము. యాసంగి పంట ఇప్పుడు బ్రహ్మాండంగా వస్తుంది. ఇప్పుడు కూడా కాంటాలు పెట్టి కనీస మద్దతు ధరకు యాసంగి పంటను కొనుగోలు చేస్తాము.

3.20 అన్ని విధాలుగా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. రైతు ము. సంక్షేమమే రాష్ట్ర పభుత్వ ధ్యేయం. ఎక్కడా రాజీ పడేది లేదు. రైతుకు నష్టం వచ్చే పని చేసేది లేదు. దేశం బాగుపడాలంటే, రైతు బాగుపడాలి. రైతు సంక్షేమమే, దేశ సంక్షేమం. రైతు సుభిక్షంగా ఉంటేనే దేశం సుభిక్షంగా ఉంటుంది. రైతు యొక్క శ్రేయస్సు కోరి ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారు. కాబట్టి, నేను ప్రవేశ పెడుతున్న వ్యవసాయ శాఖ డిమాండ్స్ గౌరవ సభ్యులు ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ (ఆర్థిక శాఖ మంత్రి):- అధ్యక్షా, పౌర సరఫరాల శాఖ మీద గౌరవ ఎమ్.ఐ.ఎమ్. సభ్యులు పాషాఖాద్రి గారు, సి.సి.ఎమ్. సభ్యులు సున్నం రాజయ్య గారు, బి.జె.పి. సభ్యులు రామచంద్రా రెడ్డి గారు, టి.డి.పి. సభ్యులు ఆర్. కృష్ణయ్య గారు మాట్లాడడం జరిగింది. వారందరూ కామన్ గా మూడు, నాలుగు అంశాలను ప్రస్తావించారు. మీరు ప్రవేశ పెట్టిన ఇ-పాస్ విధానం సిగ్నల్స్ మూలంగా కానీ, ప్రజల వేలి ముద్రలు అరిగిపోవడం వల్ల కానీ, లేదా ఒకసారి బియ్యం రాకపోతే రెండవ సారి బియ్యం కోసం డిపోజిట్ వెళ్లినప్పుడు డిలీట్ అవుతుందనే విషయాల వలన అక్కడక్కడా పని చేయడం లేదని చెప్పారు. అన్ని అంశాలను సార్వజేత చేస్తున్నాము. ఎక్కడైనా వేలి ముద్రలు పడకపోయినా, బియ్యం ఇవ్వాలని ఆదేశాలు ఇచ్చాము. వేలి ముద్రలతో సంబంధం లేకుండా

ఐరోస్ తో లింక్ చేసి అందరికీ బియ్యం ఇచ్చే విధంగా ప్రాసెస్ చేస్తున్నాము.

2015-16 సంవత్సరం నుండి ఫిబ్రవరి 2018 వరకు మొత్తం తెలంగాణ వ్యాప్తంగా అన్ని పల్లెల్లో ఇ-పాస్ మిషన్లను అమర్చాము. కాబట్టి, చిన్న చిన్న సిగ్నల్ సమస్యలు కావచ్చు, ఇతరత్రా సమస్యలు కావచ్చు, అన్నింటినీ పరిశీలించి కొద్ది కాలంలోనే వీటన్నింటినీ స్ట్రీమ్ లైన్ చేసి అందరికీ బియ్యం వచ్చే విధంగా చేస్తాము. ఇ-పాస్ మిషన్ ఇంప్లిమెంటేషన్ సందర్భంలో, కొత్త రేషన్ కార్డులను నిలుపుదల చేయడం జరిగింది. రేషన్ కార్డుకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్న రెండున్నర లక్షల మంది విషయమై కమిషనర్ గారికి ఇప్పటికే ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. 77వేల మందికి ఎలిజిబిలిటీ ఉందని ఇప్పటికే నిర్ధారించి క్లియర్ చేశారు. మిగతా దరఖాస్తులను కూడా స్క్రూటిన్ చేసి, అర్హులందరికీ రేషన్ కార్డులు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తాము. రేషన్ షాపుల్లో చక్కెర ఇవ్వడం లేదని అన్నారు. ఎ.ఎ.వై. కార్డుల కింద ఇప్పటికే చక్కెరను ఇస్తున్నాము. ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్ట్ లో భాగంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చక్కెరను నిలుపుదల చేయడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున చక్కెర ఇచ్చే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా అని అడిగారు. దానిని తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటికి 38వేల కిలో లీటర్ల కిరోసిన్ మన రాష్ట్రానికి వచ్చేది. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత అడిగిన ప్రతి వ్యక్తికి, ప్రతి కుటుంబానికి గ్యాస్ ఇవ్వాలని చెప్పి, బాజాప్లా బడ్జెట్ లో పెట్టుకుని, దీపం కనెక్షన్ కింద ఒక్కోక్క లబ్ధిదారునికి 16వందల రూపాయల చొప్పున ప్రభుత్వ ఇస్తోంది. కాబట్టి, ఏ విధంగా గ్యాస్ కనెక్షన్లు అందుతున్నాయో, అదే విధంగా కిరోసిన్ వాడకం తగ్గి 8వేల కిలో లీటర్లకు వచ్చింది. గ్యాస్ కనెక్షన్లు లేని వాళ్ళకు ఇప్పుడు ఇస్తున్నాము. రాబోయే కొద్ది కాలంలోనే అందరికీ గ్యాస్ కనెక్షన్లు ఇవ్వబోతున్నాము. కాబట్టి, కిరోసిన్ నిష్పత్తి కూడా తగ్గే ఆస్కారం ఉంది. రాబోయే కాలంలో కిరోసిన్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం విత్ డ్రా చేసుకునే అవకాశం ఉంది. లీటరు కిరోసిన్ ను 24 రూపాయలకు అందిస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

చాలా వస్తువులు రేషన్ ద్వారా ఇచ్చే వారు అవన్నీ ఎందుకు బండ్ అయిపోయాయని అడిగారు. వాస్తవంగా చింతపండు, కారంపాడి, పసుపు వంటి వస్తువులకు, 9 వస్తువులకు ఇచ్చిన నాడు కూడా ఆదరణ లేదు. బియ్యం, చక్కెర, కందిపప్పు, ఉప్పు వంటి నాలుగు వస్తువులకు మాత్రమే ఆదరణ ఉండేది. గతంలో కిలో కందిపప్పును 50 రూపాయల చొప్పున ఇచ్చేది. కానీ, బహిరంగ మార్కెట్ లో విపరీతమైన కందిపప్పు ఉంది. బహిరంగ మార్కెట్ కి, రేషన్ లో ఇచ్చే రేటుకి చాలా తేడా ఉంటేనే, 40 నుండి 50 రూపాయల గ్యాస్ ఉంటే మాత్రమే వినియోగదారులు తీసుకుంటారు. బహిరంగ మార్కెట్ కి, రేషన్ షాపుల్లో ఇచ్చే కందిపప్పుకు పెద్ద గ్యాస్ లేకపోవడం వలన కందిపప్పును ఎవరూ తీసుకుపోవడం లేదు. ఇ-పాస్ విధానం

పెట్టిన తరువాత, విజిలెన్స్ టీములను పెట్టిన తరువాత, మీ డిపార్ట్ మెంటు స్ట్రీమ్ లైన్ చేసిన తరువాత, 10 నుండి 15 శాతం సేవింగ్స్ వస్తున్నాయని, ఆ సేవింగ్స్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వాఫస్ ఇస్తారా అని సభ్యులు రామచంద్రా రెడ్డి గారు అన్నారు. అటువంటి ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అంత మంది లబ్ధిదారులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం బియ్యం ఇవ్వడం లేదు. ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్టు అమలు చేసిన తరువాత, మన రాష్ట్రం 01.10.2015 సంవత్సరంలో అడ్వాన్స్ చేసుకుంది. దానిని 01.01.2016 సంవత్సరం నుండి అమలు చేస్తోంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 1,91,696 మందికి మాత్రమే కిలో బియ్యం మూడు రూపాయల చొప్పున ఇస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది. 1,91,696 మందికి తోడుగా 2,74,00,000 మందికి ఆరు కిలోల చొప్పున తెలంగాణ రాష్ట్రం బియ్యం ఇస్తోంది. 1.08 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వస్తే, దానికి తోడుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ఒక నెలకు 1.75 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యాన్ని అందిస్తోంది. ఒక కిలో రూ. 26.14 పైసల చొప్పున కొని ఇస్తున్నాము. కాబట్టి, ఆ భారం అంతా తెలంగాణ రాష్ట్రం మీద పడుతోంది. గతంలో కుటుంబానికి 20 కిలోల బియ్యం మాత్రమే ఇచ్చేవారు. కానీ, ఈ గడ్డ మీద ఉన్న ప్రతి పేద వాడికి సరిపడే బియ్యం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే, కుటుంబంలో 10 మంది ఉంటే 6 కిలోల చొప్పున ప్రతి కుటుంబ సభ్యునికి బియ్యం ఇస్తున్నాము.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత మొట్టమొదటిసారిగా ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి., మైనారిటీ వంటి సంక్షేమ రంగ హోస్టళ్ళకు, సన్న బియ్యాన్ని రూ. 32.50 పైసలకు కొని కేవలం రూపాయి చొప్పున, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలకు కిలో బియ్యాన్ని రూ. 7 చొప్పున ఇస్తున్నాము. బియ్యానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టే డబ్బు దాదాపుగా రూ. 650 కోట్ల రూపాయలు. అందులో సింగిల్ పైసా కూడా సన్న బియ్యానికి కేంద్రం ఇవ్వడం లేదు. విద్యార్థుల కోసం దొడ్డు బియ్యాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తోంది. ఆ దొడ్డు బియ్యాన్ని మనం పేదలకు ఇచ్చుకుంటూ, ఆ స్థానంలో సన్న బియ్యాన్ని కొని హోస్టళ్ళకు, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలకు ఇస్తున్నాము. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ఒక్క మనిషి కూడా నాకు బియ్యం రాలేదని బాధ పడకుండా ఉండడం కోసం అన్ని రకాల చర్యలు ఈ ప్రభుత్వం చేపడుతోంది.

3.30 దాదాపు 17 వేల పైచిలుకు డీలర్లు ఉన్నారు. ఈ డీలర్ల మ. కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం NFS Act (National Food Security Act, 2013) అమలు చేసిన తర్వాత కేజీకి 70 పైసలు కమీషన్ ఇవ్వాలని చెప్పి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అంగీకరించాయి. ఇప్పటివరకు కేజీకి 20 పైసలను మాత్రమే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లిస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా 35 పైసలు చొప్పున రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

డబ్బులు ఇచ్చింది. మరో 15 పైసలు కలిపి బియ్యం మొత్తానికి కమిషన్ ఇవ్వాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నాము. వాటిని కూడా త్వరలోనే అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ డిమాండును ఆమోదించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన వేదిక కాదు కాబట్టి, వ్యవసాయ రంగానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందనే విషయం చెప్పడం భావ్యం కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగానికి ఏమి చేసిందని మీరు ప్రశ్నించారు? ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల పంట నష్టపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం నరేంద్రమోదీగారి ప్రభుత్వం నష్టపరిహారాన్ని డబుల్ చేసింది.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- క్లారిఫికేషన్లు అడగండి.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- వారు మాట్లాడిన అంశంపైననే మాట్లాడుతున్నాను. నరేంద్రమోదీగారు ఇక్కడ లేరు. వారు నరేంద్రమోదీగారి గురించే అన్ని విషయాలు మాట్లాడారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదని మాట్లాడారు. ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల పంట నష్టపోతే, పంట పొలాల నుంచి మొదలుపెడితే అన్నిరకాల వాటికి నష్టపరిహారం పెంచిన విషయం వాస్తవం కాదా మంత్రిగారు చెప్పాలి. కేంద్రం గురించి మాట్లాడాలంటే ఎక్కువ సమయం పడుతుంది కాబట్టి, రాష్ట్రానికి సంబంధించి మాట్లాడుతాను. ఈ రాష్ట్రంలో పెట్టుబడిరైతు బకాయిలు ఇంకా ఎన్ని చెల్లించాల్సి ఉన్నది? నిజామాబాద్ జిల్లా నుంచి ఒక రైతు దరఖాస్తును పంపించాడు. నిజామాబాద్ జిల్లా, ఏడవల్లి మండలానికి చెందిన తనకు నష్టపరిహారం రావడం లేదని, దయచేసి ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లమని ఆ రైతు అడిగారు. ఇంతకుముందే ఒక విషయం చెప్పాను, నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు, నేను వ్యవసాయశాఖమంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, పాత ఆదిలాబాద్ జిల్లా, పాత ఖమ్మం జిల్లా, పాత మెదక్ జిల్లా, పాత రంగారెడ్డి జిల్లా, సుమారు 12 జిల్లాల్లో రిజర్వ్ బ్యాంకు ఆదేశం ప్రకారం రీపెడ్యూల్ చేసుకున్న రైతులకు చివరి విడత రుణాలు మాఫీ కాలేదని ఆందోళన చెందుతున్నారు. గత అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ఈ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారి వద్దకు స్వయంగా రైతులను తీసుకెళ్లడం జరిగింది. గౌరవ వ్యవసాయశాఖమంత్రిగారిని కూడా కలిశాము. ఇంకా రుణమాఫీ కాలేదని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఆ రుణ మాఫీ ఎప్పుడు చేస్తారో ఒక టైమ్ షెడ్యూల్ చెప్పాల్సిందిగా నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గతంలో మంత్రిగారికి వాటికి సంబంధించిన కాగితాలను ఇచ్చాను. మళ్ళీ ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఆ డీటైల్డ్ ప్రోసీడింగ్స్ అన్నీ కూడా రడిగా ఉన్నాయి. కాబట్టి ఆ రుణమాఫీ చేయాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

రాష్ట్రంలో సుమారు 71 లక్షల మంది రైతులుంటే అందులో 14 లక్షల మంది కౌలురైతులున్నారు. పేదవాళ్ళు, బడుగు బలహీనవర్గాల నుంచి వచ్చిన కుటుంబాల వాళ్ళు, దళితులు, బీసీవర్గాల వాళ్ళు, చేతివృత్తుల వాళ్ళందరూ కౌలురైతులుగా ఉన్నారు. వాళ్ళకు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ఆర్థిక సహాయం వల్ల ఏమైనా మేలు జరుగుతుందా, వాళ్ళగురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా, బడుగు, బలహీన వర్గాల రైతులు కష్టపడి భూమిమీద పంట పండిస్తుంటే మీరు హైదరాబాద్ లో ఉన్నటువంటి వాళ్ళకు మాత్రమే సహాయం చేస్తామంటే, భూమి మీద ఎండకు, వానకు ఉండి కష్టపడుతున్న వాళ్ళకు మీరిచ్చే ఆర్థిక సహాయం ఏ రకంగా అందుతుందో ప్రభుత్వం చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. కౌలురైతులకు పెట్టుబడిపథకం వస్తుందా, రాదా అనే విషయం కూడా చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

సివిల్ సప్లైస్ కు సంబంధించి, మూడు సంవత్సరాలుగా రేషన్ కార్డులు ప్రింట్ చేయడం లేదు. ఎందుకు ప్రింట్ చేయడం లేదని ప్రభుత్వం చెప్పాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఫుడ్ సెక్యూరిటీ లోగో కార్డు మీద ప్రింట్ చేయాలని సర్క్యులర్ పంపించింది. ప్రభుత్వం ప్రింట్ చేస్తున్న రేషన్ కార్డు మీద ఫుడ్ సెక్యూరిటీకి సంబంధించిన కేంద్ర ప్రభుత్వ లోగో కూడా ప్రింట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సుమారు లక్షా తొంభై రెండు కోట్ల మందికి బియ్యం ఇస్తున్నది. మంత్రి గారు చెప్పినట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుమారు 90 లక్షల మందికి బియ్యం ఇస్తున్నది. వాళ్ళ లోగో కూడా ప్రింట్ చేయాలి. కేజీ బియ్యానికి రూ. 27.69 పైసలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. కిలో మూడు రూపాయల చొప్పున మనకు పంపిస్తే, మనం రెండు రూపాయలు సబ్సిడీతో బియ్యాన్ని పేద ప్రజలకు ఇస్తున్నాము. కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం లోగో వేస్తున్నారా లేదా చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. డిజిటల్ కార్డులను ఎందుకు ప్రింట్ చేయడం లేదు. ఎప్పటిలోపు ప్రింట్ చేస్తారో చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. నాకు ఒక విషయం సరిగ్గా అర్థం కాలేదు. రేషన్ షాపులకు సంబంధించిన వాళ్ళకు కమిషన్ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డైరెక్షన్ అమలు జరగడం లేదని వారన్నారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ రకంగా ఇస్తుందో చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ట్యాక్సీ కారు కొన్న వాళ్ళకు, ట్యాక్సీ ఆటో ఉన్నటువంటి వాళ్ళకు, ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్ కట్టిన వాళ్ళ కార్డులను తొలగించారు. చాలా మంది గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో భూమి ఉంటే రైతుకు ఎంత ఆత్మగౌరవం అనుకుంటాడో, హైదరాబాద్ లాంటి నగరంలో, పట్టణ ప్రాంతాల్లో, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో, రేషన్ కార్డు ఉంటే అదే ఆత్మగౌరవం అనుకుంటాడు. మీరు రేషన్ కార్డులు

తొలగించడంతో ముఖ్యంగా బడుగు, బలహీన వర్గాలు ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ట్యాక్స్ నడిపి డ్రైవరుకు రేషన్ కార్డు ఉండకూడదా, ఈ రోజుల్లో రూ.25,000 పెట్టుబడి పెడితే సెకండ్ హ్యాండ్ కారు వస్తున్నది. అటువంటి కార్లు తీసుకొని ట్యాక్స్ నడపడం, ఆటోలు నడుపుకుంటుంటే వాళ్లందరికీ కార్డులను తొలగించారు. ఆర్.టి.ఎ ఆఫీసు నుంచి లిఫ్ట్ తెప్పించి ఎవరెవరి పేర్ల మీద అయితే వాహనాలు ఉన్నాయో ఆధార్ కార్డు ఆధారంగా మొత్తం రేషన్ కార్డులన్నీ తొలగించేశారు. ఆ వ్యక్తి పేదవాడా, ధనికుడా అని సర్వే చేయకుండా ట్యాక్స్ నెం తీసుకొని, ఇంటి ప్రావర్తి ట్యాక్స్ కట్టారని కార్డులని తొలగించారు. హైదరాబాద్ లోని మురికివాడల్లో 20 గజాల స్థలంలో బ్రతుకు దెరువుకోసం రెండు, మూడు ఫ్లోర్ల భవనాన్ని నిర్మించుకున్నారు. యజమాని క్రింద ఫ్లోర్ లో ఉండి రెండు, మూడు ఫ్లోర్లు రెంటుకు ఇచ్చుకున్నారు. అది కూడా చూసి కార్డులను నిలిపివేస్తున్నారు. మురికివాడల్లో కూడా ఫ్లోర్స్ వేసుకుంటే తప్పేమి కాదు, నేరము కూడా కాదు. అలాంటి పేదవాళ్ల యొక్క కార్డులు కూడా చాలా తొలగించారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా? ఆ రేషన్ కార్డులను ఎప్పుడు ఫ్రీబీ చేసి ఇస్తారు. తొలగించిన కార్డుల విషయం ఏమిటి, ఈ నిబంధనలు ఏరకంగా మార్చబోతున్నారు. ఫోర్ వీల్స్, థ్రీ వీల్స్ ఉన్నాయని చెప్పి ప్రభుత్వం కార్డులను తొలగించడం మంచిది కాదు. ఈ విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ చెన్నమనేని రమేష్:- అధ్యక్షా, ప్రధానమైన అంశాన్ని గౌరవమంత్రిగారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. Cluster commodity based food processing units మనం రైతు సమన్వయ సమితుల ద్వారా కార్పొరేషన్ల ద్వారా రకరకాలుగా చేయబోతున్నాము.

3.40 | ఈ విధంగా ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ లో పెట్టాలనే ఆలోచనను **మ.** ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఈ విధంగా సమన్వయంగా ముందుకు పోతున్న తరుణంలో దీని ద్వారా ఒక ప్రమాదం ఏర్పడుతోంది. Central Government Foreign Direct Investment పై ఈ మధ్యనే నిర్ణయం తీసుకున్నది. యు.పి.ఎ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు 70 శాతం చేసి, 30 శాతం దేశంలోనే ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ వారే కొనుక్కోవాలనే నిబంధనను పెట్టింది. యు.పి.ఎ ప్రభుత్వం పెట్టిన నిబంధనలను బీ.జే.పీ ప్రభుత్వం పూర్తిగా వ్యతిరేకించింది. నెల రోజుల క్రితమే Foreign Direct Investment కు పచ్చజెండా ఊపింది. దాని ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా సుమారు రెండు కోట్ల మందికి ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ లో చిల్లర వ్యాపారస్థులకు తీవ్రమైన నష్టం జరిగే అవకాశం ఉన్నది. మనం పెట్టి ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఇండస్ట్రీలు Foreign Investment

Committee లు వస్తాయి. ఈ Foreign Investment Committee లు వరంగల్ లో మిర్చియాల్స్ పెడుతున్నారు. ఇటువంటి ప్రమాదం ఏర్పడుతోంది. కాబట్టి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ చట్టాన్ని తెచ్చింది. మనం దానిని ఏమి చేయలేము. మనం దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా రైతు సమన్వయ సమితిలో ఉన్న సభ్యులతో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ లో కమ్యూడిటీ బేస్డ్ క్లస్టర్లు పెట్టాలనే ఆలోచన ఉన్నది. కాబట్టి, ఫుడ్ ప్రొడ్యూసర్ కంపెనీని మనం రిజిస్టర్ చేయించి, సమితి ద్వారా పెట్టాల్సిన అవశ్యకత ఉన్నది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ముందుకు వెళ్లాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే, భారతదేశంలో చిన్న చిల్లర వ్యాపారస్థుల యొక్క నడ్డి విరిచేటువంటి వంద శాతం Foreign Direct Investment కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయడం జరిగింది. అది చాలా దురదృష్టకరమైనది. ఉన్న ఉద్యోగాలు పోయి, చిల్లర వ్యాపారస్థులకు కూడా ఉద్యోగాలు రాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. రెండు కోట్ల మందిలో ఒక కోటి మంది ఫుడ్ ఇండస్ట్రీలో ఉన్నారు. కాబట్టి దానిలో తీవ్రమైన నష్టం జరిగే అవకాశం ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న కమ్యూడిటీ బేస్డ్ క్లస్టర్లు ఎక్కడ చేయదలచుకున్నామో అక్కడ వాటిని రక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి, గౌరవమంత్రివర్యులు దృష్టిలో పెట్టుకుని సంబంధించిన కార్యక్రమాలు చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కిషన్ రెడ్డిగారు అడిగినట్లుగా ఎవరి మీద ఆరోపణలు చేయాలనే ఆలోచన లేదు. ఉన్న వాస్తవాలు మాట్లాడుకుందాము. రామచంద్రారెడ్డిగారు కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగారు కాబట్టి దానికి సమాధానంగా చెప్పాల్సి వచ్చింది. గౌరవ ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీగారు మన దేశానికి ప్రధానమంత్రి కాబట్టి వారిపట్ల అభిమానం, గౌరవం ఉన్నది. ఎవరినీ అవమాన పరచాలనే ఉద్దేశం మాకు లేదు. గౌరవ సభ్యులు కౌలు రైతుల గురించి అడిగారు. ఆ విషయం గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. కౌలు చేసుకునేవారు రైతులు పర్మినెంట్ గా ఉండరు కాబట్టి, కేవలం పట్టాదారునికి మాత్రమే ఇస్తాము. అథారిటీ లేకుండా కౌలు రైతులకు ఇవ్వడం వల్ల టెక్నికల్ గా సమస్య ఏర్పడుతోంది. కాబట్టి పట్టాదారు, కౌలు దారు మధ్యన చూసుకోవాలి. పట్టా రైతుకు రీపెడ్యూల్ మెంట్ గురించి కిషన్ రెడ్డిగారు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగారు, మాకు కూడా చెప్పారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. మెదక్, ఆదిలాబాద్, రంగారెడ్డి, జిలాల్ పూర్ రైతులకు రీపెడ్యూల్ మెంట్ అయిన వారికి రుణమాఫీ కాలేదని అన్నారు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఫేవర్ గానే ఉన్నారు. కనుక తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తమరి ద్వారా తెలుపుతున్నాను.

పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చ (మూడవ రోజు)

2014-15వ సంవత్సరంలో 5 వందల 18 కోట్ల 45 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చాము. 2015-16వ సంవత్సరంలో రూ.80 కోట్లు, 2016-17 వ సంవత్సరంలో రూ.703 కోట్లు, మొత్తం 37 లక్షల 11 వేల మందికి 13 వందల 2 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించాము. తరువాత వారు పావలా వడ్డీ వసూలు చేయాలని ఒక ఉత్తరం పంపించారు. ఇదివరకే ఎస్.ఎల్.బి.సి సమావేశంలో నిర్ణయం తీసుకొని ప్రభుత్వం తరపున నాలుగు శాతం వడ్డీ కడతామని హామీ ద్వారా ఒక లెటర్ ఇచ్చాము. ఒకేసారి ఇలాంటి రైతుల దగ్గర బ్యాంకుకు నాలుగు శాతం వసూలు చేస్తే, తప్పనిసరిగా బ్యాంకుల నుండి తిరిగి వాపస్ ఇప్పిస్తాము.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య:- అధ్యక్షా, అయిదారు వందల రేషన్ కార్డులున్న వారందరికీ ఒకే చోట రేషన్ ఇస్తున్నారు. రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో తండాలు, గ్రామ పంచాయితీలుంటే వారికి బియ్యం విడివిడిగా ఇస్తారా? మా నియోజకవర్గం వారు ఒక పనిమీద వచ్చి రెండు, మూడు నెలలు హైదరాబాదులో ఉంటే, ఇక్కడ వారి యొక్క కార్డు మీద బియ్యం ఇస్తారా? వైట్ కార్డుల పరిమితి లక్షా యాభై వేలు, పింక్ కార్డుల పరిమితి రెండు లక్షలు అంటున్నారు. ఆ విషయంలో చాలా ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. కొంతమంది సంపాదన లేకున్నా కూడా, సమాజంలో గౌరవంగా ఉండాలని అనుకునేవారంటారు. అలాంటి వారిని చూసి రేషన్ కార్డు లేకుండా చేస్తున్నారు. రూ.12 వేలు ఆదాయం లేని వారిని కూడా తొలగిస్తున్నారు. గిరిజన ప్రాంతంలో వది ఎకరాల భూమి ఉన్నా వంట పండించుకోవడానికి నీళ్లుండవు. మీకు ఆదాయ పరిమితి ఉంది కదా రేషన్ కార్డు ఎందుకని అడుగుతున్నారు. ఆదాయం ఉందా లేదా అని పరిశీలించి రేషన్ కార్డులు ఇవ్వండి కానీ, బియ్యం మినహాయింపు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మారుమూల ప్రాంతంలో ఆరు గ్రామాలున్న చోట చౌక డిపో పెట్టమని అడిగాము కానీ పెట్టలేదు.

శ్రీ ఆర్. క్రిష్ణయ్య :- అధ్యక్షా, రుణాల రీషెడ్యూల్ గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం కందుల కొనుగోలు చేసింది. అదేవిధంగా కొన్ని పంటలను కొనుగోలు చేసిన విధంగానే పనులు, ఉల్లిగడ్డ పండించే రైతులు కూడా తీవ్రంగా ఆందోళన చెందుతున్నారు. ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసి ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో గిడ్డంగుల్లో పెడితే రైతులకు మరింత చేయూతను ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. రైతులకు బ్రాక్డర్ల పంపిణీ కూడా పారదర్శకంగా లేదు. కాబట్టి దానిమీద కూడా మంత్రిగారు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. సివిల్ సప్లైస్ విషయానికి వస్తే, ప్రభుత్వం దొడ్డు బియ్యం ఇచ్చే వడ్లను కొనుగోలు చేయకుండా సన్నబియ్యం ఇచ్చే సోనామసూరి, బిపిటి వంటి వడ్లను కొనుగోలు చేస్తే బాగుంటుందని

రైతులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ విషయంలో కూడా మంత్రిగారు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గంప గోవర్ధన్:- అధ్యక్షా, గ్రామాల్లో ఎస్.కె.ఎస్ సర్వే జరిగినప్పుడు గల్ఫ్ దేశాల్లో ఉన్నవారు ఎస్.కె.ఎస్.లో లేరనే ఉద్దేశంతో వారు వచ్చిన తరువాత ఇప్పటివరకు రేషన్ కార్డులో పేరు నమోదు కాలేదు. పిల్లలు, భార్య, తల్లిదండ్రులు అందరి పేర్లున్నాయి. ఎస్.కె.ఎస్ సర్వే జరిగిన రోజున వారు గల్ఫ్ దేశంలో ఉండడం మూలంగా వారికి రేషన్ రావడం లేదు. హైదరాబాద్ నుండి మాకు అనుమతి రావడం లేదని తహశీల్దారు, కలెక్టర్లు చెబుతున్నారు. అలాంటి వారికి స్పెషల్ పర్మిషన్లు ఇచ్చి రేషన్ కార్డులో ఇన్ క్లూడ్ అయ్యే విధంగా చూస్తారా? అది ఎప్పటిలోపు చేస్తారని మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్:- అధ్యక్షా, ప్రశ్నలు అడిగిన ఇద్దరు, ముగ్గురు గౌరవ సభ్యులు సభలో లేరు. అందుకే క్లుప్తంగా చెప్పాము. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎస్.ఎఫ్.ఎస్. యాక్టును అడ్వాన్స్ చేసుకున్న తరువాత ఒక కోటి తొందరై ఒక్క లక్షల మంది మాత్రమే రాష్ట్రంలో పేదరికంలో ఉన్నారని గుర్తించడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పేదలంటూ ఉంటే, రేషన్ కార్డుకు అర్హత కలిగి ఉంటే, బియ్యం ఇవ్వాలంటే, అంత మందికి మాత్రమే ఇవ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం మాదిరిగా కార్డులు డెలివరీ చేస్తే, రేషన్ బియ్యం ఇవ్వకపోతే పెద్ద గొడవ జరుగుతోంది. పేదవారికి రేషన్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో 60 వేల రూపాయలకు ఉన్న ఆదాయ పరిమితిని ఒక లక్షా యాభై వేల రూపాయలకు పెంచాము. 75 వేల రూపాయలున్న ఆదాయాన్ని రెండు లక్షల రూపాయలకు పెంచుకున్నాము.

3.50 ఏడున్నర ఎకరాల మెట్ట పొలం ఉన్న వారికి ఇస్తానే, వది, **మ.** పదిహేను ఎకరాల పొలం ఉన్నవారు కూడా పేద కుటుంబం అని స్థానిక ఎమ్మార్వో అభిప్రాయ పడితే, అలాంటి వారికి కూడా కార్డులు జారీ చేయమని చెప్పాము. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు ఒక కోటి మూడు లక్షలు కుటుంబాలు ఉండగా, 85 లక్షల కుటుంబాలకు రేషన్ ఇస్తున్నాము. కాబట్టి, ప్రభుత్వం రేషన్ కార్డులను తొలగించిందనే భావన తప్పు అని మనవి చేస్తున్నాను. లిబరల్ గా ఇంకా 85 లక్షల మందికి తెల్లరేషన్ కార్డులు ఇస్తామనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు సున్నం రాజయ్య గారు పోర్ట్ బులిటి గురించి అడిగారు. మా కమిషనర్ గారు పోర్ట్ బులిటి విధానంతో బాటు అనేక సంస్కరణలు కూడా తీసుకువచ్చారు. హైదరాబాద్ లాంటి ప్రాంతాల్లో స్థానికులు, స్థానికీతరులు ఉంటారు. కొంతమంది డీల్లర్ల ఆహంకారం ఎక్కువై, అమ్ముకోవడానికి అలవాటుపడి, డబ్బు ఎక్కువై,

సతాయించాలని, స్థానికతరులకి ఇబ్బందిపెట్టిన సందర్భాలు మనం చూశాము. కాబట్టి, అలాంటి వ్యవస్థ లేకుండా, ఏ షాపు దగ్గరుంటే అక్కడ, ఏ ప్రాంతంలో నివసిస్తే అక్కడ రేషన్ తీసుకునే విధంగా పోర్టబుల్ ఆన్ లైన్ సిస్టమ్ విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టాము. రేషన్ తీసుకునే విధానాన్ని ఎంత సులభతరం చేశామో చూడండి.

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రేషన్ డీలర్లకు కిలో గ్రాముకి 35 పైసల చొప్పున కమీషన్ ఇవ్వాలి. మేము కూడా ఇవ్వాలనుకున్నాం కానీ, ప్రతిరోజూ టన్నులకొద్దీ, లారీలకొద్దీ బియ్యం రీసైక్లింగ్ జరుగుతోందని, ఆ విషయంలో రైస్ మిల్లర్ల, డీలర్ల మధ్య మధ్యవర్తుల పాత్ర కొనసాగుతుందని, ఏ షాపు, ఏ వ్యక్తి ఎంత క్వంటిటీ కొంటున్నాడని విజిలెన్స్ కమిటీ వేసి, 2014-15 లోనే ఒక ఇంటలిజెన్స్ రిపోర్టు తెప్పించుకొని స్క్రీమ్ లైన్ చేసుకున్నాం. ఆ విషయం ఇప్పుడు డిమాండ్ కొంత మేరకు అదుపులోకి వస్తోంది. బియ్యం డీలర్లతో ఇప్పటికే 20, 30 సార్లు చర్చల జరుగుతున్నాయి. అక్రమాలకు పాల్పడుకుండా, ప్రభుత్వానికి సహకరించాలని కోరగా ప్రస్తుతం వాళ్లు కూడా సహకరిస్తున్నారు. ఇ-పాస్ మిషన్లు పెట్టిన తరువాత దాదాపుగా 90 నుంచి 95 శాతం వరకు అక్రమాలు కంట్రోల్ అయ్యాయి. కాబట్టి, తప్పకుండా త్వరలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వస్తున్న 35 పైసలు కమీషన్ ను మనం ఇప్పటికే ఇస్తున్న 20 పైసల కమీషన్ తోపాటు, ఇంకొక 15 పైసలు కలిపి డీలర్లకు కమీషన్ త్వరలోనే ఇచ్చే విధంగా చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి ఎవరి కార్డు తీసివేయాలనే ఉద్దేశం ఉండదు. ఇ-పాస్ విధానం పెట్టినందున రేషన్ కార్డులు అందించే ప్రక్రియను కొద్ది రోజులు తాత్కాలికంగా ఆపాము. రేషన్ కార్డులకు సంబంధించిన దరఖాస్తులు మా దగ్గర 2.50 లక్షల ఉండగా, వాటిలో 76 వేల మందికి క్లియర్ చేశాము. మిగతా కార్డులను కూడా ప్రాసెస్ చేస్తాము. మార్చి లేదా ఏప్రిల్ మాసం చివరి వరకు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అందరికీ కార్డులిచ్చే జిమ్మెదారు మాదని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు లోగో ప్రింటింగ్ గురించి మాట్లాడారు. తడవకుండా, పాడవకుండా, ప్లాస్టిక్ పేపర్ లో పది కాలాల పాటు ఉండే కార్డులకై గ్లోబల్ టెండర్స్ పిలిస్తే, సుమారు రూ. 7.50 లేదా రూ. 7.60 ప్రకారం టెండర్లు వస్తే మేము నెగోషియేట్ చేయగా రూ. 6.40 పైసలకో, రూ. 6.50 పైసలకు టెండర్లు వచ్చాయి. వాస్తవానికి మేము జిల్లాల ఏర్పాటుకు ముందే కార్డులు ప్రింటింగ్ కు ఆర్డర్ కూడా ఇచ్చాం మరియు సగం కార్డులు ప్రింట్ చేసిన తరువాత మా కమిషనర్ గారు ఇది ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్ట్ అయినందున ముఖ్యమంత్రిగారి ఫోటో ఉండవచ్చా, లేదా? అనే క్లారిఫికేషన్ కోసం ఢిల్లీకి వెళ్లి రాలారు. రిస్కే ఏమి వచ్చిందనే విషయం తెలియదు గానీ, ఇంతలోనే ఇక్కడ జిల్లాలు మారినందున కార్డుల ప్రింటింగ్ ప్రక్రియను ఆపడం జరిగింది. తప్పకుండా చెప్పినట్లుగా

ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్ట్ ప్రకారం కార్డులు ప్రింట్ చేస్తాము. భారతదేశానికి, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన లోగోను తప్పకుండా తీసుకుని ఆ పద్ధతుల్లో కార్డులు ఇస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

**2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక
(బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలు
(ఆమోదించబడినవి) (అనుబంధం-2)**

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The question is:

DEMAND NO.XXVI - AGRICULTURE

Sri Sunnam Rajaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పంటల మార్పిడి పద్ధతిని సక్రమంగా అమలు చేయనందుకు, ప్రభుత్వం పంట కాలనీల పేరుతో ఒకే పంట అనుమతించే పద్ధతి నిరాకరించాలని, బహుళ పంటల విధానాన్ని అమలు చేయాలని కోరుతున్నా చేయనిదానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన రైతు కుటుంబాలకు ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వనందుకు, రుణమాఫీ, వడ్డీ మాఫీ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

రాష్ట్రంలో విత్తన చట్టం అమోదించనందుకు, కార్పొరేట్ కంపెనీలకు ప్రభుత్వం సహకరించి, రైతులను మోసం చేస్తున్న వైఖరికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.12734,07,20,000/- for Agriculture Rs.100/-

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు మద్దతుధర కల్పించనందుకు, మార్కెట్ దోపిడీని అరికట్టకుండా రైతులను మోసం, నష్టం కలిగిస్తున్నందుకు నిరసనగా.

DEMAND NO.XXVIII - ANIMAL HUSBANDRY AND FISHERIES

Sri Sunnam Rajaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చేపల పెంపకాన్ని కాంట్రాక్టుకు అప్పగించి, వృత్తిదారులను కూలీలుగా చేసి, వారి చేపల పెంపకాన్ని వృత్తిదారులకు అప్పగించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

(బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలు (ఆమోదించబడినవి)

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పశువులు, గొర్రెల సంఖ్యకు అనుగుణంగా వెటర్నరీ పోస్టులు భర్తీ చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs.1126,73,07,000/
- for Animal Husbandry & Fisheries Rs.100/-

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చేపల విత్తనాలను డైరెక్టుగా వృత్తిదారులే కొనుగోలు చేసే విధంగా అవసరమైన నిధులు పొందేటట్లు ద్వారా ఇప్పించి వృత్తి దారుల జీవనోపాధికి సహకరించాలని, కాంట్రాక్టర్ల దోపిడిని అరికట్టాలని కోరినా పట్టించుకోనందుకు నిరసనగా.

(PAUSE)

The motion was negatived and the cut-motion were lost.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- The Question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.12734,07,20,000/- under Demand No.XXVII (27) – Agriculture."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.111,36,19,000/- under Demand No.XXX (30) – Co-operation."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.1126,73,07,000/- under Demand No.XXVIII (28) – Animal Husbandry and Fisheries."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.1920,98,88,000/- under Demand No.XXXVIII (38) – Civil Supplies Administration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Demands were granted.

MADAM DEPUTY SPEAKER:- Now, the House is adjourned to meet again tomorrow at 10-00 a.m.

(Then the House adjourned at 3-56 p.m. to meet again at 10-00 a.m. on Thursday, the 22nd March, 2018.)

* * *

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Assembly and Printed
at Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**